

โครงการเสนอแนะออกแบบตกแต่งภายใน
ศูนย์ศึกษาทัศนศิลป์สมัยอยุธยา
AYUTTHAYA VISUAL ART STUDY CENTER

T031248

นาย พงศ์ภพ นาราพานิช

T031248

เลขหมู่.....

เลขทะเบียน 31248

วัน, เดือน, ปี 27 ก.ย. 2541

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญาสถาปัตยกรรมศาสตรบัณฑิต

ภาควิชาสถาปัตยกรรมภายใน คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์
สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

ปีการศึกษา 2540 - 2541

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง อนุมัติ
ให้นับวิทยานิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาสถาปัตยกรรมศาสตร์
บัณฑิต (สถาปัตยกรรมภายใน)

..... คณบดีคณะสถาปัตยกรรมศาสตร์
(ผศ. เอกพงษ์ จุลเสณีย์)

คณะกรรมการ

ผศ. เอกพงษ์ จุลเสณีย์

อ. ฉัตรชัย อินทรโชติ

อ. จำรัส วงศ์เจริญ

อ. เอกพล สิริชัยนันท์

อ. ญาณินทร์ รักวงษ์วาน

ประธานกรรมการ

กรรมการ

กรรมการ

กรรมการ

กรรมการและเลขานุการ

..... อาจารย์ที่ปรึกษา
(อ. ฉัตรชัย อินทรโชติ)

กติกกรมประกาศ

ขอขอบพระคุณ

บิดา มารดา

ที่เลี้ยงผมจนโตใหญ่ เข้ามหาวิทยาลัย ได้ทำวิทยานิพนธ์
ให้กำลังใจ ให้กำลังใจ

อาจารย์ ฉัตรชัย อินทรโชติ

อาจารย์คืออาจารย์ที่เป็นอาจารย์ อาจารย์ให้แสงสว่างนำทาง
ให้ความรู้ ให้คำปรึกษา คำแนะนำ ให้กำลังใจ
ให้ตารางเวลาการทำงาน ให้เวลากับพวกผม 3 คนอย่างเต็มที่
ขอบพระคุณครับ

ขอขอบคุณ

พี่ตะ สถาบันศิลปกรรม

เพื่อนแบงค์ เพื่อนตัน

ป้าผ่อง

สำหรับพิมพ์เขียวของอาคาร
เพื่อนร่วมกลุ่ม ช่วยกันจุด ดึง กระตุ้น ลุ้น ในการทำวิทยานิพนธ์
หรือป้า...ของพวกเรา ที่คอย คัดข้าว ตักแกง ให้มีแรง ท้องอึด
ในยามวิกาล

7-11

ร้านปาห้องโก๋

ทุกสาขาในย่านลาดกระบัง สำหรับ BIG GULP
5 บาท 6 ตัว (ของแท้คนขายเป็น 2 สามี่-ภรรยา สุภาพ ทอด
ปาห้องโก๋ก่อนทอดซาลาเปา) ปาห้องโก๋ของพี่ทำให้ผมแจ่มใส
ทำงานได้จนถึงเช้า

ร้านโจ๊ก

ปากซอย (ช้างธนาคารอมสิน) กินแล้วอึด ก่อนนอนตอนเช้า
นอนแล้วเราจะฝันดี ตื่นมามีพลัง เพื่อสมหวังในสิ่งฝัน ในการทำ
วิทยานิพนธ์ทุกวัน

เพื่อนตั้ง

ร่วมลุ้นใน 10 นาทีสุดท้ายก่อนส่ง

เพื่อนิว

มาช่วยตัดเก้าอี้ให้ผม ขอขอบคุณครับ

น้องแก๊ป

ช่วยยก PLATE งานทั้งหมดไปส่งในนาทีสุดท้าย และเอื้อเพื่อ
อาหารและสถานที่ในการปรับปรุง CHART

น้องกรู๊ป

สุดหล่อ พ่อรวย แฟนสวย แข็งแรง

ขอบคุณเพื่อนๆ น้องๆ สาคิตปทุมวันอันแกร่งกล้า

เพื่อนอัน เพื่อนสุ น้องกัมโม มีโมเดล LOVE มาก (เหนือกว่าคำบรรยาย)

น้องชิโกะ จอมสังการ

น้องแป้ง ร่วมลุ้นใน 3 ชั่วโมงสุดท้ายก่อนส่ง

ขอบคุณพี่ๆ น้องๆ รหัส

พีกรณ์ นำวัสดุมาให้พร้อมกำลังใจ

พีแอม สำหรับสี่สวยๆ กับคำแนะนำ

น้องแบงค์ มนุษย์คอมพิวเตอร์ สุดๆ ถึงรทจะเสีย แม้รทจะชน แต่น้องก็
ยังดันดันมา (เหนือคำบรรยาย)

น้องเจียบ สำหรับข้อมูลใน BOOK ที่ช่วยพิมพ์ให้

น้องน้อย เด็กตัวโต สู้งาน ชยัน สุภาพ

ขอบคุณเพื่อนๆ เด็กBOOT ข้าๆ ทุกคน

เพื่อนเจ เพื่อนนุ้ย เพื่อนเอก เพื่อนดอน เพื่อนหนุ่ม เพื่อนเซาว์ เพื่อนไอ้ต เพื่อนโต
เพื่อนณัฐ (ชาย) เพื่อนภาค เพื่อนบอล เพื่อนโพล้ง

ขอบคุณเขิน ๗

ไตเติ้ล

.....
.....
.....
(เหนือกว่าทุกคำบรรยาย)

โครงการ ศูนย์ศึกษาทัศนศิลป์สมัยอยุธยา
ชื่อนักศึกษา นายพงศ์ภพ นาราพานิช
คณะ สถาปัตยกรรมศาสตร์
ภาควิชา สถาปัตยกรรมภายใน
ปีการศึกษา 2540 - 2541

บทคัดย่อ

ข้อปัญหา

วัตถุประสงค์ของการศึกษาโครงการนี้คือ เพื่อค้นหาแนวทางในการจัดวางผังการจัดนิทรรศการ ส่วนรวบรวมข้อมูลอันได้แก่ห้องสมุด ส่วนการสาธิตและฝึกอบรมฝีมือช่างทางด้านทัศนศิลป์สมัยอยุธยา ของศูนย์ศึกษาทัศนศิลป์สมัยอยุธยา ซึ่งถือเป็นศูนย์ศึกษาทัศนศิลป์แห่งแรกของประเทศไทย ซึ่งมีรูปแบบแตกต่างไปจากพิพิธภัณฑ์และศูนย์ศึกษาทั่วไป โดยได้ศึกษาถึงลักษณะรูปแบบและองค์ประกอบของโครงการเปรียบเทียบ เพื่อที่จะนำมาจัดเรื่องราวในการแสดงได้อย่างถูกต้องเหมาะสม มีลักษณะและรูปแบบให้ดูน่าสนใจ สมกับเป็นแหล่งรวบรวมค้นคว้าข้อมูล เพื่อกระตุ้นให้เกิดความภาคภูมิใจ รักชาติและหวงแหนแก่นักเรียน นักศึกษาและประชาชนทั่วไป

วิธีการวิจัย

เพื่อให้สามารถออกแบบตกแต่งภายในได้สอดคล้องกับลักษณะความต้องการ พฤติกรรมของผู้บริการ และวัตถุประสงค์ จึงได้ทำการศึกษาและวิเคราะห์หลักใหญ่ๆดังนี้

1. วัตถุประสงค์และแนวนโยบายของโครงการ
2. ข้อมูลพื้นฐานทั่วไปที่ใช้ในการออกแบบ ได้แก่ การจัดแสดงนิทรรศการชั่วคราว นิทรรศการถาวร การจัดห้องสมุด ศูนย์การสาธิตและฝึกอบรม การจัดสำนักงาน และการจัดห้องอาหาร
3. ศึกษาข้อมูลประกอบโครงการ เช่น ความหมายของศูนย์ศึกษา ทัศนศิลป์สมัยอยุธยา ประกอบด้วยอะไรบ้าง เทคนิคในการจัดแสดง วัตถุประสงค์ในการจัดแสดง เป็นต้น
4. การศึกษาผู้ใช้โครงการเพื่อให้ได้มาซึ่งลักษณะของการบริหาร อัตรากำลังหน้าที่ของบุคคลต่างๆพฤติกรรมและการเปรียบเทียบความสัมพันธ์ขององค์ประกอบ
5. สภาพแวดล้อมภายในที่มีผลต่อการออกแบบโดยตรง เช่นระบบแสงสว่าง ระบบสี ระบบเสียง ระบบปรับอากาศ เป็นต้น
6. การศึกษาองค์ประกอบในการออกแบบ ได้แก่ การวิเคราะห์ที่ตั้งและสภาพแวดล้อมโครงการ การวิเคราะห์ตัวอาคาร การแบ่งพื้นที่ใช้สอย เป็นต้น

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สรุปผลการวิจัย

จากการศึกษาและวิเคราะห์ข้อมูลต่างๆพอจะสรุปได้ดังนี้

1. ลักษณะและที่ตั้งของโครงการ ตั้งอยู่บริเวณศาลากลางจังหวัดพระนครศรีอยุธยาซึ่งเป็นศูนย์กลางของจังหวัด เป็นที่ตั้งที่สง่าและเหมาะสมที่สุดประกอบกับอยู่ใกล้พิพิธภัณฑสถานแห่งชาติเจ้าสามพระยา ซึ่งเป็นที่รู้จักกันโดยทั่วไป

2. ลักษณะการจัดแสดงและการจัดเรื่องราว ในพิพิธภัณฑสถานและศูนย์ศึกษาบางแห่งยังขาดความต่อเนื่องของเรื่องราว เพราะโดยส่วนมากยึดถือความสวยงาม มากกว่าประโยชน์และความต้องการ จึงจัดแสดงให้เกิดความต่อเนื่องกันไปตามขั้นตอน ตามวัตถุประสงค์ในการออกแบบ

3. ลักษณะพฤติกรรมของผู้ใช้อาคาร เพื่อประโยชน์ในการจัดเส้นทางสัญจรของผู้เข้าชม

4. วัตถุประสงค์โครงการ

ข้อเสนอแนะ

เพื่อให้บรรลุเป้าหมายของโครงการ จึงควรเน้น

1. การจัดระบบการจัดแสดงให้เหมาะสมตามเรื่องราวที่จัดแสดง เพื่อให้เกิดความต่อเนื่องไม่สับสน
2. เลือกใช้ระบบเทคนิคและวัสดุให้เหมาะสมเรื่องราวและวัตถุประสงค์จัดแสดงเพื่อให้เกิดประโยชน์มากที่สุด

คำนำ

ศึกษาถึงอารยธรรมและทัศนศิลป์ของชาติไทย และชนชาติต่างๆในภาคพื้น เอเชียอาคเนย์ เมื่อยุคเจ็ดร้อยปีที่แล้ว กรุงศรีอยุธยา ราชธานีเก่าของไทยย่อม เป็นนครหนึ่งที่ยิ่งใหญ่ในยุคนั้น ด้วย เป็นเมืองที่สง่างามด้วยความวิจิตรของวัดวาอาราม ปราสาทราชวัง อันมีงานทัศนศิลป์เป็นงาน ศิลปะประกอบ โดยมีทั้งงานสถาปัตยกรรม ประติมากรรมและจิตรกรรม งานทัศนศิลป์เหล่านี้ ก่อ เกิดขึ้นในรูปแบบของงานอาณาจักร และศาสนจักรที่มีทั้งงานหลวงและงานราษฎร์ เป็นยุคสมัยของ งานทัศนศิลป์ที่ยิ่งใหญ่ เป็นรูปแบบแนวทางของงานทัศนศิลป์ในปัจจุบัน (สมัยรัตนโกสินทร์)

พระนครศรีอยุธยา ปัจจุบันเหลือแต่เพียงซากปราสาทราชมณเฑียร วัดวาอารามเพียงเล็กน้อยเท่านั้น แต่เรื่องราวที่สลักซับซ้อนของงานทัศนศิลป์ที่อยู่เบื้องหลังซากปรักหักพังของโบราณสถานเหล่านั้นยังเป็นงานที่ค้นคว้ากันไม่สิ้น เนื่องจากกรุงศรีอยุธยาเป็นราชธานีของสยามประเทศ นานถึง 417 ปีเป็นเวลาที่ยาวนานที่สุดของราชธานีของไทย และในบรรดางานทัศนศิลป์ที่มีคุณค่า ความงดงาม จะหาสมัยใดเหมือนอยุธยาไม่มี จากร่องรอยซากที่เหลือและงานทัศนศิลป์บางชิ้นที่ยังเหลืออยู่ ย่อมเป็นหลักฐานอันแสดงถึงความรุ่งเรือง ความยิ่งใหญ่ของยุคสมัยแห่งงานทัศนศิลป์

จัดตั้งศูนย์ศึกษาทัศนศิลป์สมัยอยุธยา นี้ ก็เพื่อที่จะเป็นแหล่งรวบรวมความรู้ที่สำคัญแก่นักเรียน นักศึกษา และประชาชนทั่วไปที่สนใจได้มีแหล่งค้นคว้าวิชาทางด้านงานทัศนศิลป์สมัยอยุธยา

โครงการวิทยานิพนธ์นี้จะเป็นการเสนอแนะแนวทางการออกแบบ โดยมุ่งหวังที่จะเสนอผลงานบนพื้นฐานของการศึกษาตามหลักวิชาของศูนย์ศึกษา ประกอบกับหลักการจัด EXHIBITION เพื่อใช้ในการตกแต่งภายใน ตามหลักสากลของการจัดนิทรรศการ พร้อมกับตกแต่งภายในส่วนที่เป็นสำนักงาน ส่วนการสาธิตและฝึกอบรมฝีมืองานทัศนศิลป์สมัยอยุธยา ห้องสมุดและร้านอาหารด้วย

สารบัญ

กิตติกรรมประกาศ

บทคัดย่อ

คำนำ

สารบัญ

บทที่ 1 บทนำ

- 1.1 ความเป็นมาของโครงการ
- 1.2 วัตถุประสงค์ของโครงการ
- 1.3 เหตุผลในการเลือกอาคารและที่ตั้งโครงการ
- 1.4 ขอบเขตวิทยานิพนธ์
- 1.5 ขอบเขตของโครงการ

บทที่ 2 ข้อมูลพื้นฐานทั่วไป

- 2.1 ศูนย์ศึกษาทัศนศิลป์
- 2.2 นิทรรศการ
- 2.3 ห้องสมุดเฉพาะ

บทที่ 3 การศึกษาข้อมูลประกอบโครงการ

- 3.1 ความหมายของศูนย์ศึกษาทัศนศิลป์สมัยอยุธยา
 - นิทรรศการทางทัศนศิลป์สมัยอยุธยา
- 3.2 เนื้อหาในการจัดแสดง
- 3.3 วัตถุประสงค์ในการจัดแสดงและพื้นที่ที่ต้องการ

บทที่ 4 การศึกษาผู้ใช้โครงการ

- 4.1 ผู้ให้บริการ
 - อัตรากำลังและสายการบริหาร
 - พฤติกรรมของผู้ให้บริการ
 - อุปกรณ์ประกอบพฤติกรรมของผู้ให้บริการและพื้นที่ที่ต้องการ
- 4.2 ผู้รับบริการ
 - ประเภทของผู้รับบริการ
 - พฤติกรรมของผู้รับบริการ
 - อุปกรณ์ประกอบพฤติกรรมของผู้รับบริการและพื้นที่ที่ต้องการ
 - กรณีศึกษาประกอบพฤติกรรมของผู้รับบริการ

บทที่ 5 การศึกษาสภาพแวดล้อมภายใน

- 5.1 ระบบแสงในอาคารนิทรรศการ
- 5.2 ระบบเสียงในอาคารนิทรรศการ
- 5.3 ระบบควบคุมอุณหภูมิและการปรับอากาศ
- 5.4 ระบบป้องกันอัคคีภัย

บทที่ 6 การศึกษาองค์ประกอบในการออกแบบ

- 6.1 การวิเคราะห์ที่ตั้งและสภาพแวดล้อมในโครงการ
- 6.2 การวิเคราะห์ตัวอาคาร
- 6.3 การแบ่งพื้นที่ใช้สอย
- 6.4 แนวความคิดในการออกแบบ
- 6.5 กำรออกแบบและเลือกใช้วัสดุ

บทที่ 7 ผลงานการออกแบบ

บรรณานุกรม

บทที่ 1
บทนำ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

1.1 ความเป็นมาของโครงการ

เนื่องจากงานทัศนศิลป์ในสมัยอยุธยาเป็นงานที่ทรงคุณค่า ความงดงาม อีกทั้งยังเกี่ยวข้อง และเป็นแนวทางสำคัญให้กับงานทัศนศิลป์ต่างๆในปัจจุบัน อาทิเช่น งานสถาปัตยกรรม งานจิตรกรรม เป็นต้น อันที่จริงงานทัศนศิลป์ในสมัยอยุธยา นอกจากจะเกี่ยวข้องโดยตรงกับงานทัศนศิลป์ในปัจจุบันแล้ว ยังมีความหมาย ความสัมพันธ์กับศิลปะแขนงต่างๆ วัฒนธรรม ประเพณี และประวัติศาสตร์ตั้งแต่สมัยอยุธยาจนถึงปัจจุบันอีกด้วย

ระยะเวลาที่ผ่านมายาวนานและผลของการเสียกรุง โบราณสถาน โบราณวัตถุที่เป็นงานทัศนศิลป์ สมัยอยุธยา ถูกทำลายโดยธรรมชาติและฝีมือมนุษย์รวมถึงการบูรณะซ่อมแซมที่ทำให้เปลี่ยนรูปร่างรายละเอียดไป ดังนั้นศูนย์ศึกษาทัศนศิลป์สมัยอยุธยาจึงเป็นแหล่งศึกษา ค้นคว้า รวบรวม บันทึกหลักฐานข้อมูลที่ต้องการ เกี่ยวกับงานทัศนศิลป์สมัยอยุธยา ซึ่งนอกจากจะมีคุณค่าทางวิชาการเป็นแหล่งให้ความรู้ความเข้าใจแล้ว ยังให้ประโยชน์ในด้านอื่น คือ เป็นแหล่งท่องเที่ยวให้ผู้คนจะเข้ามาอยู่ในบรรยากาศของอยุธยาจากการชมนิทรรศการ เข้าใจถึงความสัมพันธ์ของทัศนศิลป์วัฒนธรรมประเพณี ทัศนศิลป์กับประวัติศาสตร์ ปลุกฝังสำนึกเกิดความรัก ความหวงแหน เล็งเห็นคุณค่าและช่วยกันอนุรักษ์มรดกของชาติ

ดังนั้นศูนย์ศึกษาทัศนศิลป์สมัยอยุธยา จึงนับเป็นสถานที่ที่สร้างมรดกทางวัฒนธรรมที่เหมาะสมและมีทิศทางให้ตกทอดถึงสังคมท้องถิ่นสามารถนำมาปรับปรุงใช้กับชีวิตและสภาพแวดล้อมในสังคมปัจจุบันได้ โดยมีองค์การบริหารส่วนจังหวัดพระนครศรีอยุธยา กรมศิลปากรและการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทยเป็นองค์กรในการดำเนินการและรับผิดชอบ โครงการสนับสนุนให้มีแหล่งการศึกษา ค้นคว้าวิจัย ปรับปรุงพัฒนา ปลุกฝังความภาคภูมิใจในความยิ่งใหญ่ของอยุธยา ถือเป็น การสร้างสิ่งใหม่ๆให้กับอยุธยาที่ช่วยให้เราคนไทยรู้จักและรักษา มรดกอันมีค่าทางด้านทัศนศิลป์ของเราทุกคนให้สืบทอดต่อกันไป

1.2 วัตถุประสงค์ของโครงการ

1. เพื่อเป็นสถานที่ให้ความรู้ ความเข้าใจที่ถูกต้องโดยการจัดนิทรรศการและห้องสมุดที่เก็บรวบรวมข้อมูล เกี่ยวกับงานทัศนศิลป์สมัยอยุธยา

2. เพื่อให้ชนรุ่นหลังได้ประจักษ์ในความสามารถและความเพียรพยายามของช่างไทยในสมัยก่อน จะได้ช่วยกันส่งเสริมคุณค่าแห่งงานทัศนศิลป์ให้โดดเด่น เปี่ยมคุณค่ายิ่งขึ้น

3. เพื่อเป็นศูนย์กลางในการสาธิต ให้การฝึกอบรมและฝึกฝน ฝีมือให้แก่ช่างฝีมือและผู้ที่จะสนใจในงานทัศนศิลป์สมัยอยุธยา

4. เพื่อเป็นสถานที่ท่องเที่ยวพักผ่อนหย่อนใจ ที่สราระและความเพลิดเพลิน

1.3 เหตุผลในการเลือกอาคารและที่ตั้งโครงการ

ตัวอาคาร

1. ลักษณะภายนอกของอาคาร เป็นอาคารทรงไทย ซึ่งเหมาะสมและสอดคล้องกับความต้องการของโครงการศูนย์ศึกษาทัศนศิลป์สมัยอยุธยา
2. พื้นที่โดยรวมภายในตัวอาคาร มีขนาดเหมาะสมที่จะจัดตั้งเป็นศูนย์ศึกษา นั่นคือมีพื้นที่ไม่เล็กหรือใหญ่จนเกินไป ในการจัดเป็นนิทรรศการ
3. ที่ว่างภายในตัวอาคาร มีลักษณะเป็นสถาปัตยกรรมไทย เช่นการย่อมุม การจัดแปลนแบบสมมาตร
4. ในการจัดทำโครงการอาจจะต้องมีการดัดแปลงที่ว่างภายในอาคารโดยการทุบหรือต่อเติมผนัง เพื่อให้สอดคล้องกับการออกแบบตกแต่งภายในและการจัดนิทรรศการ สามารถทำได้โดยไม่มีผลกระทบต่อระบบโครงสร้างของอาคาร (ในส่วนที่สามารถทำได้)
5. ทางสัญจรภายในอาคารมีความต่อเนื่อง จึงง่ายต่อการจัดระบบการสัญจรเพื่อชมนิทรรศการ

ที่ตั้งของโครงการ

1. เป็นศูนย์รวมและศูนย์กลางของจังหวัดพระนครศรีอยุธยา มีความเด่นและสง่า เหมาะสมที่สุดกับการจัดตั้งศูนย์ศึกษาฯ
2. เป็นที่รู้จักของประชาชนทั่วไปเพราะอยู่ใกล้กับพิพิธภัณฑสถานเจ้าสามพระยา อีกทั้งการคมนาคมสะดวก
3. มีพื้นที่พอเพียงที่จะนำเอาอาคารลงมาจัดตั้ง ณ ที่ดินแห่งนี้

1.4 ขอบเขตของวิทยานิพนธ์

1. การออกแบบ ได้ทำการค้นคว้าในเรื่องดังต่อไปนี้

- ผู้ใช้โครงการและพฤติกรรมตลอดจนสายการทำงานต่างๆของศูนย์
- ลักษณะการใช้สอยอาคาร การแบ่งส่วนใช้สอย
- ทางสัญจรของผู้รับบริการและผู้ให้บริการและการจัดเนื้อที่ส่วนต่างๆ
- การใช้วัสดุเพื่อการตกแต่ง ให้ได้ประโยชน์ใช้สอยและความงามโดยคำนึงถึงความเป็นไปได้ในแง่เศรษฐกิจ
- พิจารณาเลือกใช้โครงสร้างและวัสดุตกแต่ง
- พิจารณาเลือกรูปแบบของเครื่องเรือนและอุปกรณ์เครื่องใช้ในอาคาร
- ศึกษาระบบปรับอากาศ ระบบแสง ระบบเสียง

2. ภาคนิพนธ์ ประกอบด้วย

- ส่วนนำ
- ส่วนสารบัญ
- ส่วนเนื้อความ
- ภาพถ่ายผลงานและหุ่นจำลอง
- เอกสารและสิ่งอ้างอิง

3. ภาคเขียนแบบ

- สรุปผลงานการวิจัยงานออกแบบจากข้อมูล
- ผังบริเวณ
- ผังพื้นของอาคาร
- ผังเพดานและแสงสว่าง
- รูปด้านตัดผ่าอาคาร
- ทศนิยมภาพส่วนต่างๆในอาคาร
- แบบขยายเครื่องเรือนที่สำคัญ
- หุ่นจำลองงานออกแบบ

1.5 ขอบเขตของโครงการ

ชั้น 1 ประกอบด้วย

- ห้องโถงชั้น 1 และนิทรรศการชั่วคราว
- สวนขายบัตรเข้าชมและฝากของ
- ห้องสมุด
- ร้านขายของที่ระลึก
- ร้านขายหนังสือ
- SNACK BAR

ชั้น 2 ประกอบด้วย

- นิทรรศการถาวร 3 ห้อง

ชั้น 3 ประกอบด้วย

- นิทรรศการถาวร 1 ห้อง

บทที่ 2
ข้อมูลพื้นฐานทั่วไป

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

2.1 ศูนย์ศึกษาทัศนศิลป์

ศูนย์ศึกษาทัศนศิลป์จัดอยู่ในประเภทของศูนย์ศึกษาประวัติศาสตร์และศูนย์ศึกษาวัฒนธรรม ซึ่งมีทฤษฎีการพิพิธภัณฑ์รองรับ ในการศึกษาของคนเรานั้น เมื่อเป็นเด็กเล็ก อาศัยโรงเรียนเป็นที่ศึกษาค้นคว้า ครั้นเติบโตก็เข้าศึกษาต่อในมหาวิทยาลัย วิทยาลัย ตามระดับความรู้ความสามารถของแต่ละคน เมื่อจบหลักสูตรการเรียนตามลำดับขั้นต่างๆแล้ว จึงออกไปประกอบวิชาชีพตามแขนงวิชาที่ตนศึกษามา แต่การศึกษาของคนเราไม่ได้หยุดอยู่เพียงในโรงเรียน วิทยาลัย หรือมหาวิทยาลัยเท่านั้น จึงจำเป็นต้องศึกษาค้นคว้าเพิ่มเติมระดับสติปัญญาของตนอยู่เสมอ หลายคนอาจเรียนเรื่องราวต่างๆ บางคนอาจทำการทดลองหรือค้นคว้าวิทยาการใหม่ๆ เพื่อความก้าวหน้าของสาขาวิชานั้นๆ เช่นการทดลองยารักษาโรคทางการแพทย์ วิทยาศาสตร์ และเครื่องจักรกลต่างๆ แต่มีอีกที่เป็นจำนวนมากที่ต้องศึกษาค้นคว้าจากการอ่านหนังสือ ฟังวิทยุ ดูโทรทัศน์ หรือการไปค้นคว้าอ่านจากเอกสารตามห้องสมุดต่างๆตามความสนใจของแต่ละคน

ในบรรดาสถานที่สำหรับศึกษาของคนเราภายหลังที่จบการศึกษาจากโรงเรียนดังที่กล่าวมาแล้ว บางประเทศได้จัดตั้งพิพิธภัณฑ์สถานขึ้น โดยรวบรวมวัตถุต่างๆเช่น วัตถุทางธรรมชาติวิทยา วัตถุทางวิทยาศาสตร์ วัตถุทางศิลปกรรม วัตถุทางประวัติศาสตร์และโบราณคดี วัตถุทางประเพณี และชีวิตความเป็นอยู่ ฯลฯ จัดตั้งแสดงในอาคารต่างๆขึ้น โดยเขียนคำบรรยายอย่างสั้นๆ และง่ายๆ ให้ประชาชน เพื่อเพิ่มพูนความรู้ตามสาขาวิชานั้นๆสถานที่เช่นนี้เรียกว่า “พิพิธภัณฑ์สถาน”

ในประเทศที่เจริญแล้ว เช่นในยุโรปหรืออเมริกา นิยมจัดตั้งพิพิธภัณฑ์สถานสำหรับนักเรียน นักศึกษา และประชาชนเข้าศึกษาค้นคว้าและพักผ่อนในเวลาว่าง ซึ่งจำแนกออกเป็นสาขาต่างๆ หลายสาขาเช่น

- 1.พิพิธภัณฑ์สถานทางวิทยาศาสตร์และเครื่องจักรกล จัดแสดงผลผลิตทางวิทยาศาสตร์ ตลอดจนเครื่องมือ เครื่องจักร เครื่องบิน รถไฟ รถยนต์ ฯลฯ
- 2.พิพิธภัณฑ์สถานทางธรรมชาติวิทยา จัดแสดงเรื่องราวความงามธรรมชาติบนผืนดิน ทรัพยากรธรรมชาติที่อยู่ใต้ดิน และเรื่องราวในท้องฟ้า
- 3.พิพิธภัณฑ์สถานทางมนุษยวิทยา จัดแสดงเรื่องราววัฒนธรรมของชนเผ่าต่างๆซึ่งอาศัยหรือเคยอาศัยอยู่ในโลก เพื่อให้คนได้รู้จักและเข้าใจเรื่องราวซึ่งกันและกัน
- 4.พิพิธภัณฑ์สถานทางประวัติศาสตร์และโบราณคดี จัดแสดงเรื่องราวหลักฐานความเป็นมาของมนุษย์ ในอดีตของท้องถิ่นต่างๆ
- 5.พิพิธภัณฑ์สถานทางศิลปะ จัดแสดงศิลปะประเภทต่างๆเช่น จิตรกรรม ประติมากรรม การตกแต่ง ฯลฯ ที่มนุษย์ได้สร้างสรรค์ไว้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

6. พิพิธภัณฑ์สถานทางศิลปะร่วมสมัยหรือหอศิลป์จัดแสดงงานศิลปะที่ศิลปินปัจจุบันทำขึ้น เพื่อจะได้ทราบถึงแนวความคิด ทศนคติและอุดมการณ์ในด้านสุนทรีย์ด้วย

7. พิพิธภัณฑ์สถานแบบพิเศษ จัดแสดงเรื่องราวเฉพาะอย่างเช่น มีดีสำหรับการผ่าตัดทางแพทย์ รถยนต์ เรือ จักรยานยนต์ฯลฯ

หน้าที่ของพิพิธภัณฑ์สถาน

หน้าที่ของพิพิธภัณฑ์สถานที่ยากที่สุดก็คือ การรวบรวมวัตถุต่างๆ เพื่อดูแลรักษา เพื่อการศึกษา และความเพลิดเพลิน วัตถุเหล่านั้นอาจได้มาจากการขุดค้นในที่ต่างๆ หน้าที่ประการแรกของพิพิธภัณฑ์ก็คือ ต้องค้นคว้าหาวัตถุชนิดต่างๆ พร้อมทั้งจัดหาคำอธิบายวัตถุเหล่านั้น การเขียนบัตรประจำวัตถุ ซึ่งเป็นขั้นแรกที่จะนำประชาชนไปสู่ความเข้าใจทางการศึกษา

หน้าที่ของศูนย์วัฒนธรรม

หน้าที่ของศูนย์วัฒนธรรมก็คือ การรวบรวมเอาลักษณะต่างๆทางวัฒนธรรมที่เห็นได้ชัด มาจัดแสดงในลักษณะที่เป็นรูปนามธรรมมองเห็นได้ ซึ่งพอจะแบ่งออกเป็น 2 ลักษณะคือ

1. การรวบรวมเอาวัตถุมาจัดแสดงในรูปของนิทรรศการ
2. การจัดการแสดงในลักษณะของการจัดแสดงบนเวที

อีกทั้งหน้าที่ของศูนย์วัฒนธรรมยังพยายามจะเชื่อมโยงทั้งในอดีตและที่ปัจจุบัน

วัฒนธรรมคือทุกสิ่งทุกอย่างที่มนุษย์สร้างขึ้นโดยมีการคัดเลือกปรับปรุงและศรัทธา ยึดถือ สืบทอดมาจนถึงปัจจุบัน วัฒนธรรมเป็นเอกลักษณ์ประจำชาติ เป็นมรดกทางปัญญาของบรรพชนของแต่ละสังคม ที่ได้สืบทอดกันมา วัฒนธรรมเป็นทั้งลักษณะนิสัย ลัทธิความเชื่อ ภาษา ขนบธรรมเนียม การเป็นอยู่ ศิลปะต่างๆ เครื่องใช้ไม้อ้อย อาหารการกิน การประพุดติในสังคม ฯลฯ จนเรียกได้ว่าวัฒนธรรมเป็นวิถีของชีวิตมนุษย์แต่ละสังคมนั่นเอง วัฒนธรรมเป็นเครื่องมือสำคัญในการสร้างชาติ ส่งเสริมความเข้มแข็ง ทั้งด้านการเมือง การต่างประเทศของชาติ วัฒนธรรมแสดงถึงลักษณะเฉพาะของชาติ ก่อให้เกิดความภูมิใจ นำไปสู่ความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน อันเป็นรากฐานของความเป็นปึกแผ่น ความมั่นคงของชาติ

ศูนย์วัฒนธรรมมีวัตถุประสงค์หลักอันสำคัญคือ จะเป็นกลางของการปฏิบัติงานด้านศิลปวัฒนธรรมอีกหน่วยงานหนึ่ง เป็นสถาบันอันสำคัญของรัฐทั้งในปัจจุบันและอนาคต ที่จะใช้เป็นสื่อกลางของการบริการแก่ประชาชน เยาวชนในแขนงนี้ ซึ่งกล่าวได้ว่างานวัฒนธรรมนั้นเป็นหน้าที่หลักอีกประการหนึ่งของรัฐบาลที่จะต้องสนองหรือจัดทำเหมือนกับการบริการที่รัฐบาลกระทำให้แก่ประชาชน เยาวชน ในภาคเศรษฐกิจหรืออื่นๆ นับตั้งแต่การสาธารณกิจต่างๆอันได้แก่ การแพทย์ การเกษตร

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

กรรม การคมนาคม การอุตสาหกรรม การปกครอง การเมือง เป็นต้น ประเทศที่กำลังพัฒนา หรือประเทศที่เจริญแล้วทั้งหลาย มุ่งเน้นงานวัฒนธรรมอันเป็นปัจจัยหนึ่งของคนในชาติ ซึ่งนำไปสู่ การแก้ไขต้นตอปัญหาสำคัญของชาติ

ทั้งทางเศรษฐกิจ ทางความมั่นคง ทางการเมืองและทางสังคมวิทยามากยิ่งขึ้น เป็นลำดับทุกที่ และยิ่งโดยเฉพาะภาวะการอันเป็นปัญหาระหว่างชาติที่สำคัญการรุกรานในทุกวิถีทางจะมีมากขึ้น ในปัจจุบันมาตรการต่างๆ ที่แต่ละประเทศนำมาใช้ จะเป็นทั้งเชิงทหาร การเมือง การเศรษฐกิจ ฯลฯ นับวันจะไม่ประสบผลสำเร็จและลดถอยลง หลายประเทศได้เริ่มต้นและหรือดำเนินการแล้ว โดยใช้มาตรการวิธีการทางศิลปวัฒนธรรมเป็นแกนนำไปสู่การเปลี่ยนแปลงวิถีชีวิตของคน จิตใจของ คนในชาตินั้นๆ ได้เป็นอย่างดี และในที่สุดคือการนำไปสู่เป้าหมายหรือวัตถุประสงค์บั้นปลายของ ความต้องการของชาตินั้นๆนั่นเอง

หน้าที่ของศูนย์ศึกษาประวัติศาสตร์

หน้าที่ของศูนย์ศึกษาประวัติศาสตร์คือ การนำวัตถุโบราณที่ได้จากการขุดค้น มาทำการ ศึกษาวิจัย เพื่อหาข้อมูลที่เป็นเรื่องราวทางประวัติศาสตร์ มาทำการรวบรวมไว้ อีกทั้งหน้าที่อีก อย่างหนึ่งก็คือ ทำการรวบรวมสิ่งจัดแสดง โดยที่วัตถุจัดแสดงต่างๆเป็นสิ่งที่มนุษย์ทำขึ้นโดยจะ กำหนดเรื่องราวการจัดแสดงไว้ก่อน แล้วจึงจัดแสดงให้เป็นไปตามเรื่องราวที่กำหนดไว้ โดยใช้ เทคนิคในการจัดแสดงทางด้านแสงและเสียงเป็นตัวนำทำให้ผู้ชมมีความเพลิดเพลิน และเพื่อศึกษา ทางประวัติศาสตร์ตลอดจนยังทำหน้าที่อบรม ฝึกฝนและให้การศึกษาตามนโยบายการศึกษาใน ระบบ การศึกษานอกโรงเรียน

2.2 นิทรรศการ

การจัดนิทรรศการ

ชนิดของการจัดนิทรรศการมีแบบอย่างที่เป็นหลักการอยู่ 3 ประเภท คือ

ประเภทที่ 1. การจัดนิทรรศการประจำ (PERMANENT EXHIBITION)

เป็นการจัดนิทรรศการในห้องใดห้องหนึ่งอย่างถาวร ไม่โยกย้ายเปลี่ยนแปลง ซึ่งจะต้องมีการพิจารณากันอย่างรอบคอบ โดยปกตินิทรรศการประจำ นานหลายปีจึงจะมีการปรับปรุงหรือแก้ไข หรือเปลี่ยนแปลงเรื่องราว

ประเภทที่ 2. การจัดนิทรรศการเพื่อการศึกษาค้นคว้า (EDUCATION EXHIBITION)

เป็นลักษณะนิทรรศการที่ถาวรเช่นเดียวกับนิทรรศการประเภทแรก แต่จุดมุ่งหมายของห้องแสดงประเภทนี้ เน้นในเรื่องวัตถุค้นคว้ามากกว่าในด้านความงามและความเพลิดเพลิน ที่ลักษณะคล้ายคลึงกับการเก็บของคลังเงินแต่ว่า เปิดให้นักเรียน นักศึกษา และประชาชนเข้าชม และศึกษาหาความรู้ได้

ประเภทที่ 3. การจัดนิทรรศการชั่วคราวหรือนิทรรศการพิเศษ

(TEMPORARY EXHIBITION)

เป็นกิจกรรมที่มีบทบาทต่อการจัดนิทรรศการมากที่สุด เพราะปัจจุบันประชาชนมีเรื่องที่ต้องศึกษาจากสื่อมวลชนมากมาย ทั้งการเมือง เศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรม การจัดนิทรรศการจำเป็นต้องเคลื่อนไหว จัดกิจกรรมต่างๆ ได้รับความสนใจ และอำนวยความสะดวก

การออกแบบห้องแสดง

การออกแบบห้องแสดงจะต้องจัดทำภายหลังจากที่ได้ศึกษาหรือเรียบเรียงแนวนิทรรศการเรียบร้อยแล้ว โดยปกติห้องจัดแสดงนิทรรศการมักจะมีการเปลี่ยนแปลงเรื่องราว แบบลักษณะของห้องแสดง และวัตถุที่จัดแสดงอยู่เสมอ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งที่กระตุ้นให้ประชาชนให้อยากเข้ามาชมมากขึ้น ดังนั้นการออกแบบจะต้องปล่อยให้ดู และห้องแสดงมีความอิสระ สามารถเปลี่ยนแปลงสภาพภายในได้อย่างกว้างขวาง

ในการออกแบบส่วนนิทรรศการ สิ่งที่จะช่วยให้ห้องเปลี่ยนรูปร่างได้อย่างดีที่สุด คือ ซึ่งอาจจะทำด้วยวัสดุที่มีน้ำหนักเบาสามารถเคลื่อนย้ายได้ ซึ่งเปลี่ยนแปลงไปตามสภาพความเหมาะสมของเรื่องราวการจัดรูปแบบควรคำนึงหลักสำคัญต่างๆเช่น

1.การจัดตู้หรือแผงในห้องแสดงประจำหรือห้องแสดงชั่วคราวก็ตาม ไม่ควรปล่อยให้ห้องโล่งจนมองดูเกิดความอ้างว้าง เพราะเป็นการดึงประชากรให้รีบเดินผ่านไปอย่างรวดเร็ว โดยที่ไม่ได้พิจารณา เรื่องราวและวัตถุต่างๆมากเท่าที่ควร ท้ายที่สุดเมื่อเดินจบห้องแสดงแล้ว จะไม่ได้อะไรจากการจัดแสดงนั้น แต่การวางแผงมากน้อยเพียงไรนั้น ต้องพิจารณาในหัวข้อย่อยในเรื่องใหญ่มีมากน้อยเพียงใด และมีวัตถุอะไรบ้างที่ควรแยกออกจัดแสดงโดดเดี่ยวเพื่อเพิ่มความสง่างาม

2.การวางแผงยกเยื้อง ควรจะได้เรียงลำดับเรื่องราวของเรื่องที่จัดแสดงซึ่งอยู่ในดุลยพินิจของภัณฑารักษ์และภัณฑนาการ

3.ขนาดของแผงตลอดจนสีที่ใช้ทาแผงจะมีความหนักเบาอย่างน้อยเพียงไรขึ้นอยู่กับความเหมาะสมของห้องแสดง ควรจะได้มีการเปลี่ยนแปลงสีของแผงต่างๆ บ้างตามความเหมาะสม แต่ควรระวังของสีไม่ควรจูดจาด ควรเป็นสีที่มองแล้วมีความเย็นตา สบายใจ และชวนแก่การมอง

4.เนื้อที่ระหว่างแผงแต่ละตอน ไม่ควรน้อยจนผู้เข้าชมต้องเบียดเสียดอัดเหยียดกันเดิน ควรมีช่องว่างให้ผู้ชมเคลื่อนไปอย่างสะดวก และเคลื่อนไหวไปได้โดยแบบรูปของแผงโน้มนำคนโดยอัตโนมัติ การจัดรูปห้องแคบ และบังคับจนเกินไปจะทำให้ผู้ชมเหมือนว่าถูกขังตัวเองในคุกและเคลื่อนไหวไปเป็นแถวแบบนักโทษ

5.ผังของห้องแสดง ถึงแม้จะมีการจัดยกเยื้องเพื่อสร้างความสนใจของผู้ชม แต่ต้องไม่ยกเยื้องมากจนเกินไปจะรู้สึกวุ่นวาย และไม่ทราบว่าจะตนเองอยู่ส่วนไหนของอาคารและห้องแสดง เพราะถ้าหากผู้ชมเกิดความรู้สึกเช่นนั้นขึ้น จะขาดความตั้งใจในการดูวัตถุทันที

6.ควรให้แผงห้องแสดงแต่ละตอนมีความสัมพันธ์ซึ่งกันและกัน โดยที่ผู้ชมมีอิสระที่จะเคลื่อนไหวไปตามความต้องการของภัณฑารักษ์ หรือเลือกชมตามความสนใจของตนเองและควรตระหนักดีว่า ผู้ที่เข้าชมนั้นมีความต้องการ และพื้นฐานทางการศึกษากับวัตถุประสงค์แตกต่างกัน ย่อมมีอิสระที่จะเลือกศึกษาเรื่องราวตามที่สนใจ

ลักษณะของห้องแสดง

- 1.Simple Chamber คือ ห้องที่มีหน้าต่าง อาจเป็นหน้าต่างสูง หรือมีหน้าต่างด้านหนึ่ง และใช้แสงไฟฟ้าช่วยในการจัดแสดง
- 2.Hall With Balcony คือ ห้องแสดงแบบพื้นโล่ง เป็นแบบเก่าที่นิยมสร้างกันในยุโรป คือมีห้องโถงชั้นล่างชั้นบนได้ไปเข้าห้องโถง มองลงมาเห็นข้างล่าง
- 3.Clear Story Hall ห้องแสดงแบบห้องประชุมใหญ่
- 4.Exhibition Corridor ห้องแสดงแบบเฉลียง คือการจัดเฉลียงให้เป็นที่จัดแสดง
- 5.Skylight Picture Gallery คือ ห้องแสดงภาพเขียนที่ให้แสงธรรมชาติจากหลังคา
- 6.ห้องแสดงแบบ Cabinets คือห้องแสดงแบบใช้ติดผนังตลอดผนัง และอีกด้านหนึ่งเป็นหน้าต่าง และใช้ตู้หรือแผงแบ่งเนื้อที่ในห้องแสดง
- 7.ห้องแสดงแบบไม่มีหน้าต่างปล่อยเนื้อที่ไว้สำหรับดัดแปลงการจัดแสดงได้ตามต้องการ

ขนาดของห้องแสดง

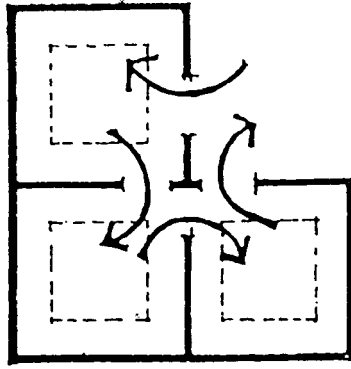
โดยทั่วไปห้องจัดแสดงควรมีเนื้อที่มาก เพื่อสะดวกในการตกแต่ง แบ่งกันเมื่อออกแบบการจัดแสดง ขนาดที่ใช้กันทั่วไปปัจจุบันมีความกว้างตั้งแต่ 6-12 เมตร (ไม่ควรต่ำกว่า 6 เมตร) ความยาวอย่างน้อย 1 1/2 เท่าของความกว้าง

ระดับของฝ้าเพดานควรพอเหมาะ ไม่สูงหรือต่ำเกินไป โดยทั่วไปถ้าต้องการแสงธรรมชาติจากหลังคาหรือแสงประดิษฐ์ จะใช้ความสูง 5.40-6.00 เมตร หรือถ้าต้องการแสงด้านข้าง ควรสูง 4.80 เมตร และห้องที่มีขนาดเล็กควรสูงไม่ต่ำกว่า 3 เมตร

ปัจจุบันนิยมใช้แสงสว่างประดิษฐ์ช่วยในการเน้นวัตถุที่แสดง ความสูงทั่วไปประมาณ 3.60-4.20 เมตรก็เป็นการเพียงพอ แต่ทั้งนี้ก็ต้องคำนึงถึงขนาดของวัตถุและครุภัณฑ์ที่ประกอบในการแสดงด้วย

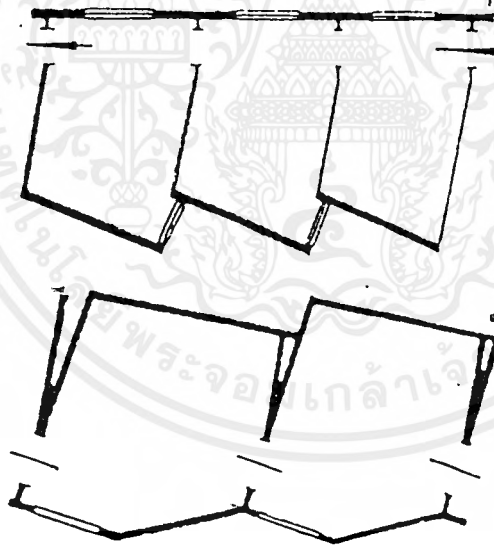
การสร้างเพดานให้มีความสูงไว้จะสะดวกในการดัดแปลง เช่น ในลักษณะเป็นเพดานแขวนสามารถปรับระดับความสูงได้

ประโยชน์ที่ได้จากเพดานแขวนก็คือ สามารถใช้ที่วางเหนือเพดานเป็นช่องอากาศ เป็นทางเดินสายไฟ กันแสงที่ไม่ต้องการจากเหนือหัว ช่วยเก็บเสียงสะท้อน

9

รูปที่ 9 แสดงถึงการจัดทางเข้าออกที่เหมาะสมสำหรับห้องหมู่ 3 ห้อง

การจัดผังห้องดังกล่าวแสดงให้เห็นว่าไม่จำเป็นต้องเป็นรูปสี่เหลี่ยมเสมอไป อาจออกแบบปิดเป็นรูปได้หลายอย่างตามความเหมาะสมของเรื่องราว สภาพภูมิอากาศ และทิศทางของแสง ในบางครั้งจำเป็นจะต้องเปลี่ยนผังห้องหลาย ๆ แบบ เพื่อเป็นการเปลี่ยนแปลงความจำเพาะของรูปแบบ และเรื่องราวที่จัดแสดงโดยไม่ต้องทำแผ่นป้ายประกาศ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

การจัดกลุ่มของห้องแสดงนิทรรศการ

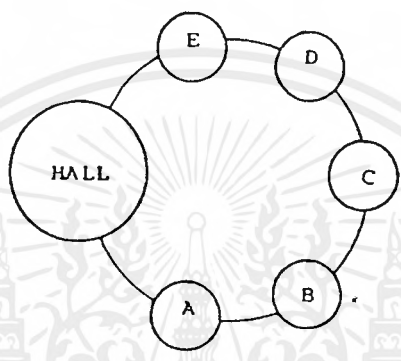
การจัดกลุ่มห้องแสดงสามารถแบ่งได้เป็น 4 ลักษณะ คือ

1. ROOM TO ROOM ARRANGEMENT

เป็นการจัดแสดงที่ให้ผู้ชมเดินชมเรื่อยไปโดยไม่ต้องย้อนกลับ ทำให้ชมได้ทั่วถึงตามลำดับ อาจจะใช้ห้องใหญ่ห้องหนึ่งแล้วกันเป็นส่วนๆ

ข้อดี เป็นการจัดแบบง่าย ๆ ประหยัดเนื้อที่

ข้อเสีย ถ้าใช้ในการจัดพิพิธภัณฑ์ขนาดใหญ่ เมื่อเปิดห้องใดห้องหนึ่งแล้วจะกระทบกระเทือนห้องอื่นด้วย และไม่อาจเลือกชมเฉพาะส่วนใดส่วนหนึ่งได้

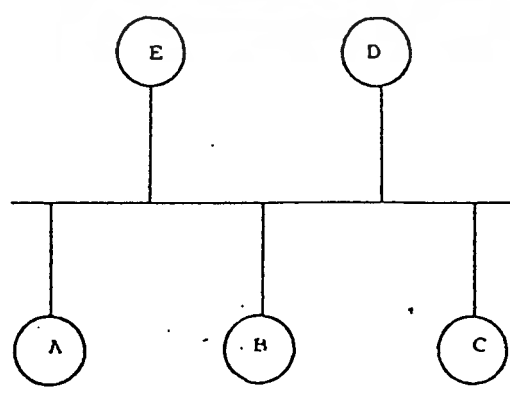
แผนภูมิการจัดห้องลักษณะที่ 1

2. CORRIDOR TO ROOM ARRANGEMENT

การจัดกลุ่มห้องแสดงลักษณะนี้ มีลักษณะเป็นทางเดินข้อย และมีทางแยกออกไปยังห้องแสดงต่าง ๆ แต่ละห้องมีทางออก ทางเข้าโดยตรง ไม่ต้องผ่านห้องอื่น

ข้อดี ผู้ชมสามารถเลือกชมได้ตามใจชอบ

ข้อเสีย การแสดงจะไม่ติดต่อกัน และสิ้นเปลืองเนื้อที่ทางเดิน

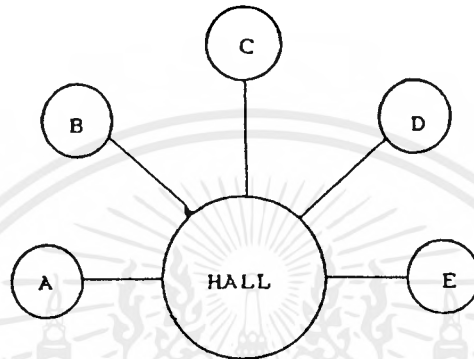

แผนภูมิการจัดห้องลักษณะที่ 2

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

3. NAVE TO ROOM ARRANGEMENT

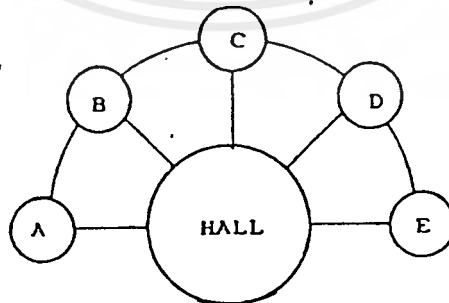
เป็นการจัดกลุ่มห้องแสดงที่ห้องโถงเป็นจุดศูนย์กลาง แล้วจากห้องโถงสามารถเข้าถึงส่วนแสดงต่างๆ ได้ทุกห้อง อาจจะจัดการแสดงหลายๆ ชั้นได้โดยมีห้องโถงเป็นจุดศูนย์กลางเช่นเดิม เป็นการเอาข้อดีจากข้อ 1 และข้อ 2 มาใช้ทำให้สามารถเลือกชมได้ตามชอบใจ และประหยัดเนื้อที่ได้อีกด้วย แต่ต้องระวังเรื่องการสัญจรของผู้ชม ในกรณีที่มีผู้ชมมาก

แผนภูมิการจัดห้องลักษณะที่ 3

4. CENTRAL ARRAGEMENT

เป็นการรวมเอาระบบการจัด 3 ลักษณะเข้าด้วยกัน มีห้องโถงกลางแยกสู่อีกห้องต่างๆ แต่ละห้องสามารถติดต่อถึงกันได้ เมื่อเปิดห้องใดห้องหนึ่ง ก็สามารถเข้า COURT หรือ HALL เป็นจุดจ่ายไปยังห้องต่างๆ ได้

แผนภูมิการจัดห้องลักษณะที่ 4

ระบบการสัญจรของอาคาร (CIRCULATION)

ระบบ Circulation ภายในห้องแสดงงาน เมื่อพิจารณาตามลักษณะแกนสัญจร หลัก หรือ การเข้าถึง (Access) สามารถแบ่งออกได้ 2 ระบบคือ

1. CENTRALIZED SYSTEM OF ACCESS
2. DECENTRALIZED SYSTEM OF ACCESS

1. CENTRALIZED SYSTEM OF ACCESS

ข้อได้เปรียบของระบบนี้ คือ ความสะดวกในการควบคุมดูแล ผู้ชมจะถูกชักนำไปตามเส้นทาง ข้อเสียเปรียบคือ ถ้าสิ่งต่างๆ ที่จัดแสดงอยู่ก่อนนั้น ไม่ทำให้เกิดความประทับใจแก่ผู้ชม ก็จะมีผลต่อสิ่งที่เขาต้องการชมโดยเฉพาะ

การวางผัง จัดตามเส้นทางที่เคลื่อนไหวของผู้เข้าชม ผู้ชมก็จะเดินไปตามเส้นทางสถาปัตยกรรมที่ออกแบบไว้ เดินตามแบบแผนที่ตายตัว จากจุดเริ่มต้นไปจนถึงจุดสุดท้าย แต่อาจหยุดดูเป็นช่วง ๆ ได้ แบ่งเป็น

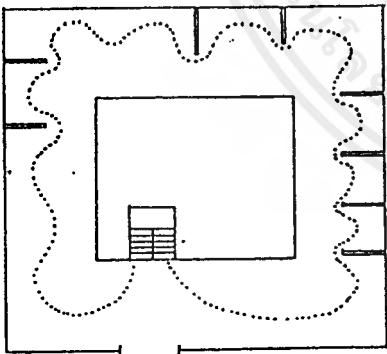
1.1 A RECTILINEAR CIRCUIT

คือ การเคลื่อนชมเป็นแนวตรง

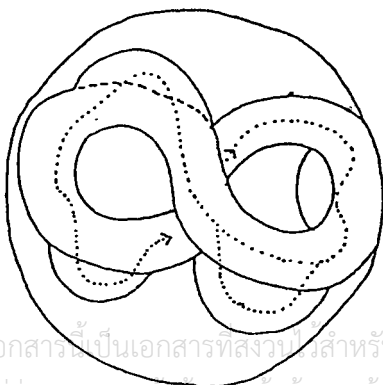
1.2 A TWISTING CIRCUIT

คือ เส้นทางเดินที่เป็นวงจรรอบโรงกลางเข้าจากบันไดกลางซึ่งเชื่อมต่อระหว่างชั้น โดยเฉพาะที่จำเป็นต้องใช้แสงธรรมชาติ หรือมีหลายชั้น

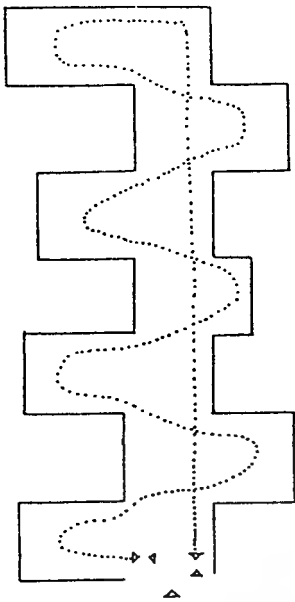

1.3 WAVING FREELY LAYOUT

ผังรูปสานไปมาอย่างอิสระ ปกติมักใช้ทางลาดเข้าช่วย และใช้องค์ประกอบที่น่าสนใจเป็นตัวชักนำ ผังแบบนี้ผู้ชมอาจหลงทางได้ถ้าลักษณะรูปทางเรขาคณิตเป็นแบบต่อเนื่องกันหมด

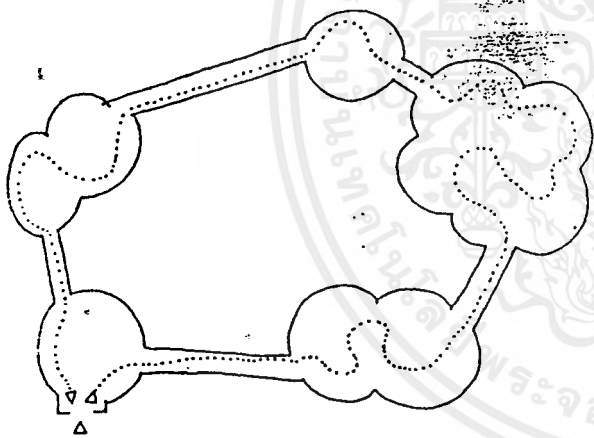

1.4 COMB TYPE LAYOUT

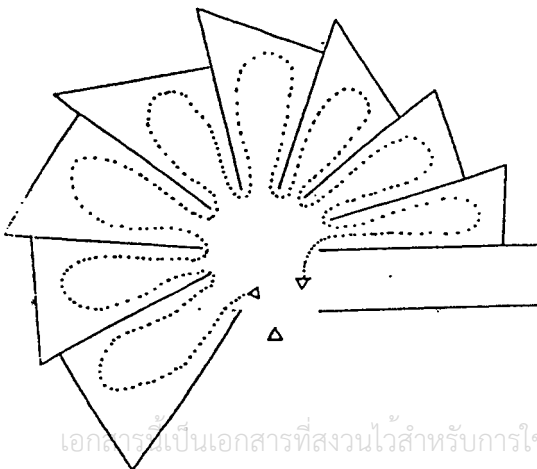
เป็นการวางผังที่มีทางเดินกลางเป็นหลัก มีส่วนให้
เลือกชมในเวลาเดียวกันทางเข้าอาจจะเป็นทาง
ด้านท้ายด้านใดด้านหนึ่งหรือมีทางเข้าอยู่ ตรง
กลาง ซึ่งผู้ชมสามารถไปทางซ้ายหรือทางขวาได้
ทันที เป็นการเพิ่มขอบเขตแก่ผู้ชม

1.5 CHAIN LAYOUT

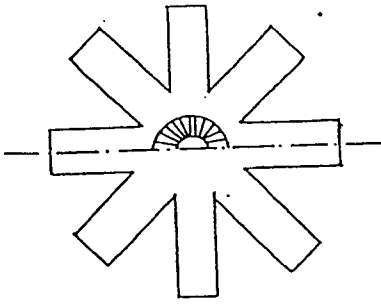
การวางผังแบบต่อเนื่องเป็นการจัดโดยการนำ
หน่วยที่แตกต่างกันเข้ามาเชื่อมต่อกัน

1.6 FAN SHAPE

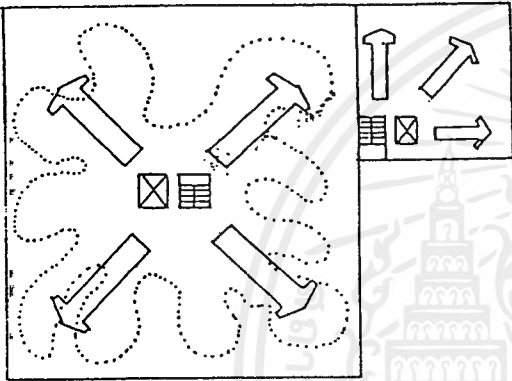
ทางเข้าจากกลางรูปพัด การจัดแบบนี้ทำให้มี
โอกาสมากในการเลือกชม แต่ผู้ชมต้องตัดสินใจ
ในการชมเร็ว และในทางจิตวิทยา ผู้ชมมักจะไม่
ชอบนัก เพราะรู้สึกว่าเป็นการบังคับเกินไป และที่
จุดรวมจะเป็นจุดที่วุ่นวาย

1.7 STAR SHAPE

การเข้าจากจุดศูนย์กลางของผังรูปดาว มีลักษณะคล้ายแบบทวี ซึ่งผู้ชมไม่สามารถเลื่อนไหลไปอย่างสะดวกและสามารถแยกออกต่างหากได้ ความสมดุลย์ของการจัดแกน ทำให้เกิดปัญหาได้

1.8 BLOCK ARRANGEMENT

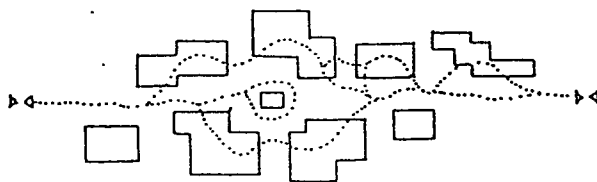

การเข้าสู่การจัดแสดง มีการเปลี่ยนแปลงได้ดังนี้

- บล็อกใหญ่ เลือกความสะดวกในการจัดแสดง จุดทางเข้าอยู่ตรงกลาง
- บล็อกเล็ก ทางเข้าจำเป็นต้องอยู่ริม เพื่อสามารถใช้พื้นที่ในการจัดแสดงได้เต็มที่

2. DECENTRALIZED SYSTEM OF ACCESS

ระบบนี้มักจัดทางเข้า-ออก 2 ทาง หรือมากกว่า ผู้ชมอาจจะไม่ได้ไปตามเส้นทางที่กำหนด แต่สามารถที่จะไปมาอย่างอิสระในพื้นที่ ซึ่งมีลักษณะเป็นทางเดินในกลางใจเมือง โดยวิธีนี้ ผู้ชมอาจจะไม่ได้ชมครบในการชมครั้งหนึ่ง ๆ จึงอาจจะต้องเข้าชมในครั้งต่อไปอีก แม้กระทั่งปัจจุบันนี้ก็ตาม ประโยชน์ทางด้านสังคม จิตวิทยาที่จะพึงได้นั้นก็ยังมีอาจทำให้เกิดผล ในทางปฏิบัติเป็นการจัดองค์ประกอบอย่างสับสน แต่ยังคงมีอยู่ซึ่งเป็นลักษณะแบบ “ถนนนิทรรศการ”

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

2.3 ห้องสมุดเฉพาะ (SPECIAL LIBRARY)

ความหมาย

ห้องสมุดเฉพาะ คือ ห้องสมุดที่เก็บรวบรวมหนังสือ วารสาร เอกสาร สิ่งพิมพ์ต่างๆ วัสดุย่อส่วน และสื่อทัศนวัสดุ เฉพาะสาขาใดวิชาหนึ่งและวิชาที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้บริการแก่ผู้ใช้เฉพาะกลุ่ม ซึ่งเป็นสมาชิกในหน่วยงานที่ห้องสมุดสังกัดอยู่ และการให้บริการของห้องสมุดเฉพาะนี้จะช่วยส่งเสริมให้กิจการของหน่วยงานนั้นๆ เป็นไปตามวัตถุประสงค์ที่วางไว้

ห้องสมุดเฉพาะนี้มักจะสังกัดในหน่วยราชการ องค์กรการ บริษัทสมาคม วิชาชีพ ธนาคาร พิพิธภัณฑ์ มหาวิทยาลัย องค์กรระหว่างประเทศ และหน่วยงานอื่นๆ เป็นต้น สำหรับชื่อห้องสมุดเฉพาะมีชื่อแตกต่างกันมากกว่าห้องสมุดประเภทอื่น ขึ้นอยู่กับหน่วยงานที่ห้องสมุดนั้นสังกัด รวมทั้งลักษณะของการดำเนินการและการให้บริการ เช่น ในปัจจุบันใช้คำว่า ศูนย์ข่าวสาร (I Information Center) ศูนย์เอกสาร ศูนย์บริการเอกสาร (Documentation Center) เป็นต้น

วัตถุประสงค์

ห้องสมุดเฉพาะมีวัตถุประสงค์แตกต่างจากห้องสมุดประเภทอื่นๆ วัตถุประสงค์ของห้องสมุดเฉพาะ อาจสรุปได้ดังนี้

1. เพื่อเก็บรวบรวมหนังสือ สิ่งพิมพ์ต่าง ๆ เฉพาะวิชา ซึ่งสถานที่นั้น ๆ เกี่ยวข้องโดยเฉพาะ
2. เพื่อให้บริการด้านความรู้แก่บุคคลในหน่วยงานนั้น ๆ

ลักษณะของห้องสมุดเฉพาะ

ห้องสมุดเฉพาะมีลักษณะแตกต่างกับห้องสมุดทั่วไปดังนี้

1. ที่ตั้ง ห้องสมุดเฉพาะส่วนมากจะตั้งอยู่ในอาคารของหน่วยงาน ซึ่งห้องสมุดสังกัดอยู่ เช่น ธนาคาร บริษัท สำนักพิมพ์ โรงงาน สมาคมวิชาชีพ โรงพยาบาล พิพิธภัณฑ์ นอกจากนี้ยังมีห้องสมุดเฉพาะซึ่งเป็นห้องสมุดแผนกวิชา หรือห้องสมุดคณะของมหาวิทยาลัย เช่น ห้องสมุดคณะวิทยาศาสตร์ เป็นต้น

2. เนื้อหาวิชา ห้องสมุดเฉพาะจะจัดหาหนังสือและวัสดุสำหรับค้นคว้าวิจัยอื่นๆ เฉพาะวิชาใดวิชาหนึ่ง หรือกลุ่มวิชาที่เกี่ยวข้องกัน เช่น ห้องสมุดธนาคาร มีหนังสือเกี่ยวกับเศรษฐกิจ การเงิน การธนาคาร ห้องสมุดวิทยาศาสตร์ มีหนังสือด้านวิทยาศาสตร์ เป็นต้น บางแห่งอาจแบ่งประเภทตามลักษณะของวัสดุ เช่น ห้องสมุดแผนที่ ห้องสมุด-รูปภาพ เป็นต้น

3. ผู้ให้บริการ ห้องสมุดเฉพาะไม่ให้บริการแก่บุคคลทั่วไป แต่จำกัดเฉพาะกลุ่มบุคคลเท่านั้น ซึ่งก็ได้แก่กลุ่มบุคคลที่สังกัดอยู่ในหน่วยงานที่จัดให้มีห้องสมุดเฉพาะขึ้นเท่านั้น ผู้ใช้จึงมักเป็นผู้ที่มีความสนใจหรือมีความรู้เป็นอย่างดี หรือเป็นผู้เชี่ยวชาญในสาขาวิชา ซึ่งห้องสมุดเฉพาะนั้น ๆ เกี่ยวข้อง เช่น ห้องสมุดทางการแพทย์ เป็นต้น

4. ขนาดห้องสมุด ห้องสมุดเฉพาะจะมีขนาดต่าง ๆ กัน ตามสังกัดของหน่วยงานนั้น ๆ แต่ส่วนมากมักจะมีขนาดเล็ก เพราะตั้งอยู่ในอาคารของหน่วยงานที่มีเนื้อที่จำกัด

5. การให้บริการ การให้บริการจะมุ่งเน้นในด้านการบริการความรู้และข้อมูลต่าง ๆ แก่ผู้ใช้ด้วยข้อมูลและเอกสารที่ทันต่อเหตุการณ์โดยทันท่วงที และตรงตามจุดประสงค์ของผู้ใช้ หรืออาจกล่าวได้ว่ามุ่งเน้นเนื้อหาของเอกสารมากกว่าตัวเล่มเอกสาร ทั้งนี้เพราะสิ่งที่ผู้ใช้ต้องการมักเป็นข้อมูลเรื่องใดเรื่องหนึ่งโดยเฉพาะ ส่วนบริการโดยทั่วไปก็เหมือนห้องสมุดประเภทอื่น เช่น บริการค้นหาข้อมูลสนเทศ และสาระข้อมูลต่าง ๆ การทำสารระสังเขป บริการแปลเอกสาร บริการยืมหนังสือระหว่างห้องสมุด การรวบรวมบรรณานุกรมเฉพาะเรื่อง เป็นต้น

6. บุคลากร บรรณารักษ์ห้องสมุดเฉพาะ นอกจากเป็นบรรณารักษ์วิชาชีพแล้ว ยังต้องมีความรู้ในวิชาเฉพาะที่เกี่ยวข้องกับหน่วยงานนั้นด้วย นอกจากนี้บุคลากรของห้องสมุดยังจะต้องมีผู้ที่ทำหน้าที่เฉพาะด้านอีกด้วย เช่น ผู้แปล (Translator) ผู้ทำสารระสังเขป (Abstractor) ผู้ช่วยค้นคว้า (Literature Searcher) ผู้ทำดรรชนี (Indexer) เป็นต้น

ประเภทของห้องสมุดเฉพาะ

ประเภทของห้องสมุดเฉพาะ สามารถแบ่งเป็น 2 ลักษณะใหญ่ ๆ ได้ดังนี้

1. แบ่งตามประเภทของวรรณกรรม สามารถแบ่งได้เป็น 3 ประเภท
 - 1.1 ห้องสมุดเฉพาะด้านสังคมศาสตร์
 - 1.2 ห้องสมุดเฉพาะด้านมนุษยศาสตร์
 - 1.3 ห้องสมุดเฉพาะด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี
2. แบ่งตามหน่วยงานต่าง ๆ ในประเทศไทย สามารถแบ่งได้ดังนี้
 - 2.1 ห้องสมุดเฉพาะวิชาในมหาวิทยาลัย โดยเฉพาะห้องสมุดประจำคณะ
 - 2.2 ห้องสมุดของหน่วยงานราชการ สังกัดกระทรวง กรม กอง ซึ่งจะมีเอกสาร และสิ่งพิมพ์ที่ตรงตามความต้องการและมีสิ่งพิมพ์ของรัฐบาลจำนวนมากบางแห่งมีหน้าที่เป็นศูนย์เอกสารทางวิชาการเฉพาะเรื่องด้วย
 - 2.3 ห้องสมุดเฉพาะของสถาบัน มีโครงการเพื่อการค้นคว้าวิจัย เช่น ศูนย์บริการเอกสารวิจัยแห่งประเทศไทย
 - 2.4 ห้องสมุดเฉพาะของรัฐวิสาหกิจ ซึ่งส่วนมากหน่วยงานจะเน้นด้านสาธารณูปโภค หนังสือและเอกสารเกี่ยวกับการทำงานค้นคว้าวิจัยของหน่วยงานนั้น ๆ
 - 2.5 ห้องสมุดเฉพาะของสมาคม ให้บริการแก่สมาชิกสมาคมในวิชาที่สนใจ
 - 2.6 ห้องสมุดเฉพาะของบริษัท ธนาคาร มีหนังสือ เอกสารส่งเสริมการทำงานพนักงาน
 - 2.7 ห้องสมุดเฉพาะขององค์การระหว่างประเทศ มีบทบาทสำคัญในกิจการห้องสมุดด้านการจัดห้องสมุดของตน และให้บริการช่วยเหลือห้องสมุดอื่นด้วย

การจัดห้องสมุด

ตำแหน่งเฟอร์นิเจอร์ในห้องสมุด

ชั้นวางหนังสือ โดยมากมักเรียงไปตามฝาผนัง เพื่อมิให้กินเนื้อที่สำหรับการอ่านมาก นอกจากนี้ยังทำให้บรรณารักษ์ รักษาสถานที่ได้มีโอกาสควบคุมดูแลห้องสมุดโดยทั่วถึง แต่ในปัจจุบันนี้ เนื่องจากแนวโน้มของการศึกษาแผนใหม่มุ่งส่งเสริมการศึกษาค้นคว้าโดยตนเองมากขึ้น การจัดวางชั้นอาจจะจัดวางตรงกลางห้องหรือข้าง ๆ มีที่ว่างสำหรับที่อ่านหนังสือให้เป็นสัดส่วนมากขึ้น การวางชั้นหนังสือกลางห้องควรวางระยะห่างกันระหว่างชั้น 1.20 - 1.50 เมตร เพื่อผู้ใช้จะได้หยิบหนังสือได้โดยสะดวก

ชั้นวางวารสารและหนังสือพิมพ์ วารสารหนังสือพิมพ์เป็นที่ดึงดูดใจ และเชิญชวนให้คนเข้าไปใช้ห้องสมุดได้มาก เพราะมีปกที่มีสีสันสวยงามและดูมีชีวิตชีวาว่าหนังสือทั่วไป ดังนั้น ชั้นวางจึงควรอยู่ใกล้ทางเข้าหรือเป็นที่คนเข้าถึงได้ง่าย หรือมองเห็นได้ง่ายและไกลจากการควบคุมมากนัก

โต๊ะรับจ่ายหนังสือ เป็นโต๊ะที่จะมีผู้มาติดต่อยืมและคืนหนังสือเสมอ มักจะจัดวางอยู่ใกล้ทางเข้า - ออก เพราะจะเป็นการสะดวกแก่ผู้ใช้ในการยืมและส่งหนังสือ ทั้งยังเป็นการช่วยให้เจ้าหน้าที่ควบคุมดูแลการยืมได้ดียิ่งขึ้น เพราะเมื่อผู้ใช้ได้ยืมหนังสือไปแล้ว เจ้าหน้าที่ได้ตรวจดูเป็นครั้งสุดท้ายก่อนออกจากห้องสมุด

โต๊ะบัตรรายการ ควรอยู่ในที่ที่เห็นได้ง่ายจากทางเข้า อยู่ตรงกลางระหว่างหนังสือทั่วไปกับหนังสืออ้างอิง หรือให้ใกล้กับเจ้าหน้าที่บริการถามและโต๊ะรับจ่าย เพื่อให้ผู้ใช้ ได้ค้นหาหนังสือของห้องสมุดโดยสะดวก

ชั้นหนังสืออ้างอิง ควรอยู่ใกล้กับบรรณารักษ์ เพื่อจะได้อธิบายหรือคำแนะนำแก่ผู้ใช้ ควรมีที่นั่งอ่านด้วย ในกรณีที่มีเนื้อที่มีพอ

โต๊ะเจ้าหน้าที่บริการตอบคำถาม ควรอยู่ในที่ที่มองเห็นง่าย และใกล้กับหนังสือทั่วไป และสะดวกในการติดต่อสอบถาม

ป้ายนิเทศการหรืออุณิเทศการ เป็นที่ดึงดูดใจ ควรอยู่ตรงข้างทางเข้า - ออก ของผู้ใช้ที่สามารถเห็นได้ทันที เมื่อเข้ามาใช้ห้องสมุด

โต๊ะในห้องอ่านหนังสือ จะต้องจัดไม่แน่นติดจนเกินไป เพื่อทางเดินจะได้สะดวก ไม่เกะกะ ควรจัดที่นั่งสอดคล้องตามบริเวณชั้นหนังสือบ้าง เพื่อให้ผู้ใช้ไม่ต้องเดินไกล และหยิบหนังสืออ่านได้รวดเร็ว เป็นการผ่อนแรงอีกด้วย ระยะทางโต๊ะหนึ่ง ๆ ควรห่างกันประมาณ 1.50 - 1.80 เมตร ระหว่างเก้าอี้ตัวหนึ่งถึงอีกตัวหนึ่ง ถัดจากกึ่งกลางเก้าอี้ประมาณ 0.75 - 0.90 เมตร

โสตทัศนวัสดุ อาจเก็บไว้ในตู้ใกล้กับเจ้าหน้าที่รับ - จ่าย หรือเป็นห้องต่างหาก

เครื่องอัดสำเนา ควรอยู่ในที่บริเวณหนังสืออ้างอิง เพื่อให้บริการได้สะดวกยิ่งขึ้น

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตำแหน่งการวางเฟอร์นิเจอร์ในห้องสมุดนั้นจะทำได้ดี ถูกต้องตามหลักเกณฑ์ที่วางไว้ได้นั้น ก็ต้องดูสภาพพื้นที่อาคาร และสิ่งแวดล้อมด้วย ทั้งยังจะต้องคำนึงถึงประโยชน์ใช้สอยเป็นสำคัญ การวางเฟอร์นิเจอร์ จะเป็นไปแบบสมัยใหม่ ไม่วางตายตัว ซึ่งจะทำให้เกิดความเบื่อหน่าย จำเจ จึงได้มีการเปลี่ยนแปลงการจัดในลักษณะต่าง ๆ ได้ การจัดเฟอร์นิเจอร์ ควรให้อยู่ในตำแหน่งที่ควรเป็นทั้งยังต้องคำนึงถึงภายในอนาคตด้วยว่า ต่อไปจะมีการจัดวาง ก็ควรเป็นไปในลักษณะที่เปลี่ยนแปลงได้เสมอ เพื่อให้ทันต่อสภาพสิ่งแวดล้อม และความก้าวหน้าอันเกิดขึ้น

ขนาดของครุภัณฑ์ของห้องสมุด

1. ชั้นวางหนังสือทั่วไป

ก. ชั้นหนังสือชนิดทำด้วยไม้สูง 1.55 เมตร

ข. ชั้นหนังสือชนิดโลหะสูง 2.10 - 2.15 เมตร ฐานสูง 0.10 เมตร ลึก 0.20 - 0.25 เมตร สำหรับวางหนังสือทั่วไป ถ้าเป็นชั้นที่วางได้ 2 แถว ลึก 0.40 - 0.60 เมตร ถ้าเป็นชั้นวางเรียบติดไปกับผนังห้องแต่ละช่องไม่เกิน 1.00 เมตร

2. ชั้นวางวารสาร

ชั้นวางวารสารมี 2 แบบ คือ แบบวางติดฝาและแบบที่อยู่ลอยตัว คือ วางที่ใดที่หนึ่งก็ได้ จะเลือกใช้แบบใดก็แล้วแต่เนื้อที่ใส่หนังสือของห้อง หากห้องมีเนื้อที่สำหรับหนังสือทั่วไปจำกัด ก็ควรมีตู้ติดฝาเพื่อใส่หนังสือทั้งหมด หากห้องสมุดรับวารสารมาก ๆ รายชื่อก็อาจต้องใช้แบบติดกับฝาห้องสูง และลึกเป็นอย่างเดียวกับตู้หนังสือทั่วไป แต่ควรวางชั้นยันเท่านั้น ชั้นวางเอนลาดลงมา มีคิวสำหรับกันวารสารไม่ให้ไหลลงมา

ความสูง	1.50	เมตร
ความกว้าง	0.90 - 0.95	เมตร
ความลึก	0.40 - 0.45	เมตร

3. โต๊ะวางหนังสือ

โต๊ะสำหรับวางหนังสือ และอ่านหนังสือมีหลายแบบ ในการออกแบบนั้น ควรจะได้คำนึงถึงสิ่งต่อไปนี้ คือ

ก. สัดส่วน ให้มีความสูงเหมาะสมกับเก้าอี้ สามารถนั่งอ่านได้สบาย

ข. ต้องมีเนื้อที่สำหรับวางหนังสือ และมีหลากหลายแบบเพื่อวางหนังสือที่ต่างส่วนกันแล้วแต่บุคคล โดยเฉพาะโต๊ะเดียวสำหรับคนที่ใช้หนังสือ เพื่อการศึกษาค้นคว้า

ค. ขนาดของโต๊ะควรให้ได้สัดส่วนกับห้อง ความกว้างมาตรฐานของโต๊ะประมาณ 0.65 - 0.75 เมตร (26-30 นิ้ว)

ง. ผิวของโต๊ะควรให้ทำความสะอาดได้ง่าย ไม่ใช้วัสดุที่สะท้อนแสง หรือเป็นเงาจัด จะทำให้
อ่านไม่สบายตา

ขนาดของโต๊ะโดยทั่วไปที่นิยมใช้

ความสูง	0.75	เมตร
ความกว้าง	0.90	เมตร

4. รถเข็นหนังสือ

มีลักษณะเดียวกับชั้นวางหนังสือ แต่ติดตั้งล้อใช้ใส่หนังสือ เพื่อเข็นไปยังชั้นวางหนังสือ หรือ
เคลื่อนที่ไปยังที่อื่นได้โดยสะดวก ทุนแรง และหนังสือไม่ฉีกขาดง่าย รถเข็นนี้ ควรมีเพียง 3 ล้อ ตอน
หลัง 2 ล้อ และตอนหน้า 1 ล้อ เพื่อสะดวกในการเข็นเลี้ยวไปตามมุมต่าง ๆ ได้สะดวก

ขนาดมาตรฐานของรถเข็นคือ

กว้าง	0.35 - 0.40	เมตร
ยาว	0.75	เมตร
สูง	0.90	เมตร

สำหรับขนาดใหญ่

กว้าง	0.35 - 0.36	เมตร
ยาว	1.00	เมตร
สูง	1.08 - 1.10	เมตร

ชนิดที่เก็บเข้าใต้โต๊ะรับ - จำหน่ายหนังสือได้

กว้าง	0.55	เมตร
ยาว	0.65	เมตร
สูง	0.65 - 0.75	เมตร

5. ตู้บัตรรายการ

เป็นตู้ซึ่งประกอบด้วยลิ้นชักขนาดมาตรฐาน สำหรับใส่บัตรรายการหนังสือ คือ ขนาด 3 นิ้ว
5 นิ้ว ลิ้นชักนี้วางซ้อนกันเป็นชั้น ๆ ตู้บัตรรายการมีหลายขนาด แล้วแต่จำนวนลิ้นชัก 5, 10, 15 (แถว
ละ 5 ลิ้นชักเรียงตามยาว) แล้ว 3, 6, 9, แถวละ 3 ลิ้นชัก เป็นตู้เล็ก ตู้มีลิ้นชัก 5 ลิ้นชักเรียงกันเป็น
แถวยาว กว้าง 33 นิ้ว ถึง 19 นิ้ว ความสูงแล้วแต่ลิ้นชักที่เพิ่ม

ตู้มีเพียง 5 - 6 แถวซ้อนกัน (25 - 30 ลิ้นชัก) สูง 24 นิ้ว - 30 นิ้ว มีหลายแถว ขาลง 10 นิ้ว
จำนวนลิ้นชักมากน้อยเพียงใดขึ้นอยู่กับจำนวนหนังสือในห้องสมุดหนังสือเล่มหนึ่งต้องการบัตรราย
การอย่างน้อย 3 ใบ

ลิ้นชักมาตรฐานยาว 14.75 จูบตรได้ราว 1,000 - 1,200 ใบ

การให้แสงสว่างภายในห้องสมุด

ในการเลือกให้แสงสว่างที่เหมาะสมสำหรับห้องสมุดนั้น ก็เพื่อความสบายตาและเพื่อวัตถุประสงค์เฉพาะอย่าง จากการพิจารณาในด้านประสิทธิภาพในการใช้สอย การใช้แสงจากไฟฟ้า จะมีประโยชน์มากกว่าจากแสงธรรมชาติ เพราะสามารถควบคุมได้ดี และเป็นที่ยอมรับนิยมใช้กันทั่วไป การให้แสงมีอยู่ 5 วิธี คือ

1. การให้แสงโดยตรง เป็นการส่องสว่างโดยตรงจากแหล่งกำเนิดแสงให้ความเข้มสูง
2. การให้แสงทางอ้อม ให้คุณภาพดีที่สุด แสงที่ได้จากการสะท้อนจากเพดานตกลงบนพื้นที่ที่ต้องการได้แสงที่นุ่มนวลปราศจากเงา
3. การให้แสงทางตรงผสมทางอ้อม ให้แสงสม่ำเสมอที่สุด เป็นการรวมเอา 2 วิธี มาใช้ร่วมกัน
4. การให้แสงแบบกึ่งโดยตรง แบบนี้จะให้แสงน้อยกว่าแบบแรก
5. การให้แสงแบบกึ่งทางอ้อม แบบนี้จะให้แสงที่ดีกว่าแบบที่ 2

ในการออกแบบไฟฟ้าเพื่อแสงในอาคาร ควรให้แสงสว่างสม่ำเสมอในอาคารแตกต่างกัน 2 : 1 เป็นอย่างต่ำ แสงแบบที่ให้โดยทางอ้อม ถือว่าให้แสงสว่างสม่ำเสมอเพราะถือว่าเพดานเป็นตัวให้กำเนิดแสง

การให้ความเข้มของการส่องสว่าง ณ จุดต่าง ๆ ในห้องสมุด

ห้องสมุด ส่วนอ่านหนังสือ คั่นคว่ำ บันทึกร	70 ฟุต - กำลังเทียน
ห้องอ่านหนังสือทั่วไป	30 ฟุต - กำลังเทียน
บริเวณชั้นหนังสือ	30 ฟุต - กำลังเทียน
บริเวณซ่อมหนังสือ เย็บเล่ม	50 ฟุต - กำลังเทียน
ส่วนจัดหมู่หนังสือและทำบัตรรายการ	70 ฟุต - กำลังเทียน
ที่รับ-จ่ายหนังสือ	70 ฟุต - กำลังเทียน
โต๊ะนั่งคั่นคว่ำ	70 ฟุต - กำลังเทียน
บริเวณอ่านวารสาร, หนังสือพิมพ์	30 ฟุต - กำลังเทียน
บริเวณแสงนิทรรศการหนังสือ	30 ฟุต - กำลังเทียน
ห้องเก็บของที่ต้องใช้สายตา	10 ฟุต - กำลังเทียน
ห้องเก็บของที่ไม่ต้องใช้สายตา	5 ฟุต - กำลังเทียน

การใช้สีภายในห้องสมุด

ในทางจิตวิทยา สีทุกสีมีอิทธิพลต่อมนุษย์ในด้านอารมณ์เป็นอย่างยิ่ง โดยเฉพาะในห้องสมุด ซึ่งเฉลี่ยผู้มาใช้บริการแล้ว จะอยู่ในห้องสมุดประมาณ 3 ชม. สูงสุด ดังนั้นสีที่ ควรเป็นสีที่ดูแล้วไม่ เบื่อง่าย สามารถดึงดูดใจคน เมื่อเข้าไปแล้วรู้สึกสบายตา นิยมสีเขียวสบายตา

ข้อพิจารณาในการใช้สี

1. ไม่ควรเป็นสีที่มีเงาสะท้อน เมื่อใช้แล้วจะเกิดการสะท้อนดูไม่มีคุณค่า
2. การไล่ช่วงจรัส ควรใช้สีที่อยู่ใกล้เคียงกันจะดูดีกว่าสีที่ตัดกัน
3. ไม่ควรใช้สีที่จัดชิดหม่นหมองเกินไป เพราะจะทำให้เกิดความรู้สึกมีน ซึม ง่วงนอน และ เจื่อยซา
4. มีหลักอยู่ว่าเพดานควรจะใช้สีอ่อนที่สุด, พื้นใช้สีเข้มที่สุด ส่วนผนัง ใช้สีที่มีความเข้มปาน กลาง

การป้องกันเสียงรบกวนภายในห้องสมุด

ไม่ว่าสถานที่ใด ย่อมต้องการความเงียบ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในห้องสมุด เพื่อสมาธิในการอ่านหนังสือ การใช้วัสดุภายในห้องสมุด จึงควรเลือกใช้วัสดุที่สามารถดูดกลืนเสียงได้ เช่น การใช้วัสดุปูพื้น เพดาน ฝ้าฉี ตลอดจนฉนวนต่าง ๆ ในการเลือกใช้วัสดุมีข้อพิจารณาดังนี้คือ

- ก. สะดวกในการติดตั้ง
- ข. ทนไฟ ทนต่อการขีดข่วน เชื้อราต่าง ๆ
- ค. สะท้อนแสงน้อย
- ง. เคลื่อนย้ายได้สะดวก และบำรุงทำความสะอาดได้ง่าย

การใช้กระจกเป็นแผ่นกั้นระหว่างห้องทำงานและห้องอ่านหนังสือ เป็นสิ่งดีมากเพราะสามารถทำให้คนในห้องทำงานมองเห็นบรรยากาศในห้องสมุดได้โดยตลอด ๆ การใช้ห้องวางหนังสือต่ำ ๆ เป็นเครื่องกั้นบริเวณอ่านหนังสือ จะเป็นการลดความดังของเสียงลงได้บ้าง

การปรับอากาศในห้องสมุด

การระบายอากาศในห้องสมุด เป็นสิ่งที่จะละลายเสียมิได้ เพราะหากอากาศในห้องสมุด มีความอบอ้าวหรือหนาวเย็นจนเกินไป จะเป็นการรบกวนผู้ใช้ห้องสมุดเป็นอันมากการระบายอากาศทำได้ 2 วิธี คือ

- 1. วิธีธรรมชาติ : เป็นวิธีที่ยั่งยืน และไม่นิยมกระทำ
- 2. เครื่องปรับอากาศ : เป็นวิธีที่สิ้นเปลืองอยู่มาก แต่ก็ได้ผลคุ้ม

ในการควบคุมอุณหภูมิภายในห้องสมุด ควรให้มีความสม่ำเสมออยู่ ระหว่าง 70 องศาฟาเรนไฮน์ - 78 องศาฟาเรนไฮน์ ซึ่งจะเป็นสภาพที่ความชื้นของอากาศอยู่ในสภาพปกติ

บทที่ 3

การศึกษาข้อมูลประกอบโครงการ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

3.1 ความหมายของศูนย์ศึกษาทัศนศิลป์สมัยอยุธยา

สำหรับศูนย์ศึกษาทัศนศิลป์สมัยอยุธยา มีลักษณะร่วมที่เข้าข่ายเป็นพิพิธภัณฑ์ โดยรวมเอาพิพิธภัณฑ์ประเภทที่ 5 คือ พิพิธภัณฑ์ทางศิลปะ และพิพิธภัณฑ์ประเภทที่ 7 คือ พิพิธภัณฑ์แบบพิเศษ เข้าไว้ด้วยกัน (จากบทที่ 2 ข้อมูลพื้นฐานทั่วไปเกี่ยวกับศูนย์ศึกษาทัศนศิลป์) โดยรวบรวมงานศิลปะประเภททัศนศิลป์ในสมัยอยุธยามาเก็บไว้ดูแลรักษาเพื่อการศึกษา ซึ่งเป็นขั้นแรกที่จะนำประชาชนไปสู่ความเข้าใจทางการศึกษา และยังทำหน้าที่ของศูนย์ศึกษาประวัติศาสตร์ และศูนย์วัฒนธรรม ที่รวบรวมเอาลักษณะต่าง ๆ ทางวัฒนธรรมมาจัดแสดงในลักษณะที่เป็นรูปธรรม มองเห็นได้ โดยที่วัตถุที่จัดแสดงต่างมีทั้งสิ่งที่เป็นวัตถุโบราณ และสิ่งที่มนุษย์ทำขึ้นโดยจะกำหนดเรื่องราวการจัดแสดงไว้ก่อนแล้ว และจัดแสดงให้เป็นไปตามเรื่องราวที่กำหนดไว้ โดยใช้เทคนิคในการจัดแสดงทางด้านแสง สี เสียง เป็นตัวนำ ทำให้ผู้ชมมีความเพลิดเพลิน และเพื่อการศึกษาทางประวัติศาสตร์ และยังมีสวนของศูนย์การสาธิต และมีอุปกรณ์ฝีมือทางทัศนศิลป์สมัยอยุธยา ซึ่งมีเป้าหมายและทิศทางให้มรดกทางวัฒนธรรมประเภทนี้ตกทอดถึงสังคมท้องถิ่น สามารถนำมาปรับปรุงใช้กับชีวิตและสภาพแวดล้อมในสังคมปัจจุบันได้

นิทรรศการทางทัศนศิลป์สมัยอยุธยา

สามารถแบ่งชนิดของการจัดแสดง ซึ่งอ้างอิงจากแบบอย่างที่เป็นหลักอยู่ 3 ประเภทคือ

1.การจัดนิทรรศการประจำ (Permanent Exhibition)

เป็นการจัดนิทรรศการในห้องในหนึ่งอย่างถาวร ไม่โยกย้ายเปลี่ยนแปลง ซึ่งจะต้องมีการพิจารณากันอย่างรอบคอบ โดยปกตินิทรรศการประจำนานหลายปีจึงจะมีการปรับปรุงหรือแก้ไข หรือเปลี่ยนแปลงเรื่องราว

2.การจัดนิทรรศการเพื่อการศึกษาค้นคว้า (Education Exhibition)

เป็นลักษณะนิทรรศการที่ถาวรเช่นเดียวกันประเภทแรก แต่จุดมุ่งหมายของห้องแสดงประเภทนี้เน้นในเรื่องวัตถุค้นคว้ามากกว่าในด้านความงามและความเพลิดเพลิน มีลักษณะคล้ายคลึงกับการเก็บคงคลัง เว้นแต่จะเปิดให้นักเรียน นักศึกษา และประชาชนเข้าชมและศึกษาได้

สำหรับนิทรรศการ 2 ประเภทแรกที่กล่าวไปแล้วนั้น ศูนย์ศึกษาทัศนศิลป์สมัยอยุธยาจะนำมาใช้ในการจัดห้องแสดงงานสถาปัตยกรรม งานจิตรกรรม ในส่วนของงานเหล่านี้ทั้งหมด ส่วนในงานประณีตศิลป์ และงานประติมากรรม นำเอาการจัดนิทรรศการแบบดังกล่าวมาใช้ผสมกับการจัดนิทรรศการประเภทที่ 3

3.การจัดนิทรรศการชั่วคราว หรือนิทรรศการพิเศษ (Temporary Exhibition)

เป็นกิจกรรมที่มีบทบาทต่อการจัดนิทรรศการมากที่สุด เพราะปัจจุบันประชาชนมีเรื่องที่ต้องศึกษาหาจากสื่อมวลชนมากมาย ทั้งการเมือง เศรษฐกิจ สังคม ศิลปวัฒนธรรม การจัดนิทรรศการจำเป็นต้องเคลื่อนไหวจัดกิจกรรมต่าง ๆ ได้รับความสนใจ และอำนวยความสะดวก

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ความหมายของทัศนศิลป์

ประสบการณ์ทางการศึกษาและการรับรู้ของเราแต่ละคนเท่าที่ผ่านมาจนถึงปัจจุบัน ภาษาพูด ภาษาเขียน และการอ่าน มักจะเป็นเนื้อหาที่ถูกบรรจุไว้ในหลักสูตรทางการศึกษาแต่ละระดับอย่างมาก เพื่อสร้างความสามารถประสบการณ์ และการรับรู้ในเรื่องราวเหล่านั้น ได้อย่างถูกต้อง และมีประสิทธิภาพหรือเป็นการตอบสนอง ต่อประสาทการรับรู้ทั้ง 5 คือ หู จมูก ลิ้น สัมผัส และตา แต่ในทางปฏิบัติคือการสอนจะให้น้ำหนักของความสำคัญไม่เท่าเทียมกัน เรื่องราว เนื้อหาด้านประสาทการรับรู้ ทางสายตาจะได้รับความสนใจน้อยเกินไป ทั้งที่ความเป็นจริงของการศึกษาและวิจัยของ บุญฤทธิ์ คงคาเพชร พบว่า “การวิจัยประสิทธิภาพของการรับรู้โดยประสาทสัมผัสทั้งห้าของคนเรานั้น ผลปรากฏว่า คนเราจะเรียนรู้ได้ดีที่สุดและรองลงไป ด้วยประสาทสัมผัสดังต่อไปนี้ คือ จักษุสัมผัส โสตสัมผัส กายสัมผัส และมานะสัมผัส(การรับรู้ทางกลิ่น) โดยได้ผลเป็นร้อยละ 75,13,5,3 หมายความว่า การรับรู้ของคนเราเกิดจากจักษุสัมผัสถึงร้อยละ 75 ซึ่งนับว่าสูงสุด

การสัมผัสสมรรถนะการรับรู้ทางการเห็นจะช่วยเพิ่มพูน การเรียนรู้ และความเข้าใจสิ่งต่างๆที่อยู่รอบตัวได้ดีขึ้น เพราะมีอะไรอีกมากมายนอกเหนือจากสังเกต และเห็นวัตถุสิ่งแวดล้อมอย่างปกติธรรมดา เช่น เห็นความงามที่เป็นประติมากรรมของมนุษย์ เห็นถึงโครงสร้างที่มีระเบียบแบบแผน และ ความสัมพันธ์ของส่วนต่างๆที่มีต่อกัน การรับรู้ชนิดนี้จะช่วยการรับสัมผัสของตัวเราที่มีต่อโลก และสิ่งที่มนุษย์สร้างขึ้น

ความพอใจที่เกิดจากผลของการรับรู้ตามคุณภาพของสิ่งเร้าทางประสาทต่างๆนี้มีผลติดตามมาคือ “ทำให้มนุษย์ตอบสนองโดยการถ่ายทอดตามสิ่งเร้า ด้วยวัสดุและวิธีการให้เป็นเรื่องราวตามที่ตนพอใจ เราเรียกผลงานนั้นๆว่า ศิลปะผลงานสนองประสาทต่างๆกัน ศิลปะที่สนองประสาทสัมผัสทางตาทำให้เห็นแล้วเข้าใจร่วมกันได้เรียกว่า “ ทัศนศิลป์ หรือ Visual Art”¹

ทัศนศิลป์เป็นศาสตร์ของการรับรู้ทางสายตาที่เกิดจากตาและสมองของคนเรามีปฏิกิริยาต่อสิ่งแวดล้อมภายนอก(อารมณ์ภายนอก) และเกิดเป็นผลที่ตามมา คือความชื่นชมศิลปะต่างๆ ได้กว้างขวางขึ้น แยกเป็นขั้นตอนของการรับรู้ได้เป็น 3 กระบวนการคือ

1. การรู้สึก (Sensing) เป็นการตอบรับทางสัญชาตญาณของนัยน์ตาและระบบประสาทตามองดูกลุ่มคนได้รับรายละเอียดเรื่อง สี แสง เงา และรูปร่าง กลไกทางจิตมีหน้าที่ส่งกระตุ้นสิ่งเหล่านี้ไปยังสมอง

2. การเลือกสรร (Selecting) เป็นการเจาะจงมองในส่วนใดส่วนหนึ่งของสิ่งที่เห็นได้ทั้งหมดนั้น สมองจะเลือกส่วนที่เป็นวาระที่สุดและมีความหมาย

¹ อาจารย์ สุทธิพันธุ์ ศิลปะนิยม หน้า 37

3. การรับรู้ (Perceiving) เป็นส่วนที่ให้ความหมายและความสำคัญต่อระบบการเห็นทั้งหมด นั้นแก่เรา การรับรู้ของเราจะเปลี่ยนไปตามประสบการณ์ในอดีต จากความรู้ อารมณ์ และความหวังของแต่ละคน²

การรับรู้ที่เรียกว่า “เห็น” ของมนุษย์เรานั้นก็คือ ผลลัพธ์ของกระบวนการ การรู้สึก การเลือกสรร การรับรู้ ทั้งสิ้น จากแนวคิดดังกล่าวอาจนำมาเป็นข้อมูลในการทดลองหาข้อสรุปว่า “ความจริงอยู่ในการเห็นของแต่ละคน” ได้ โดยจัดวัตถุต่างๆ เช่น ขวด ผลไม้ หนังสือ และชามลงบนโต๊ะ เขียนเป็นเส้นง่ายๆในแง่มุมและระดับสายตาต่างๆ ของหุ่นนิ่งลงบนกระดาษ จากการสังเกตความเปลี่ยนแปลงของจุดมองต่างๆทำให้สิ่งที่เห็นเปลี่ยนไปอย่างไร และถ้าให้เพื่อนอีกคนหนึ่งทำอย่างเดียวกัน แล้วนำงานวาดเส้นที่เสร็จสมบูรณ์มาเทียบกันดู จะสามารถอธิบายความแตกต่างของการรับรู้ของแต่ละคนจากสิ่งของสิ่งเดียวกันได้

ประสบการณ์ในอดีตเป็นปัจจัยหนึ่งที่มีผลต่อการรับรู้ทางศิลปะเป็นอย่างมาก เพราะประสบการณ์บอกให้ทราบว่า “ สิ่งนั้นจะเป็นอะไรได้บ้าง มากกว่าที่เราเห็นจริง หรือมากกว่าความเป็นจริงของสิ่งนั้น โดยนึกเอาหรือตั้งสมมุติฐานเองว่า ด้านเดียวอันนี้เป็นสิ่งที่เขารู้สัมผัสได้แล้วใช้นัยสำคัญของศิลปะที่ตั้งอยู่บนเงื่อนไขประการเดียวกันมาใช้อธิบายทั้งหมดที่มีในศิลปะ บางคนอาจมองเห็นความสำคัญของเนื้อหา คนอื่นอาจเห็นแค่ความงามของรูปแบบและคนอื่นไปจากนั้นอีกก็เห็นแค่ความจริงใจของศิลปินและจึงเห็นแค่ความสมจริงของมันเท่านั้น แล้วจากสิ่งที่พวกเขาเห็นกันคนละอย่างนั้นเอง พวกเขาก็นำมาใช้ในการอธิบายถึงธรรมชาติของตัวศิลปะนั้นเลย สร้างทฤษฎีของพวกเขาขึ้นมา ”³

จึงเป็นการตกลงกันได้ยาก เพราะเกี่ยวข้องกับการรับรู้ทางความงามในสาขาสุนทรียศาสตร์ (Aesthetic) ที่หมายถึงลักษณะอย่างหนึ่งของประสบการณ์ ซึ่งไม่มีผลในทางปฏิบัติ (Non-Practical Character of Experience) ขึ้นอยู่กับการฝึกหัด การเรียนรู้ จ นสิ่งเหล่านั้นย่อยรวมตัวเป็นสิ่งเดียวกับความรู้สึกของตัวเอง หรือที่เรียกว่า รสนิยม และ “ เรื่องของรสนิยมที่เกิดขึ้นเองโดยธรรมชาติและสัจชาตญาณนั้นมักต่ำ ซึ่งคงเป็นเพราะมนุษย์เสื่อมมาตั้งแต่อาดัมกับอีวา ฉะนั้นแปลโตจึงถือว่ารสนิยมสูงไม่ได้เกิดขึ้นมาโดยอัตโนมัติ หรือโดยบังเอิญ หากเกิดจากการศึกษาอบรมมาทีละขั้นทีละขั้น ”⁴

² ชลูด นิ่มเสมอ เอกสารประกอบการสอนวิชาองค์ประกอบศิลป์ หน้า 3

³ สิทธิชัย แสงกระจ่าง ศิลปะคืออะไร หน้า 115

⁴ วิทย์ วิศุทเวทย์ ประชา หน้า 43

ค่าแห่งความงามจึงเป็นสิ่งที่ไม่อยู่นิ่ง ไม่ใช่เพียงบ่อเกิดแห่งความงามของสุนทรีย์ทั้งหลาย แต่เป็นสิ่งที่มิพลง บันดาลใจให้มนุษย์ถ่ายทอดความงามนี้ออกมาโดยผ่านผลงานของศิลปิน เช่นใน ทางทัศนศิลป์ (Visual Art) จะประกอบด้วยผลงานแขนงต่างๆคือ

1. แขนงจิตรกรรม (Painting)
2. แขนงประติมากรรม (Sculpture)
3. แขนงสถาปัตยกรรม (Architecture)

แต่ละแขนงจะมีความเป็นธรรมชาติของสื่อในการเสนอทางความคิด รูปแบบ เนื้อหา และ เทคนิค วิธีการของศิลปะที่แตกต่างกันไป ผู้รับสื่อจึงควรที่จะปรับเครื่องรับของตนเองให้ตรงกับคลื่นนั้นๆด้วยจึงจะเข้าใจตรงกัน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

3.2 เนื้อหาในการจัดแสดง

งานสถาปัตยกรรม

งานสถาปัตยกรรมสมัยอยุธยาในระยะแรกรับอิทธิพลศิลปะลพบุรี (ศิลปะขอมในประเทศไทย) ต่อมาจึงรับอิทธิพลศิลปะสุโขทัย การรับอิทธิพลของศิลปะทั้งสองได้ผ่านการหล่อหลอมพัฒนาเป็น ศิลปะสถาปัตยกรรมอยุธยา ซึ่งแบ่งออกเป็น 4 ยุค

ยุคที่ 1 เริ่มตั้งแต่สมัยสมเด็จพระรามาธิบดีที่ 1 (พระเจ้าอู่ทอง) จนถึงสมเด็จพระบรม

ราชาธิราชที่ 2 (เจ้าสามพระยา) ประมาณ พ.ศ. 1893-1911 สถาปัตยกรรมส่วนใหญ่ที่สร้างขึ้นในยุคนี้เป็นเจดีย์หอสถูปทรงปราสาท มีแผนผังแบบแปลนเป็นรูปสี่เหลี่ยมย่อมุม มีเรือนธาตุและหลังคาทรงสูงคล้ายกับปราสาทหินศิลปะลพบุรี แต่จะมีทรวดทรงสูงกว่าศิลปะลพบุรี และในสมัยสมเด็จพระบรมราชาธิราชที่ 2 แม้จะมีการสร้างเจดีย์ทรงปราสาทที่วัดราชบูรณะ เมื่อปี พ.ศ. 1967 แล้ว แต่ต่อมาในปีพ.ศ. 1981 ก็มีการสร้างเจดีย์ทรงระฆังคว่ำแบบ สุโขทัย ขึ้นเป็นครั้งแรกที่วัดมเหยงคณ์ด้วยเช่นกัน

สถาปัตยกรรมที่สร้างขึ้นในยุคที่ 1 ได้แก่

-พระเจดีย์ทรงปราสาทวัดพุทไธสวรรย์ สมเด็จพระรามาธิบดีที่ 1 (พระเจ้าอู่ทอง) โปรดฯ ให้สร้างขึ้น ณ พระตำหนักเวียงเหล็กประมาณปี 1896

-พระเจดีย์ทรงปราสาทวัดราชบูรณะ สมเด็จพระบรมราชาธิราชที่ 2 (เจ้าสามพระยา) โปรดฯ ให้สร้างขึ้น ณ ที่ถวายพระเพลิงพระศพเจ้าอภัยพิฆา กับเจ้ายี่พิฆา ซึ่งสิ้นพระชนม์จากการชนช้าง เมื่อปี พ.ศ. 1967

-พระเจดีย์ทรงปราสาทวัดมหาธาตุ สมเด็จพระบรมราชาธิราชที่ 2 (เจ้าสามพระยา) โปรดฯ ให้สร้างขึ้นเมื่อ พ.ศ. 2172 หลังจากที่ได้ทรุดพังลงมาในสมัยสมเด็จพระเจ้าทรงธรรม

ยุคที่ 2 เริ่มตั้งแต่สมัยสมเด็จพระบรมไตรโลกนาถจนถึงสมัยสมเด็จพระอาทิตยวงศ์ประมาณปี 1991-2172 ยุคนี้สถาปัตยกรรมได้รับอิทธิพลสุโขทัยมาก โดยนิยมสร้างเจดีย์ทรงระฆังคว่ำที่สุโขทัย รับรูปแบบมาจากนครศรีธรรมราช และนครศรีธรรมราชรับรูปแบบมาจากศรีลังกาอีกต่อหนึ่ง

การรับอิทธิพลศิลปะสมัยสุโขทัยเข้ามาผสมผสานในยุคนี้ มีสาเหตุสืบเนื่องมาจากการเกี่ยวคองทางเครือญาติ ระหว่างราชสำนักกรุงศรีอยุธยากับกรุงสุโขทัย และการขยายอิทธิพลทางการเมืองของกรุงศรีอยุธยาเข้าครอบงำกรุงสุโขทัยในเวลาต่อมา

สำหรับงานสถาปัตยกรรม ช่างอยุธยาได้ดัดแปลงเจดีย์ทรงระฆังคว่ำ โดยการเพิ่มเสาศา
รองรับน้ำหนักของปล้องโถง เพิ่มซุ้มจรนำเป็นที่ประดิษฐานพระพุทธรูป และเพิ่มลาน
ประทักษิณ อย่างไรก็ตามเมื่อสมเด็จพระบรมไตรโลกนาถเสด็จไปครองเมืองพิษณุโลก ก็ได้
โปรดฯ ให้สร้างสถาปัตยกรรมที่วัดพระศรีมหาธาตุ จังหวัดพิษณุโลกด้วย

สถาปัตยกรรมที่สร้างขึ้นในยุค 2 ได้แก่

-พระเจดีย์ทรงระฆังคว่ำ ที่วัดพระศรีสรรเพชญ์ สมเด็จพระรามาธิบดีที่ 2 โปรดฯ ให้สร้างขึ้น
ประมาณปี พ.ศ. 2035 เป็นสถาปัตยกรรม 2 องค์ บรรจุพระอัฐิสมเด็จพระบรมไตรโลกนาถ และพระอัฐิสมเด็จพระ
บรมราชาธิราชที่ 3 ส่วนเจดีย์องค์ที่ 3 บรรจุพระอัฐิสมเด็จพระรามาธิบดีที่ 2 สร้างอุทิศถวายโดย
สมเด็จพระบรมราชาธิราชที่ 4

-วัดวังชัย สมเด็จพระมหาจักรพรรดิ โปรดฯ ให้สร้างขึ้น ณ พระตำหนักวังเดิม เมื่อคราวเสวย
ราชสมบัติในปี พ.ศ. 2091

-วัดสบสวรรค์ สมเด็จพระมหาจักรพรรดิ โปรดฯ ให้สร้างขึ้น ณ ที่พระราชทางเพลิงศพ
สมเด็จพระสุริโยทัย เมื่อ ปี พ.ศ. 2111

-พระเจดีย์วัดใหญ่ไชยมงคล สมเด็จพระนเรศวรมหาราช โปรดฯ ให้สร้างขึ้นเมื่อ พ.ศ. 2136

-พระเจดีย์วัดวรเชษฐาราม สมเด็จพระเอกาทศรถ ทรงสร้างอุทิศพระราชมารดาถวายแก่สมเด็จพระ
นเรศวรมหาราชเมื่อปี พ.ศ. 2148

สถาปัตยกรรมยุคนี้รับอิทธิพลศิลปะสุโขทัยมาก แต่มีการดัดแปลงเพิ่มเติมลวดลายประดับ
ให้มีลักษณะเป็นของตนเอง

ยุคที่ 3 เริ่มตั้งแต่สมัยสมเด็จพระเจ้าปราสาททองจนถึงสมัยสมเด็จพระเจ้าท้ายสระ ประมาณ พ.ศ.
2172 - 2275 ยุคนี้สมเด็จพระเจ้าปราสาททองทรงขึ้นชมศิลปะสถาปัตยกรรมแบบเขมรมาก
ถึงกับโปรดฯ ให้ช่างไปถ่ายแบบปราสาทนครวัดมาจำลองเป็นพระราชวังที่ประทับดูร้อน ณ
ตำบลเทพจันทร์ ในสมัยนี้ พระเจดีย์แบบย่อมุมไม้สิบสองก็ได้เกิดขึ้นเป็นครั้งแรก ซึ่งเป็นเอก
ลักษณะของสถาปัตยกรรมอยุธยาแบบหนึ่ง และยุคนี้สถาปัตยกรรมยังวิวัฒนาการไปมาก
เจดีย์ทรงระฆังคว่ำที่เคยยึดถือรูปแบบตามศิลปะสุโขทัยได้ปรับเปลี่ยนรูปแบบจนมีเอก
ลักษณะเป็นของตนเองอย่างแท้จริง ดังเช่นเจดีย์ที่วัดชุมพลนิกายาราม และวัดชัยวัฒนาราม
จังหวัดพระนครศรีอยุธยาเป็นต้น นอกจากนี้ในสมัยสมเด็จพระนารายณ์มหาราช ยังทรงมี
พระราชนิยมในศิลปะสถาปัตยกรรมแบบตะวันตก มีการสร้างโบสถ์ วิหาร และพระราชวังที่มี
เอกลักษณ์ของประตู่ หน้าต่างทรงโค้งครึ่งวงกลม หรือช่วงโค้งยอดแหลมแบบกอธิค (Gothic)
อิทธิพลศิลปะฝรั่งเศส และยังทรงให้จัดภูมิสถาปัตยกรรมแบบยุโรปที่พระนารายณ์ราชนิเวศน์

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

จังหวัดลพบุรี โดยมีการวางผังพระราชอุทยานแบบฝรั่งเศส พระที่นั่งเป็นชั้นครึ่ง อาทิ พระที่นั่งดุสิตสวรรค์ธัญญมหาปราสาท มุงหลังคาด้วยกระเบื้องเคลือบสีเหลืองแกมเขียว เช่นเดียวกับหลังคาอุโบสถวัดพระศรีรัตนมหาธาตุ จังหวัดลพบุรี ครั้นถึงสมัยพระเพทราชา โปรดฯ ให้สร้างวัดบรมพุทธรามขึ้น พระอุโบสถก็มุงกระเบื้องเคลือบเหมือนกัน และในสมัยนี้ยังคงนิยมพระเจดีย์แบบย่อมุมไม้สิบสองอย่างกว้างขวาง

ยุคที่ 4 นับเป็นยุคสุดท้ายแห่งความเจริญรุ่งเรืองของศิลปกรรมสมัยอยุธยาและความรุ่งโรจน์ของอยุธยาในทุก ๆ ด้าน ซึ่งเป็นกฎแห่งธรรมชาติที่มีเกิดมีเจริญและแตกดับ ยุคที่ 4 นี้เริ่มตั้งแต่สมัยสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวบรมโกศ จนถึงสิ้นสุดการมีเอกราชของกรุงศรีอยุธยา ใน สมัยสมเด็จพระเจ้าเอกทัศ ประมาณ พ.ศ. 2275-2310 ยุคนี้แม้จะมีระยะเวลาสั้น แต่ก็พัฒนารูปแบบศิลปะอยุธยาจนได้รับการยกย่องให้เป็นศิลปะอยุธยาบริสุทธิ์ ะยะนี้มีการสร้างงานสถาปัตยกรรมน้อยมาก ส่วนใหญ่เป็นการปฏิสังขรณ์พระสถูปเจดีย์วัดวาอารามต่าง ๆ มีการดัดแปลงฐานเจดีย์ และรูปทรงอาคารให้มีความอ่อนช้อยมากยิ่งขึ้น อาทิ รูปแบบฐานอาคารที่โค้งงอแบบท้องเรือสำเภา ซึ่งสอดคล้องกับรูปแบบฐานพระพุทธรูป

กล่าวโดยสรุป สถาปัตยกรรมสมัยอยุธยาในระยะแรก นิยมสร้างพระสถูปเจดีย์เป็นหลักในพระอาราม ส่วนโบสถ์วิหารมีความสำคัญรองลงมา พระเจดีย์ทรงปราสาทได้รับความนิยมเป็นครั้งแรก โดยได้รับอิทธิพลจากศิลปะลพบุรี สันนิษฐานว่าเป็นฐานอำนาจเดิมของพระเจ้าอู่ทอง ก่อนการสถาปนากรุงศรีอยุธยา และสถาปัตยกรรมรูปแบบนี้ได้ตกทอดมาถึงมัยต้นราชวงศ์สุพรรณภูมิ ต่อมารูปแบบปราสาทก็ได้เปลี่ยนมาเป็นเจดีย์ทรงระฆังคว่ำ อิทธิพลศิลปะสุโขทัย โดยช่างอยุธยาได้เพิ่มเสาดารและลานประทักษิณเข้าไป ในช่วงต่อมาเจดีย์ทรงระฆังคว่ำก็ได้วิวัฒนาการมาเป็นเจดีย์เหลี่ยมย่อมุมไม้สิบสอง ประดับแต่งลวดลายอย่างมากมาย ส่วนเจดีย์ทรงกลมกลีบมะเฟืองนั้น นับเป็นเอกลักษณ์ของศิลปะสมัยอยุธยาที่ผ่านการผสมผสานระหว่างศิลปะลพบุรี ศิลปะสุโขทัย และศิลปะอยุธยาที่มีความงามอีกรูปแบบหนึ่ง

สำหรับสถาปัตยกรรมประเภทวิหารและอุโบสถนั้น ในระยะแรกนิยมทำเสากลมหรือแปดเหลี่ยม บัวหัวเสาเป็นรูปดอกบัวตูมเช่นเดียวกับเสาวินิจฉัยสมัยสุโขทัย และยังมีการใช้กลีบบัวโค้งมนแบบเขมร ต่อมากลีบบัวหัวเสาได้เปลี่ยนมาเป็นรูปสามเหลี่ยมในสมัยราชวงศ์ปราสาททอง และต่อมากลีบบัวหัวเสาก็ได้เปลี่ยนมาเป็นแบบโคนกลีบบัวตั้งตรงแล้วเรียงแหลมที่ส่วนปลายในสมัยสมเด็จพระเพทราชา อาทิบัวหัวเสาที่วัดพระยาแมน กลีบบัวชนิดนี้ได้รับความนิยมเรื่อยมาจนถึงสมัยกรุงรัตนโกสินทร์เรียกว่า “บัวจงกล” ด้านนอกอาคาร

วิหารและอุโบสถทั่วไป จะมีเสารายรับชายคาปีกนก หน้าบันนิยมแกะสลักเป็นรูปครุฑยุค
ขนาด ต่อมานิยมลายพรรณพฤกษา ก่อนสมเด็จพระนารายณ์มหาราช การก่อสร้างผนัง
อาหารทั่วไปก่อทึบ ไม่มีหน้าต่าง แต่มีช่องแสงคล้ายลูกกรงให้แสงสว่างและอากาศผ่านเข้า
ออกได้ ตั้งแต่สมัยสมเด็จพระนารายณ์มหาราชเป็นต้นมา ก็ได้มีการทำช่องหน้าต่างเป็นครั้ง
แรก ซึ่งคงได้รับอิทธิพลตะวันตก และเมื่อเทียบกับโบสถ์วิหารที่สร้างขึ้นในสมัยต้นรัตน
โกสินทร์ ก็พบว่ามีรูปแบบคล้ายสมัยอยุธยาตอนปลายมาก

งานจิตรกรรม

งานจิตรกรรมสมัยอยุธยา สามารถจำแนกออกเป็น 3 ยุคคือ

ยุคที่ 1 เริ่มตั้งแต่สมัยสมเด็จพระรามาธิบดีที่ 1 (พระเจ้าอู่ทอง) จนถึงสมัยสมเด็จพระบรมไตรโลก
นาถ ประมาณ พ.ศ. 1893-2031 ยุคนี้เป็นยุคแรกจึงนิยมใช้สีเอกรงค์ คือ สีขาว สีดำ และสี
แดง สร้างสรงานทำให้ภาพมีลักษณะเคร่งขรึมและแบนเรียบ แต่งบางครั้งช่างก็ใช้ทองคำ
เปลวตกแต่งภาพเพื่อเน้นความสำคัญ จิตรกรรมที่สร้างขึ้นในยุคนี้ได้แก่ภาพจิตรกรรมฝาผนัง
ในกรุพระปรางค์วัดราชบูรณะ และภาพจิตรกรรมที่พระปรางค์วัดมหาธาตุ

ยุคที่ 2 เริ่มตั้งแต่สมัยพระบรมราชาธิราชที่ 3 จนถึงสมัยสมเด็จพระศรีสุธรรมราชา ประมาณ พ.ศ.
2031 - 2199 ยุคนี้เริ่มใช้สีหลากหลายเรียกว่าสีพูนรงค์ เนื่องจากกรุงศรีอยุธยาเริ่มติดต่อกับ
ต่างประเทศบ้างแล้ว เป็นเหตุให้มีการนำเข้าสู่ต่าง ๆ ด้วย สมัยนี้ภาพจิตรกรรมส่วนใหญ่
แสดงเรื่องราวเกี่ยวกับไตรภูมิพระร่วง และภาพพุทธประวัติ ซึ่งค่อนข้างจะผูกพันกับชีวิตของ
ชาวกรุงศรีอยุธยา

ยุคที่ 3 เริ่มตั้งแต่สมัยสมเด็จพระนารายณ์มหาราช จนถึงสมัยพระเจ้าเอกทัศณ์ ประมาณ พ.ศ.
2199 - 2310 ยุคนี้เป็นยุคสุดท้าย นิยมใช้สีพูนรงค์อย่างเต็มที่ สีที่นิยมใช้มากที่สุดคือ สีแดง
สีน้ำเงิน สีขาว สีเหลือง และสีเขียว และมีการปิดทองลงบนภาพด้วย ยุคนี้ได้รับอิทธิพล
ศิลปะจีน โดยเฉพาะภาพทิวทัศน์ ภูเขา แม่น้ำ หมู่มะเขม และต้นไม้ ยุคนี้มีการจัดองค์
ประกอบภาพ โดยนิยมวาดรูปเทพชุมนุมที่ผนังด้านข้างส่วนบน ระหว่างช่องหน้าต่างจะเขียน
ภาพพุทธประวัติหรือทศชาติ ผนังด้านหน้าเขียนรูปมาณูญ ผนังด้านหลังจะเขียนรูปพระ
พุทธเจ้าปางเสด็จลงจากดาวดึงส์ เป็นต้น

งานปฏิมากรรม

งานปฏิมากรรมในสมัยอยุธยาที่นำมาจัดแสดงทั้งในด้านเนื้อหาและวัตถุประสงค์แสดงนี้ได้แก่ พระพุทธรูป ซึ่งเป็นงานทัศนศิลป์อันเกิดจากความวิริยะอุตสาหะ และความชาญฉลาดของช่างไทยที่คิดประดิษฐ์สร้างสรรค์เอกลักษณ์แห่งพุทธศิลป์ไทยได้อย่างงดงาม สามารถจำแนกศิลปะอยุธยาแบ่งออกเป็น 6 รูปแบบ หรือ 6 สมัยย่อยตามนามราชวงศ์ผู้สร้างผลงานศิลปะ เป็นหลักสากลที่นานาอารยประเทศนิยามกัน ดังนี้

1. ศิลปะสมัยอยุธยา-อู่ทอง 1 (ราว พ.ศ. 1893-1952)

พระพุทธรูปสมัยนี้เป็นศิลปะอยุธยาระยะแรก รับอิทธิพลศิลปะอู่ทองมาเป็นแม่แบบ และรับอิทธิพลสุโขทัยเข้ามาผสมผสานบ้างเล็กน้อย สืบเนื่องจากพระรัศมีรูปเปลวเพลิง ซึ่งต่อมาพัฒนารูปแบบมีลักษณะคล้ายกาบปลีกลดด้วยวางซ้อนกันเป็นชั้น ๆ และกลีบบัวเล็ก ๆ รองรับอีกชั้นหนึ่ง ก่อนที่จะมีวงแหวนรัดโคนกลีบบัวโดยตรง ส่วนใหญ่พระรัศมีสามารถถอดจากพระเศวตมาลาได้ ส่วนพระพักตร์เป็นรูปสี่เหลี่ยม เดิมเรียกว่า “อู่ทองหน้ากลาง” หรือ “อู่ทอง Type B”

2. ศิลปะสมัยอยุธยา-อู่ทอง 2 (ราว พ.ศ. 1952-1991)

พระพุทธรูปสมัยนี้ยังคงสืบต่อศิลปะสมัยอยุธยา - อู่ทอง 1 แต่รับอิทธิพลศิลปะสุโขทัยเข้ามาผสมผสานมากขึ้น สืบเนื่องจากพระวรกายจะโปร่งบางขึ้น และมีพระพักตร์อ่อนวัยขึ้น เดิมเรียกว่า “อู่ทองหน้าหนุ่ม” หรือ “อู่ทอง Type C” พระพุทธรูปสมัยนี้มี 2 แบบ คือ แบบสกุลช่างอยุธยาจะมีพระพักตร์เป็นรูปสี่เหลี่ยมยาวรีคล้ายพักผ้าซีก ภาษาสากลเรียกว่า “ Male Appearance” และจะมีพระเพลากว้าง พระวรกายทรงกระบอกใหญ่ ส่วนแบบสกุลช่างสุโขทัยจะมีพระพักตร์รูปไข่ ภาษาสากลเรียกว่า “Female Appearance” และส่วนใหญ่จะมีพระเพลาค่อนข้างแคบ พระพุทธรูปทั้ง 2 สกุลช่างนี้ จะมีพระรัศมีเป็นรูปเปลวเพลิงครึ่งซีก คงได้รับอิทธิพลจากศิลปะลังกาผ่านทางศิลปะสุโขทัย

3. ศิลปะสมัยอยุธยา-สุพรรณภูมิ (ราว พ.ศ. 1991-2112)

พระพุทธรูปสมัยนี้ยังคงสืบต่อศิลปะสมัยอยุธยา - อู่ทอง 2 แต่ค่อนข้างจะมีรูปแบบหลากหลายโดยเฉพาะในช่วงต้นจะมีรูปแบบกึ่งอนุรักษ์จำลองรูปแบบศิลปะสุโขทัย ต่อมาในช่วงกลางจะมีรูปแบบร่วมสมัยหรือร่วม ศิลปะ เป็นการนำเอาเอกลักษณ์ของแต่ละศิลปะที่เห็นว่ามีความงดงามมาหล่อหลอมเข้าด้วยกัน เช่นพระพุทธรูป “พิมพ์ขนมต้มอยุธยา” ต่อมาในช่วงตอนปลายพระพุทธรูปก็เริ่มแสดงเอกลักษณ์ของเอกลักษณ์ศิลปะอยุธยา เป็นศิลปะอยุธยาบริสุทธิ์ขั้นปฐม และสมัยนี้ก็เป็นสมัยแรกๆที่เริ่มสร้างพระพุทธรูปแบบทรงเครื่อง

4. ศิลปะสมัยอยุธยา-สุโขทัย (ราว พ.ศ. 2112-2172)

พระพุทธรูปสมัยนี้ยังคงสืบต่อศิลปะสมัยอยุธยา-สุพรรณภูมิ แต่ในช่วงต้นจะรับอิทธิพลศิลปะพม่าเข้ามาผสมผสาน สืบเนื่องจากการตกแต่งฐานพระพุทธรูป และลักษณะพระพักตร์ที่กลมเล็กน้อย ต่อมาในช่วงปลายของตอนกลางก็รับอิทธิพลศิลปะอยุธยาเข้ามาผสมผสานมากขึ้น โดยพระพุทธรูปจะมีลักษณะคล้ายศิลปะสุโขทัย เช่น พระอุรุ (อก) หนา บั้นพระองค์ (เอว) เล็ก พระโสณี (สะโพก)ใหญ่ และกลับมานิยมพระเนตร (ตา) แบบหงส์อีกครั้งหนึ่ง สมัยนี้ยังคงสร้างพระพุทธรูปเครื่องต่อจากสมัยที่ผ่านมา

5. ศิลปะสมัยอยุธยา-ปราสาททอง (ราว พ.ศ. 2172-2231)

พระพุทธรูปสมัยนี้แม้จะสืบต่อศิลปะสมัยอยุธยา-สุโขทัย แต่เกิดการเปลี่ยนแปลงแบบก้าวกระโดด โดยสมัยนี้ได้สร้างสรรค์พระพุทธรูปแบบทรงเครื่องใหญ่ขึ้น พร้อมทั้งยังสร้างสรรค์ ฐานพระพุทธรูปให้มีทรวดทรงสูงขึ้น และมีความวิจิตรอลังการประดับตกแต่งลวดลายอย่างมากมาย ดังนั้น การสร้างสรรค์พระพุทธรูปสมัยนี้ จึงหลุดพ้นจากแบบแผนเดิมที่เคยปฏิบัติสืบต่อกันมา และก็ได้เป็นต้นแบบของศิลปะอยุธยาบริสุทธิ์ในสมัยต่อมาด้วย

6. ศิลปะสมัยอยุธยา-บ้านพลูหลวง (ราว พ.ศ. 2231-2310)

สมัยนี้ศิลปกรรมแขนงต่าง ๆ ได้รับการพัฒนามากที่สุดโดยเฉพาะในสมัยสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวบรมโกศ ศิลปกรรมแขนงต่าง ๆ ได้รับการยกย่องเป็น “ศิลปะอยุธยาบริสุทธิ์” เป็นศิลปะแห่งชาติไทยอย่างแท้จริง และเป็นแม่แบบให้แก่ศิลปะไทยสมัยต่อมา พระพุทธรูปสมัยนี้มีความงามเป็นเลิศทั้งส่วนของพระพุทธรูป และฐานพระพุทธรูปซึ่งได้รับการตกแต่งอย่างอลังการวิจิตรประณีตสวยงามแสดงเอกลักษณ์ความเป็นไทยอย่างชัดเจน โดยเฉพาะพระพักตร์ มีใบหน้าคล้ายมนุษย์มาก ซึ่งอาจเป็นเค้าใบหน้าของบรรพบุรุษคนไทยก็เป็นได้

งานประณีตศิลป์

งานประณีตศิลป์สมัยอยุธยารุ่งเรืองสูงสุดในสมัยอยุธยาตอนปลาย ประกอบด้วยงานแกะสลักไม้ งานลงรักปิดทอง งานประดับมุก และงานประดับกระจก เป็นต้น

งานประดับมุก ที่มีชื่อเสียงคือ บานประตูพระอุโบสถวัดบรมพุทธาราม จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ปัจจุบันเป็นบานประตูหอพระมณฑิยธรรม วัดพระศรีรัตนศาสดาราม กรุงเทพมหานคร

งานประดับปูนปั้น เป็นที่นิยมกันมากในสมัยอยุธยา อาทิ ปูนปั้นเรื่องชาดกและพุทธประวัติที่วัดไชโย ทำวุ้ง จัดหวัดลพบุรี ภาพพุทธประวัติที่วัดไชยวัฒนาราม จังหวัดพระนครศรีอยุธยา และลวดลายหน้าบัน วัดใหญ่สุวรรณาราม จังหวัดเพชรบุรี เป็นต้น

งานประดับกระจก อาจจะมีขึ้นตั้งแต่สมัยสมเด็จพระบรมไตรโลกนาถแล้ว ดังปรากฏหลักฐานในกฎมณเฑียรบาล กล่าวถึงเครื่องยศชนิดหนึ่ง สำหรับฐานันดรศักดิ์ขุนนางชั้นพระยาประดับด้วยกระจกสี งานประดับกระจกมักใช้ประดับสิ่งของเครื่องใช้ขนาดย่อม ๆ ขึ้นไป เช่น ตะลุ่ม พาน เตียบ หรือแม้กระทั่ง ช่อฟ้า ใบระกา หางหงส์ ตัวล่ายอง รวมทั้งการปิดพื้นหน้าบัน หอไตร ฝาตู้ เหลี่ยมเส้า เป็นต้น งานประดับกระจกมีบทบาทมากในการสร้างงานพระพุทธรูป โดยเฉพาะพระพุทธรูปแบบทรงเครื่องสมัยปลายอยุธยาที่ต้องใช้ฝีมือการฝังเพชรพลอย อัญมณี และกระจกเป็นพื้นรวมอยู่ด้วย

งานแกะสลักไม้ เป็นที่นิยมกันมากในสมัยปลายอยุธยา หลักฐานที่พบคือการแกะสลักไม้เป็นรูปครุฑยุคนาคโหนเรือ ธรรมาสัน สังกะสี คันทวย ตลอดจนงานแกะสลักพระพุทธรูป และฐานพระพุทธรูปที่สวยงามวิจิตรตระการตา

3.3 วัตถุประสงค์ในการจัดแสดงและพื้นที่ที่ต้องการ

วัตถุประสงค์สำหรับนิทรรศการภายในศูนย์ศึกษาทัศนศิลป์สมัยอยุธยาได้แบ่งออกเป็น 4 ยุค โดยอ้างอิงจากศาสตราจารย์ หม่อมเจ้า สุภัทดิศ ดิศกุล ปรมาจารย์ทางด้านประวัติศาสตร์ศิลปะ และอาจารย์ประยูร อุลุชาฎะ ผู้เชี่ยวชาญทางด้านประวัติศาสตร์ศิลปะและศิลปินแห่งชาติ ดังนี้

ยุคที่ 1 เริ่มตั้งแต่สมัยสมเด็จพระรามาธิบดีที่ 1 (พระเจ้าอู่ทอง) จนถึงสมัยสมเด็จพระบรมราชาธิราชที่ 2 (เจ้าสามพระยา) ประมาณ พ.ศ. 1893-1991

ยุคที่ 2 เริ่มตั้งแต่สมัยสมเด็จพระบรมไตรโลกนาถ จนถึงสมัยสมเด็จพระเอกาทศวงศ์ ประมาณ พ.ศ. 1991-2172

ยุคที่ 3 เริ่มตั้งแต่สมัยสมเด็จพระเจ้าปราสาททอง จนถึงสมัยสมเด็จพระเจ้าท้ายสระ ประมาณ พ.ศ. 2172-2275

ยุคที่ 4 เริ่มตั้งแต่สมัยพระเจ้าอยู่หัวบรมโกศ จนถึงสิ้นสุดการมีเอกราชของกรุงศรีอยุธยา ในสมัยสมเด็จพระเจ้าเอกทัศ ประมาณ พ.ศ. 2275-2310

การศึกษาเปรียบเทียบรูปแบบและลวดลายที่ปรากฏในงานสถาปัตยกรรม ประติมากรรม จิตรกรรม และประณีตศิลป์ ล้วนเกี่ยวข้องและสัมพันธ์กันทั้งสิ้นในงานทัศนศิลป์สมัยอยุธยา

โดยหลักการทางช่างแล้ว งานสถาปัตยกรรมถือเป็นพยานวัตถุทางขนาดใหญ่ที่มีความสำคัญต่อการสร้างสรรค์งานศิลปะมาทุกยุคทุกสมัย รวมทั้งรายละเอียดของงานประติมากรรม งานจิตรกรรม และงานประณีตศิลป์ ต่างล้วนเป็นหัวใจในการสืบหาพัฒนาการของศิลปะแต่ละสมัย

ขอนำบทนิพนธ์บางตอนของศาสตราจารย์ หม่อมเจ้า สุภัทดิศ ดิศกุล มาร่วมบรรยายสรุป ดังนี้

ยุคที่ 1 สถาปัตยกรรมส่วนใหญ่ที่สร้างขึ้นในยุคนี้เป็นเจดีย์หรือสถูปทรงปรางค์ มีเรือนธาตุและหลังคาทรงสูงคล้ายกับปราสาทหินศิลปะลพบุรี

ยุคที่ 2 ยุคนี้สถาปัตยกรรมได้รับอิทธิพลศิลปะสุโขทัยมาก มีสาเหตุเนื่องมาจากการเกี่ยวข้องทางเครือญาติระหว่างราชสำนักกรุงศรีอยุธยากับกรุงสุโขทัย และการขยายอิทธิพลทางการเมืองของกรุงศรีอยุธยาเข้าครอบงำสุโขทัยในเวลาต่อมา นิยมสร้างเจดีย์ทรงระฆังคว่ำ ที่สุโขทัยรับรูปแบบมาจากนครศรีธรรมราช และนครศรีธรรมราชรับรูปแบบมาจากลังกาอีกต่อหนึ่ง ช่างอยุธยาได้ดัดแปลงเจดีย์ทรงระฆังคว่ำ โดยการเพิ่มเสารองรับน้ำหนักของปล่องโถง เพิ่มซุ้มจรนำเป็นที่ประดิษฐานพระพุทธรูป และเพิ่มลานประทักษิณ

ยุคที่ 3 ยุคนี้สมเด็จพระเจ้าปราสาททองทรงชื่นชมศิลปะสถาปัตยกรรมแบบเขมรมาก ถึงกับโปรดฯให้ช่างไปถ่ายแบบปราสาทนครธมมาจำลองเป็นพระราชวังที่ประทับดูร้อน ณ ตำบลเทพจันทร์ ในสมัยนี้ พระเจดีย์แบบย่อมุมไม้สิบสองก็ได้เกิดขึ้นเป็นครั้งแรก ซึ่งเป็นเอกลักษณ์ของสถาปัตยกรรมอยุธยาแบบหนึ่ง และยุคนี้สถาปัตยกรรมยังวิวัฒนาการไปมาก เจดีย์ทรงระฆังคว่ำที่เคยยึดถือรูปแบบตามศิลปะสุโขทัยก็ได้ปรับเปลี่ยนรูปแบบจนมีเอกลักษณ์เป็นของตนเองอย่างแท้จริง ดังเช่นเจดีย์ที่วัดชุมพลนิกายาราม นอกจากนี้ในสมัยสมเด็จพระนารายณ์มหาราชยังทรงมีพระราชนิยมในศิลปะสถาปัตยกรรมแบบตะวันตกมีการสร้างโบสถ์วิหารและพระราชวังที่มีเอกลักษณ์ของประตูหน้าต่างทรงโค้งครึ่งวงกลมหรือช่วงโค้งยอดแหลมแบบกอธิค (GOTHIC) อิทธิพลศิลปะฝรั่งเศส

ยุคที่ 4 นับเป็นยุคสุดท้ายแห่งความเจริญรุ่งเรืองของศิลปกรรม สมัยอยุธยา และความรุ่งโรจน์ของอยุธยาในทุก ๆ ด้าน ซึ่งก็เป็นกฎแห่งธรรมชาติที่ต้องมีเกิด มีเจริญและแตกดับ ยุคนี้แม้จะมีระยะเวลาอันสั้น แต่ก็พัฒนารูปแบบศิลปะอยุธยาจนได้รับการยกย่อง ให้เป็นศิลปะอยุธยาบริสุทธิ์ ระยะเวลาที่มีการสร้างงานสถาปัตยกรรมน้อยมาก ส่วนใหญ่เป็นการดัดแปลงฐานเจดีย์ และรูปทรงอาคารให้มีความอ่อนช้อยมากยิ่งขึ้น อาทิรูปแบบฐานอาคารที่โค้งเว้าแบบห้องเรือสำเภา

สรุป ศิลปะที่มีอิทธิพลอย่างมากต่องานทัศนศิลป์สมัยอยุธยา ได้แก่

- ศิลปะก่อนสมัยล้านนา (สกulptช่างเชียงแสน) และสมัยล้านนา (สกulptช่างเชียงใหม่)
- ศิลปะสมัยสุโขทัย
- ศิลปะสมัยลพบุรี
- ศิลปะอุทงก่อนการสถาปนากรุงศรีอยุธยา

สมัย	รายการที่จัดแสดง	ประเภทของงานทัศนศิลป์	ลักษณะและเนื้อหาความสำคัญ	วิธีการของการจัดแสดง	พื้นที่ที่ต้องการ (ม ²)
อยุธยาตอนต้นเริ่มตั้งแต่ สมเด็จพระรามาธิบดีที่ 1 (พระเจ้าอู่ทอง) จนถึงสมเด็จพระบรมราชาธิราชที่ 2 (เจ้าสามพระยา) ประมาณ พ.ศ. 1893-1991	วัดพนัญเชิง	สถาปัตยกรรม	-เป็นวัดที่มีมาก่อนสถาปนากรุงศรีอยุธยา	ภาพถ่ายประกอบคำอธิบายบอร์ดขนาด 1x2.5 ม.	9
	วัดไผ่ท่ง ลพบุรี	ประติมากรรม	-เป็นงานประติมากรรมที่วิจิตรสวยงามร่วมสมัยกับงานทัศนศิลป์อยุธยาตอนต้น	ประติมากรรมจำลอง 2 ชิ้น ขนาด 2.5x4.5 ม.	42.5
	วัดมหาธาตุ ราชบุรี	จิตรกรรม	-ภาพเขียนจิตรกรรมฝาผนังในสมัยอยุธยาตอนต้น	งานเขียนจำลอง (เขียนลงบนผ้าผนัง 3 ด้าน)	12
	เศียรหลวงพ่อโต วัดธรรมนิมิตราช	ประติมากรรม	-เศียรพระสาวรีตขนาดใหญ่แสดงถึงความยิ่งใหญ่ และกำลังศรัทธาในการสร้างงานทัศนศิลป์	ประติมากรรมจำลอง	20.25
	วัดพุทไธสวรรย์	สถาปัตยกรรม	-เป็นพระเจดีย์ทรงปราสาทซึ่งสมเด็จพระรามาธิบดีที่ 1 (พระเจ้าอู่ทอง) โปรดให้สร้างขึ้น เมื่อครั้งสถาปนากรุงศรีอยุธยา ณ ตำบลเวียงเหล็ก	สไลด์มัลติมีเดีย จอภาพขนาด 2x2 ม.	37.75

	วัดมหาธาตุ	สถาปัตยกรรม ประติมากรรม	-ปราสาทประธานซึ่งสร้างขึ้นในสมัยสมเด็จพระรามาธิบดี และมีการซ่อมแซมในสมัยพระเจ้าปราสาททอง -ลายปูนปั้นประกอบงานตกแต่งองค์ประสาธได้แก่ ลายประจายก้ามปู กลิบบัวหงาย รูปดอกไม้เจ้าหลักหิน	บอร์ดิคูราเทรน 2 บอร์ด ขนาด 2x1 ม. บอร์ดิคำอธิบายขนาด 2.5x1 ม.	20.25
วัดราชบูรณะ	สถาปัตยกรรม จิตรกรรม ประติมากรรม	-ปราสาทประธานประธานของวัดราชบูรณะซึ่งสมเด็จพระบรมราชาธิราชที่2 (เจ้าสามพระยาโปรดให้สร้างขึ้น หลังจากได้เสวยราชสมบัติ ตรงบริเวณที่ได้ถวายพระเพลิงเจ้าชายพระยากับเจ้ายี่พระยา ซึ่งสิ้นพระชนม์จากกาการชนช้าง -จิตรกรรมในคูหาปราสาทชั้นล่าง เป็นการเขียนแบบ Fresco มีทั้งการเขียนแบบช่างไทยและช่างจีน -ลายปูนปั้นประกอบงานตกแต่งงานสถาปัตยกรรม เช่น ลายประจายก้ามปู ลายกรวยเชิง ใบระกาครอบซุ้ม หน้าบันซุ้มประตูประธาน ผนังสกัดหน้าของวิหารหลวง เป็นต้น -พระพุทธรูปแผ่นทองคำดู ปางห้ามญาติชูปทพภายในกรุปราสาทวัดราชบูรณะ	บอร์ดิคำอธิบายขนาด 1x1.5 ม. บอร์ดิทองแดงและลายเป็นรูปพระปรางค์ขนาด 2x2 ม. ภาพจิตรกรรมฝาผนังจำลองเขียนลงบนผนัง 3 ด้าน ภาพถ่ายบนบอร์ดิขนาด 1 x 2.5 ม ภาพถ่ายบนบอร์ดิแสดงขนาด 1.5x2.5 ม.	65	

<p>ปลายอยุธยาตอนต้น - อยุธยาตอนกลาง เริ่มตั้งแต่สมัยสมเด็จพระบรมไตรโลกนาถจนถึงสมัย สมเด็จพระอริยวงศ์ ประมวณปี พ.ศ.1991-2172</p>	<p>วัดพระศรีสรรเพชญ์</p>	<p>สถาปัตยกรรม</p>	<p>พระพุทธรูปแผ่นทองคำคุณ ปางมารวิชัย ขุดพบภายในกรุปราสาทวัดราชบูรณะเช่นกัน</p> <p>-พระพุทธรูปปางห้ามญาติ ศิลปสมัยอยุธยา-อุททอง1 ซึ่งมีพระพักตร์เป็นสัญลักษณ์ของศิลปะอยุธยา-อุททอง1</p> <p>-เครื่องทองที่ขุดได้จากกรุพระปรางค์วัดราชบูรณะมีหลายประเภท เช่น เครื่องราชูปโภค เครื่องอุทิศ เครื่องสูงจำลอง เครื่องราชกกุธภัณฑ์ เครื่องทรงสำหรับพระมหากษัตริย์ เครื่องสถาปัตยกรรม เป็นต้น ถือเป็นงานประณีตศิลป์ที่มีค่าวิจิตรงดงามในสมัยอยุธยาตอนต้นที่ขุดพบ</p>	<p>พระพุทธรูปแผ่นทองคำคุณ ปางมารวิชัย ขุดพบภายในกรุปราสาทวัดราชบูรณะเช่นกัน</p> <p>วัตถุจำลองในตู้แสดง</p>	<p>พื้นที่ส่วนแสดงงานทั้งหมด 230 ตารางเมตร เส้นทางสัญจร 165.5 ตารางเมตรรวมพื้นที่นิทรรศการเป็น 396.5 ตารางเมตร</p>
<p>ปลายอยุธยาตอนต้น - อยุธยาตอนกลาง เริ่มตั้งแต่สมัยสมเด็จพระบรมไตรโลกนาถจนถึงสมัย สมเด็จพระอริยวงศ์ ประมวณปี พ.ศ.1991-2172</p>	<p>วัดพระศรีสรรเพชญ์</p>	<p>สถาปัตยกรรม</p>	<p>-พระเจดีย์ทรงระฆังคว่ำ ซึ่งสมเด็จพระรามาธิบดีที่ 2 โปรดฯ ให้สร้างขึ้นประมาณปีพ.ศ.2035 เป็นสถาปัตยกรรมพระอัฐิสมเด็จพระบรมไตรโลกนาถ และพระอัฐิสมเด็จพระรามาธิบดีที่ 2 สร้างอุทิศโดยสมเด็จพระบรมราชาธิราชที่ 4</p> <p>-ผังบริเวณวัดพระศรีสรรเพชญ์นี้ เป็นต้นแบบให้กับวัดพระศรีศาสดารามในปัจจุบัน</p>	<p>แบบจำลองของวัดทั้งหมด</p> <p>ภาพถ่ายแบบของผังบริเวณแบบอร์ชขนาด 1x2.5 ม.</p>	<p>42.75</p>

		<p>ประติมากรรม</p> <p>ประติมากรรม</p>	<p>-พระวิหารหลวงกลีบบัวประดิษฐ์ เจดีย์ทรงปราสาทในคูหาเจดีย์ประธาน องค์กลาง</p> <p>-บ้านประตูดัดเจ้าหลักไม้วัด สรรเพชญ์ ตามประวัติกล่าวว่าเป็น ประตูเข้าสู่ห้องกลางเจดีย์ใหญ่เป็นรูป เทวดายืนบนแท่นถือพระธรรคมีอีกข้าง หนึ่งถือช่ออกนก มีเรือนแก้วรอบพระเศียร สวมขฎุงาเทริด มีชื่อนำสั่งเกตุว่ารูปที่จำ หลังบนบานประตูดุชยชาติอนันต์มักจะเป็นรูปคน เป็นเทวดาทวารบาลขนาดใหญ่คู่หนึ่ง แต่ละบานทวารบาลจะยืน เต็มบานทีเดียว</p> <p>-บ้านประตูดัดเจ้าหลักไม้วัด พระศรี สรรเพชญ์ อีกบานหนึ่งช่อกระหนกออกจากยอดฉัตรซ้ายขวา กนกที่เหนือป่าของ เรือนแก้วเป็นหมวด สอให้ถึงความ เก่าแก่ของวัดถายอย่างเด่นชัด</p>	<p>ภาพถ่ายแบบบอร์ตขนาด 1x2.5 ม.</p> <p>บานประตูดัดทอง</p> <p>บานประตูดัดทอง</p>	
--	--	---------------------------------------	--	---	--

	<p>วัดหน้าพระเมรุ</p>	<p>สถาปัตยกรรม</p>	<p>-เป็นวัดที่มีพระอุโบสถแบบอยุธยาตอนต้นมีการเจาะช่องแสงแบบตามดั้งเดิมแทนการใช้น้ำต่าง ไม่ปรากฏหลักฐานว่าใครเป็นผู้สร้างและสร้างในสมัยใด สันนิษฐานว่าน่าจะเป็นวัดที่สร้างขึ้นตรงที่ถวายพระเพลิงกษัตริย์พระองค์ใดพระองค์หนึ่ง ตอนต้นสมัยอยุธยา</p> <p>-หน้าบันพระอุโบสถวัดหน้าพระเมรุเป็นหน้าบันจำหลักไม้รูปนารายณ์ทรงศรูท ยุคนาคและเครื่องประกอบสถาปัตยกรรมทั้งภายนอกและภายใน เช่น เสานางเรียง บัวหัวเสา เสาแปดเหลี่ยม คันทวย ดาวเพดาน และงานตกแต่งในพระอุโบสถ เป็นต้น</p>	<p>แบบจำลองชุดด้านหน้า บอร์ดภาพถ่าย 1x1.5 ม.</p> <p>บอร์ดภาพถ่าย 1 x 4 ม.</p>	<p>77.75</p>
<p>ธรรมศาสตร์</p>		<p>ประณีตศิลป์</p>	<p>-ธรรมศาสตร์จากศาลาการเปรียญ วัดเสาชิงช้า ลพบุรี หลังคาไม้มียอดมุงซ้อนกันเป็นชั้นๆ มีเม่นเหนือระฆัง มีกระเบื้องแทนกระฉับ แสดงศิลปะอยุธยาตอนต้น</p> <p>-ธรรมศาสตร์จากศาลาการเปรียญวัดศรีอยุธยา ซึ่งมีกระเบื้องและลายดาวเพดานที่งดงาม และแสดงเอกลักษณ์สมัยอยุธยาตอนต้นได้ชัดเจน</p>	<p>บอร์ดภาพถ่าย 4 บอร์ด ขนาด 1x3.5 ม.</p>	<p>16</p>

	พระพุทธรูป	ประติมากรรม	-พระพุทธรูปทรงจิวหรือเรียงปางมารวิชัย ศิลปะอยุธยา-สุโขทัยตอนต้น สร้างในพระ มหาธรรมราชา เป็นพระพุทธรูปในสมัย อยุธยาที่มีเอกลักษณ์เป็นของตนเอง	บอริตภาพถ่าย 2x4.5 บอริตคำอธิบาย 1x2	16 พื้นที่ส่วนแสดง งานทั้งหมด 149.5 ตาราง เมตร เส้นทางสัญจร 47 ตารางเมตร รวมพื้นที่ นิทรรศการเป็น 196 ตารางเมตร
ปลายอยุธยาตอนกลาง -อยุธยาตอนปลาย เริ่ม ตั้งแต่สมัยพระเจ้า ปราสาททอง จนถึง สมัยสมเด็จพระเจ้า ท้ายสระประมาณ พ.ศ. 2172-2275	วัดไชยวัฒนาราม	สถาปัตยกรรม ประติมากรรม	วัดไชยวัฒนารามสร้างขึ้นในสมัยพระเจ้า ปราสาททอง ซึ่งพระองค์ขึ้นชมศิลปะแบบ เขมรมาก โปรดฯให้ช่างไปถ่ายแบบนคร วัดมาสร้าง ตามแนวคิดศูนย์กลางของคติ ขอม - ลวดลายปูนปั้นประกอบงาน สถาปัตยกรรมต่างๆเช่นบัวหัวเสาซุ้ม ประตูซุ้มเรือนแก้ว กลีบบัวหงาย ลาย หน้ากระดานต่างๆ ลายผ้าทิพย์ ซึ่งเป็น ลายปูนปั้น ซากสิ่ง ลายปูนปั้น	ไดโอรามา บอริตของแดงแดงลาย 1x5 ม. บอริตของแดงแดงลาย 1 x 2.5 ม.	37.5

	วัดชุมพลนิกายราม	สถาปัตยกรรม	-เจดีย์เป็นแบบอยุธยาที่สวยงามและแสดงเอกลักษณ์แบบอยุธยาแบบแท้จริง	ภาพถ่ายบนบอร์ด 1 x 1.5 ม. ภาพเขียนแบบของเจดีย์ 1 x 1.5 ม 2 บอร์ด	7.5
	วัดภูเขาทอง	ประติมากรรม	- ลวดลายปูนปั้นประกอบงานสถาปัตยกรรมของพระอุโบสถ วัดภูเขาทอง อันได้แก่ ลายเพื่ออุบะ กรวยเชิง ซากสิงห์	แบบจำลอง	6.25
	วัดเขียน	จิตรกรรม	-จิตรกรรมฝาผนังในโบสถ์วัดเขียน จ.อ่างทอง ซึ่งเป็นศิลปะสมัยอยุธยาตอนปลายโดยดูจากใบเสมา	ภาพเขียนจำลอง	18
	พระพุทธรูปวัดหน้าพระเมรุ	ประติมากรรม	-พระพุทธรูปทรงเครื่องที่สวยงามที่สุด	ภาพถ่ายขนาด 1.5x4 ม. และบอร์ดคำอธิบาย 1x2 ม.	10
	วัดใหม่ประทุมพล	จิตรกรรม	-จิตรกรรมฝาผนังในวัดใหญ่ประทุมพล จ.อยุธยา ราวต้นรัชกาลพระเจ้าปราสาททอง	ภาพเขียนจำลองบนผนัง 2x4.5 ม.	12
	รูปแบบของงานศิลปอยุธยาที่ได้รับอิทธิพลตะวันตกในสมัยสมเด็จพระนารายณ์มหาราช	สถาปัตยกรรม ประติมาศิลป์	-ค่านักสมเด็จพระพุทธิโฆษะจารย์ วัดพุทไธสวรรย์ อาคารทรงตึก และศาสนสถานในจังหวัดลพบุรี -ตู้พระไตรปิฎก ธรรมาสถน์	ภาพถ่ายบนบอร์ดแสดง ขนาด 1x2.5 ม. 4 บอร์ด และแบบจำลอง	67.5

	<p>วัดक्षัตราธิราช</p>	<p>ประเพณีตักบาป</p>	<p>-ทวยเจ้าหลักไม้พระอุโบสถวัดกษัตราธิราช สมัยปลายของอยุธยาตอนกลางเป็นทวยที่มีลวดลายงามวิเศษมาก ถ้าจะพิจารณาเฉพาะจุดแล้วถือว่าเป็นศิลปะการจำหลักไม้ที่สำคัญ แสดงความยิ่งใหญ่ของกรุงจำหลักไม้ แห่งอาณาจักรกรุงศรีอยุธยา</p> <p>-พระอุโบสถขนาดย่อมที่ยังคงเหลืออยู่ แสดงเป็นแบบแนวตั้ง ลวดลายขลุ้มประดับทางเข้า บัวหัวเสาและการตกแต่งซึ่งเป็นสถาปัตยกรรมภายในของโบสถ์ ดันดาวเพดาน ลายระหว่งแป้นหัวเสา เป็นต้น</p>	<p>แบบจำลองผนังด้านข้างของโบสถ์</p> <p>บอร์ดขนาด 1x2 3บอร์ด</p>	<p>61</p>
<p>ธรรมาสน์</p>		<p>ประเพณีตักบาป</p>	<p>-ธรรมาสน์สวดหรือสังเค็ด สมัยอยุธยา ตอนปลาย ที่ศาลาการเปรียญวัดเชิงท่า จ.อยุธยา มีมุขประเจ็ด นาคเบือน กระจัดลายระหว่ง หลังศาลาตั้งนวิจิตรพิศดารมาก</p>	<p>ภาพถ่ายบนผนังโค้ง</p>	<p>12.5</p>
<p>วัดใหญ่สุวรรณาราม</p>		<p>สถาปัตยกรรม</p>	<p>-พระอุโบสถ และศาลาการเปรียญซึ่งเคยเป็นพระราชมณฑลเทียรของพระมหาจักรีบรมราชูปถัมภ์</p> <p>อยุธยา</p>	<p>หน้าบันจำลอง 2 ชั้น</p> <p>ภาพถ่ายประกอบคำอธิบายขนาด 1x2 ม.</p>	<p>40</p>

			<p>-ตายปู้นหน้าบ้านพระอุโบสถซึ่งผนังสกัดด้านหน้าเป็นลายก้านขด ผนังสกัดด้านหลังเป็นลายเทวดา (พระนารายณ์) กับนกเป็ด</p> <p>-หน้าบ้านจำหลักไม้ของศาลาการเปรียญ ซึ่งเป็นลายก้านขดทั้งผนังสกัดทั้งด้านหน้าและด้านหลัง</p> <p>-จิตรกรรมฝาผนังในโบสถ์ วัตถุใหญ่</p> <p>สุวรรณารามราวต้นรัชกาลพระเจ้าปราสาททอง</p>	<p>ภาพจิตรกรรมฝาผนังจำลองบนผนัง 2 ด้าน</p>	<p>พื้นที่ส่วนแสดงงานทั้งหมด 226.25 ตารางเมตร</p> <p>เส้นทางสัญจร 125.75 ตารางเมตร</p> <p>รวมพื้นที่นิทรรศการเป็น 392 ตารางเมตร</p>
<p>อยุธยาตอนปลายระยะสุดท้าย เริ่มตั้งแต่สมัยพระเจ้าอยู่หัวบรมโกศ จนถึงสิ้นสุทธการมีเอกราชของกรุงศรีอยุธยา ในสมัยพระเจ้าเอกทัศ ประมาณ พ.ศ. 2275-2310 ถึงแม้จะมีระยะเวลาสั้นแต่ก็พัฒนารูปแบบศิลปะจนได้รับการยกย่องให้เป็น "ศิลปะอยุธยาบริสุทธิ์"</p>	<p>วัดป่าโมก จ.อ่างทอง</p>	<p>สถาปัตยกรรม</p> <p>ประณีตศิลป์</p>	<p>-รูปแบบงานสถาปัตยกรรมของพระอุโบสถและพระวิหาร ซึ่งเป็นแบบสถาปัตยกรรมแบบอยุธยาตอนปลาย</p> <p>-หน้าบ้านแบบจันทน์หน้าพระจำหลักไม้ของพระอุโบสถและพระวิหาร ที่อยู่ในช่องถูกพัก ถูกบีบให้อยู่ที่ว่างที่เหมาะสม และแบ่งช่องไฟอย่างสวยงามตระการตาอย่างมี</p>	<p>หน้าบ้านจำลอง 2 ชั้น</p> <p>แบบจำลอง</p> <p>ภาพถ่ายขนาด 1x2 ม. 2 ชั้น</p> <p>ภาพแบบบอร์ดทองแดงขนาด 1x2 ม. 2 ชั้น</p>	<p>35</p>

	พระพุทธรูป	ประติมากรรม	-พระพุทธรูปทรงเครื่องเรียงแบบปางมารวิชัย ประทับนั่งบนฐานสูงแบบนั้งคู่ 2 องค์ บนฐานต่างระดับกัน 2 ชั้น หาดูได้ยากมาก แสดงภูมิปัญญาของช่างที่มีความคิดสร้างสรรค์เป็นเลิศ	พระพุทธรูปจำลอง	12
วัดเกาะแก้วสุทธาวาส จ.เพชรบุรี จั.	งานสถาปัตยกรรมที่เป็นที่อยู่อาศัย	สถาปัตยกรรม	-พระอุโบสถที่มีงานสถาปัตยกรรมศิลป์อยุธยาบริสุทธิ์ เรียกว่า เป็นงานคลาสสิกของอยุธยาเช่นโค้งสำเภารของพระอุโบสถ -งานปูนปั้นประกอบงานสถาปัตยกรรมที่หน้าบันพระอุโบสถ หน้าบันชั้นประตู ซึ่งเป็นรูปพระนารายณ์ทรงศรูฑยุดนาคกับลายกระหนกเปลว -งานจิตรกรรมฝาผนังในพระอุโบสถรัชกาลสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวบรมโกศ	บอร์ติภาพถ่าย 1x4 ม. ภาพเขียนบนฝาผนัง 1 ด้าน	28
วัดสระบัว จ.เพชรบุรี	สถาปัตยกรรม	สถาปัตยกรรม	-พระอุโบสถ ซึ่งมีโค้งสำเภาศิลปะอยุธยาบริสุทธิ์ -ลวดลายปูนปั้น ที่ผนังสกัดด้านหน้าและหลังของพระอุโบสถ	บอร์ติภาพขนาด 1x2 ม.3 บอร์ติ บอร์ติภาพถ่าย 1x4 ม. 2 บอร์ติ	16 20

	<p>วัดเขารบ้นไต่ยฐ จ.เพชรบุรี</p>	<p>สถาปัตยกรรม ประติมากรรม</p>	<p>-พระอุโบสถศิลปะอยุธยาตอนปลาย -ลวดลายปูนปั้นประกอบงานพระอุโบสถที่ หน้าบันผนังสกัดหน้าและหลัง</p>	<p>ภาพถ่ายบนบอร์ด 1x2.5 ม.</p>	<p>98</p>
<p>งานเจ้าหน้าที่</p>	<p>งานเจ้าหน้าที่</p>	<p>ประติมากรรม</p>	<p>-ครูชโยชนเรื่อพระที่นั่ง จำหลักไม้สมัย ปลายอยุธยา จากพิพิธภัณฑสถานแห่ง ชาติ เจ้าสามพระยา -ธรรมศาสตร์วัดจรรยาวาส -ตู้พระไตรปิฎกลายทองรดน้ำฝีมือช่างวัด เชิงหวาย ลายกระหนกเปลวที่มีชีวิต เป็น ลักษณะนามธรรมผสมผสานกับลักษณะธรรม ชาติหรืออุปลกรรมเบื้องต้น แสดงอารมณ์ ความเคลื่อนไหวที่งดงามมาก -วัดพระศรีรัตนศาสดาราม -เจดีย์วัดพิชัยญาติธนบุรี -งานประติมากรรมต่าง ๆ</p>	<p>ภาพถ่ายบนบอร์ด 1x2.5 ภาพถ่ายบนบอร์ด 1x2.5 ภาพถ่ายบนบอร์ด 1x2.5 ภาพถ่ายบนบอร์ด 1x2.5 ภาพถ่ายบนบอร์ด 1x2.5</p>	<p>พื้นที่สวนแสดง งานทั้งหมด 209 ตารางเมตร เส้นทางสัญจร 120 ตารางเมตร รวมพื้นที่ นิทรรศการเป็น 329 ตารางเมตร</p>

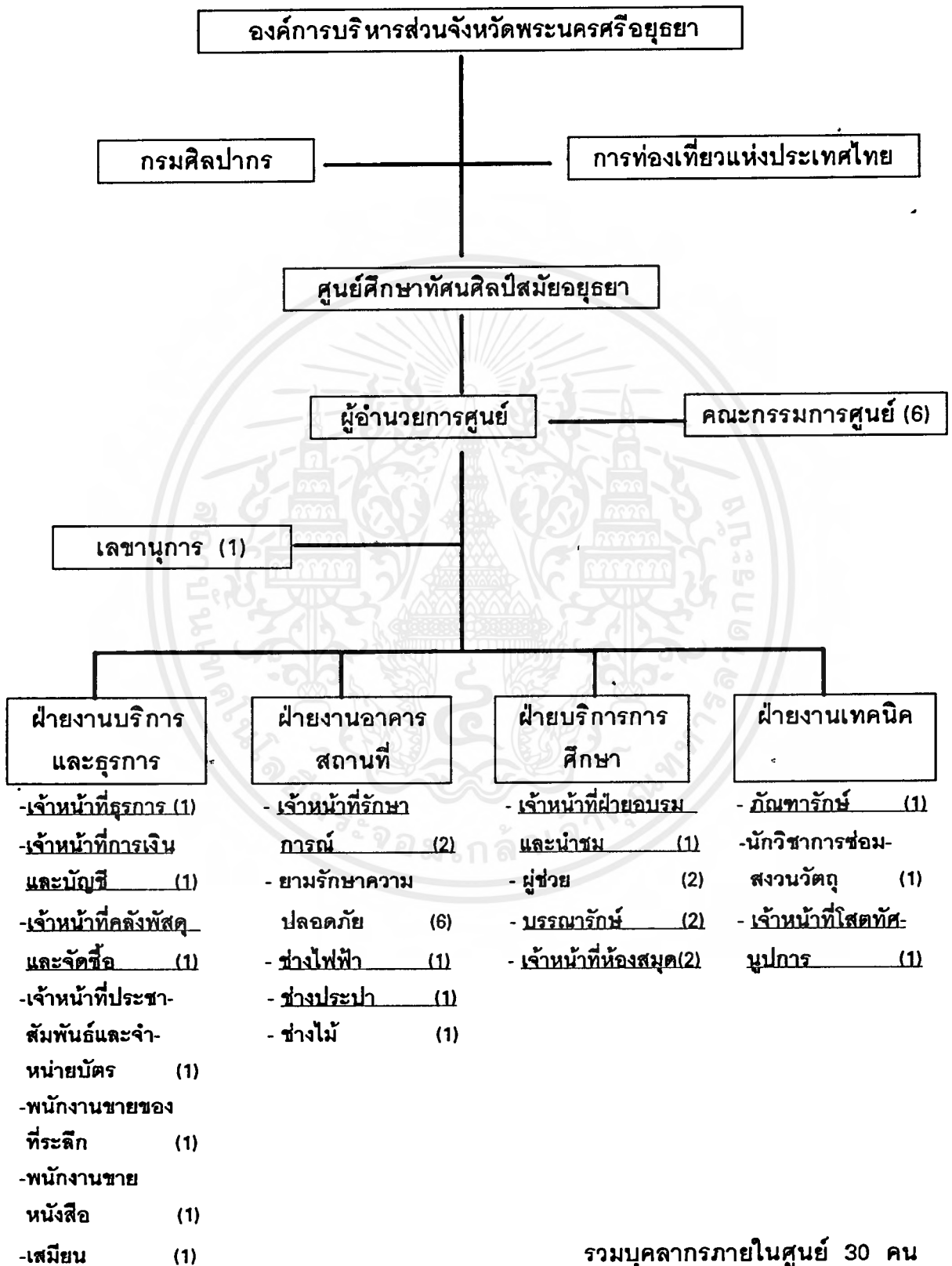
บทที่ 4

การศึกษาผู้ใช้โครงการ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

4.1 ผู้ให้บริการ

อัตรากำลังและสายการบริหาร

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

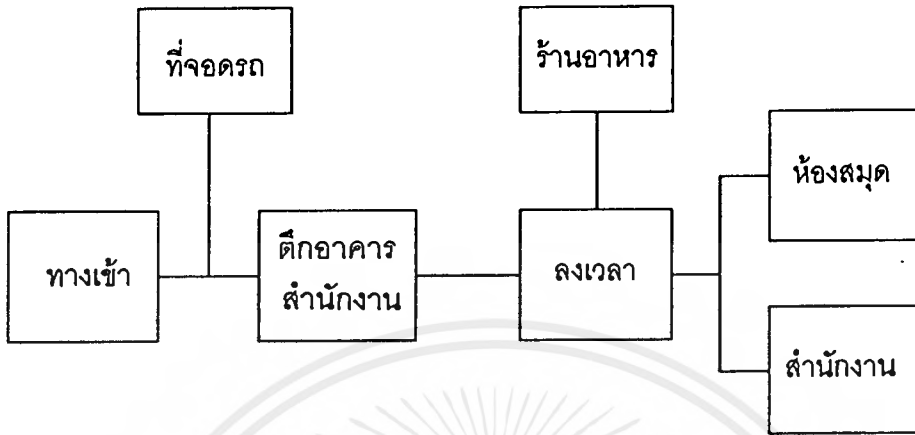
- หมายเหตุ :
- ที่ขีดเส้นใต้คือรายการประจำ
 - คณะกรรมการศูนย์มาจากกรมศิลปากร 2 ท่าน การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย 2 ท่าน และผู้ทรงคุณวุฒิ 2 ท่าน ทั้ง 6 ท่านไม่ได้ปฏิบัติงานภายในศูนย์
 - การขายอาหารประจำศูนย์ ใช้วิธีประมูลจากบุคคลภายนอก
 - การออกแบบศิลปกรรมและการจัดนิทรรศการอยู่ในความรับผิดชอบของกรมศิลปากร ดังนั้นจึงไม่มีฝ่ายนี้อยู่ในศูนย์
 - ยามรักษาการณ์ 6 คน แบ่งเป็น 3 ผลัด ผลัดละ 8 ชั่วโมง

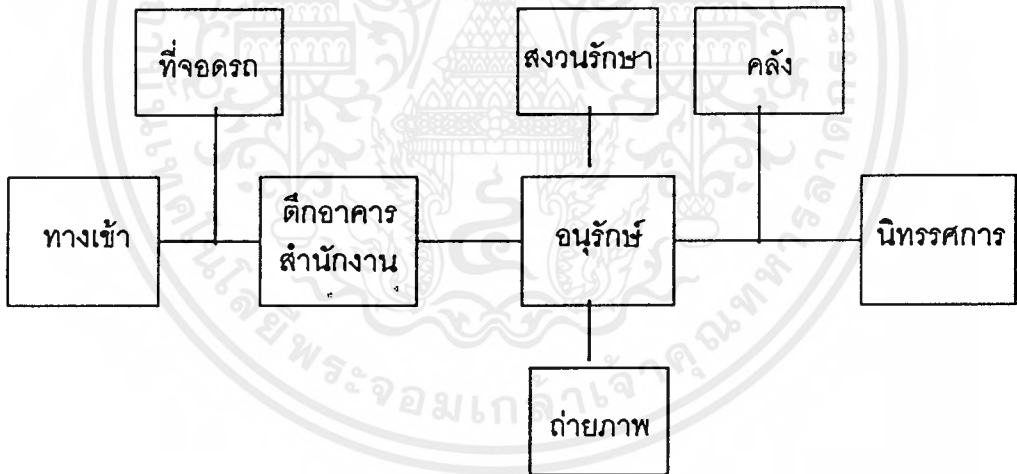
เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

พฤติกรรมของผู้ให้บริการ

เจ้าหน้าที่ภายในศูนย์

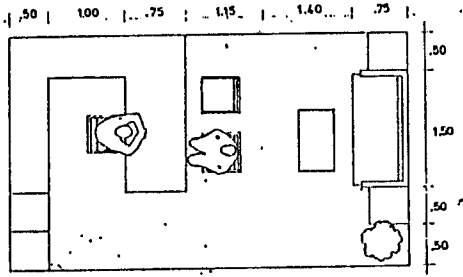

วัตถุประสงค์แสดง

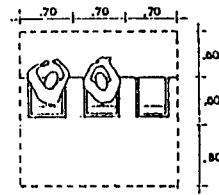

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

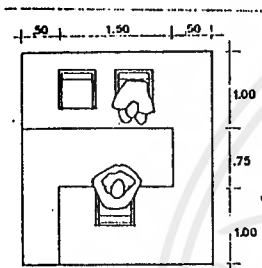
อุปกรณ์ประกอบพฤติกรรมของผู้ให้บริการ และ พื้นที่ที่ต้องการ

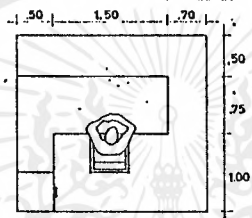
ผู้อำนวยการศูนย์ศึกษา
16.50 ตารางเมตร/หน่วย

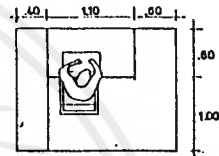
ส่วนประชุม
1.40 ตารางเมตร/หน่วย

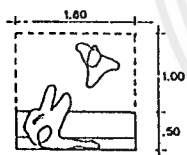
ฝ่ายธุรการ
6.90 ตารางเมตร/หน่วย

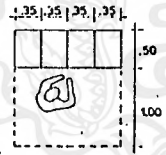
เจ้าหน้าที่ทั่วไป
5.85 ตารางเมตร/หน่วย

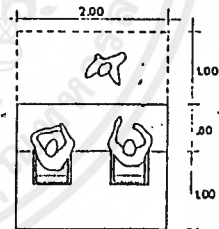
พนักงานพิมพ์ดีด
3.36 ตารางเมตร/หน่วย

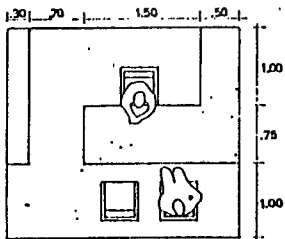
ส่วนพักคอย
1.20 ตารางเมตร/คน

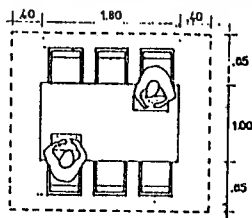
ตู้เก็บเอกสาร
0.52 ตารางเมตร/ตู้

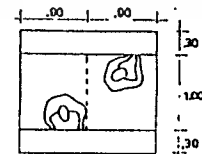
ติดต่อ-สอบถาม, ลงเวลา
5.20 ตารางเมตร/คน

บรรณารักษ์
8.25 ตารางเมตร/หน่วย

โต๊ะอ่านหนังสือสำหรับ 6 คน
5.98 ตารางเมตร/โต๊ะ

ชั้นเก็บหนังสือ
0.72 ตารางเมตร/ตู้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

4.2 ผู้รับบริการ

ประเภทของผู้รับบริการ

แบ่งออกเป็น

1. ผู้เข้าชมนิทรรศการ หมายถึงผู้ที่สนใจในงานทัศนศิลป์สมัยอยุธยาซึ่งได้แก่

- ประชาชนทั่วไป นิยมเข้าชมในวันสุดสัปดาห์หรือวันหยุดราชการพิเศษ อาจมาเป็นครอบครัว เป็นกลุ่มที่ต้องการมาพักผ่อนหย่อนใจ ไม่ค่อยให้ความสำคัญกับคุณค่าของตัวงานอย่างลึกซึ้ง ผู้ชมกลุ่มนี้ไม่ค่อยมีภูมิหลังทางด้านงานทัศนศิลป์สมัยอยุธยา แต่มุ่งแสวงหาความแปลกใหม่ และเทคนิคทันสมัย ดังนั้นหลักการจัดแสดงจำเป็นต้องใช้เทคนิคต่าง ๆ ที่ทันสมัยพร้อมสอดแทรกความรู้ให้กับผู้ชมด้วย

- นักเรียน นิสิต นักศึกษา ผู้ชมประเภทนี้มีจำนวนมาก เป็นกลุ่มที่กำลังอยู่ในระหว่างการศึกา มีความสนใจในเรื่องราวประวัติศาสตร์เพื่อเป็นความรู้รอบตัว บางกลุ่มเป็นพวกที่กำลังจะศึกษาต่อทางด้านศิลปะในชั้นอุดมศึกษา จึงมีความสนใจเป็นพิเศษ ส่วนใหญ่จะมาชมเป็นกลุ่ม โดยทางโรงเรียน มหาวิทยาลัย หรือสถาบัน จะจัดติดต่อและพามา ดังนั้นจึงมีการบรรยายวิชาการต่าง ๆ ที่ให้ความรู้ทางทัศนศิลป์สมัยอยุธยา มีวิทยากรนำชมและให้คำอธิบายที่เป็นประโยชน์โดยเฉพาะผู้เข้าชมกลุ่มนี้

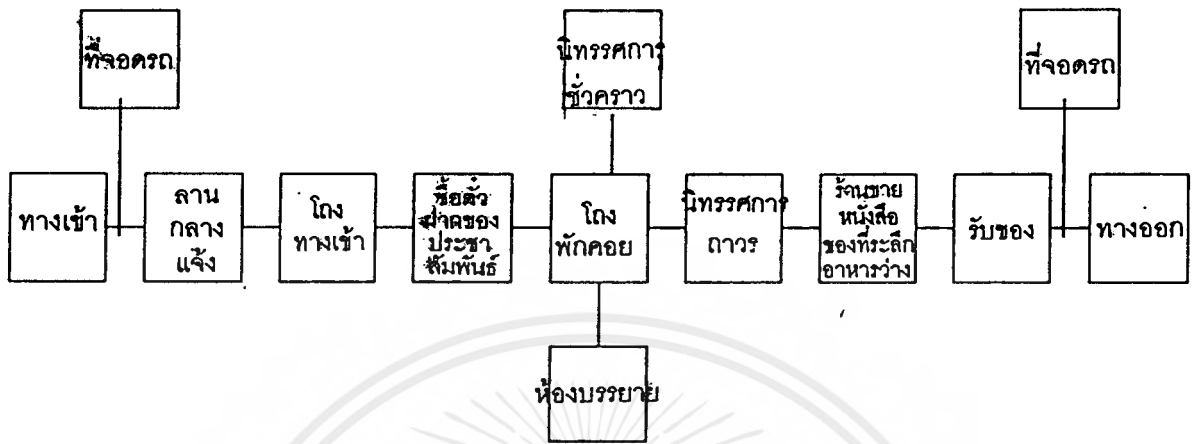
- นักท่องเที่ยว ผู้ชมกลุ่มนี้ประกอบด้วยนักท่องเที่ยวชาวไทย และชาวต่างประเทศ ที่สนใจในงานทัศนศิลป์สมัยอยุธยา ต้องการเรียนรู้เรื่องราวของงานทัศนศิลป์สมัยอยุธยามากกว่าประชาชนทั่วไป มีความสนใจในด้านการบริการ ความสะดวกสบายต่าง ๆ ที่ทางศูนย์จัดให้ซึ่งจะมีผลต่อความประทับใจมาก และผู้ชมกลุ่มนี้มักจะมาในวันธรรมดา

- นักวิชาการ นักปราชญ์ ศิลปิน ผู้ชมประเภทนี้มีจำนวนไม่มาก เป็นกลุ่มที่มีความรู้พื้นฐานทางงานทัศนศิลป์สมัยอยุธยาเป็นอย่างดีอยู่แล้ว ความประสงค์ของผู้ชมกลุ่มนี้เพื่อจะศึกษา ค้นคว้า และวิจัย โดยให้ความสำคัญกับวัตถุและผลงานมากกว่าเทคนิคการจัดแสดง

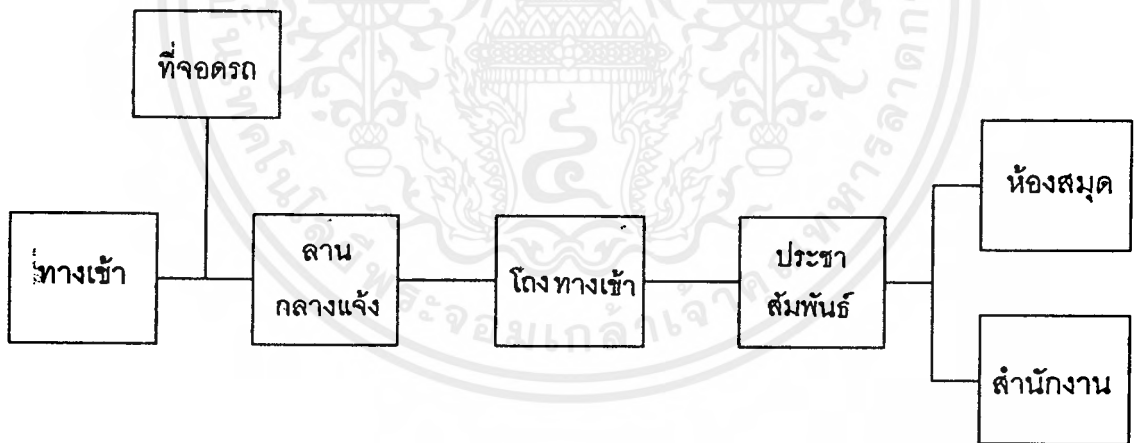
2. ผู้มาติดต่อหรือผู้มาศึกษาค้นคว้า ได้แก่ผู้มาติดต่อเกี่ยวกับกิจกรรมต่าง ๆ ที่ทางศูนย์ได้จัดให้มีไว้ หรือดำเนินการอยู่ หรืออาจเป็นการติดต่อขอใช้บริการต่าง ๆ รวมถึง ผู้เข้าใช้ห้องสมุด ผู้เข้ามาติดต่อประสานงานอื่น ๆ และผู้ที่เข้ามาติดต่อกับส่วนบริหารของศูนย์โดยตรง เช่น ขอใช้ห้องบรรยายสรุป ลานกิจกรรม

พฤติกรรมของผู้รับบริการ

ผู้เข้าชมนิทรรศการ

ผู้มาติดต่อหรือผู้มาศึกษาค้นคว้า

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

อุปกรณ์ประกอบพฤติกรรมของผู้รับบริการ และพื้นที่ที่ต้องการ

1. บอร์ดภาพถ่าย , คำอธิบาย และเขียนแบบ ขนาด ต้องการพื้นที่ต่อหน่วยอย่างน้อย	1x1.5 เมตร 3 ตารางเมตร
2. บอร์ดภาพถ่าย , ดูราเทรน และคำอธิบาย ขนาด ต้องการพื้นที่ต่อหน่วยอย่างน้อย	1x2 เมตร 4 ตารางเมตร
3. บอร์ดภาพถ่าย , คำอธิบาย และเขียนแบบ ขนาด ต้องการพื้นที่ต่อหน่วยอย่างน้อย	1x2.5 เมตร 5 ตารางเมตร
4. บอร์ดภาพถ่าย ขนาด ต้องการพื้นที่ต่อหน่วยอย่างน้อย	1x3.5 เมตร 2 ตารางเมตร
5. บอร์ดภาพถ่าย ขนาด ต้องการพื้นที่ต่อหน่วยอย่างน้อย	1.5x2.5 เมตร 3 ตารางเมตร
6. บอร์ดภาพถ่าย ขนาด ต้องการพื้นที่ต่อหน่วยอย่างน้อย	1x4 เมตร 8 ตารางเมตร
7. บอร์ดทองแดงแกะลาย ขนาด ต้องการพื้นที่ต่อหน่วยอย่างน้อย	2x2 เมตร 4 ตารางเมตร
8. บอร์ดภาพถ่าย ขนาด ต้องการพื้นที่ต่อหน่วยอย่างน้อย	1x5 เมตร 10 ตารางเมตร
9. ประติกรรมจำลอง ขนาด ต้องการพื้นที่ต่อหน่วยอย่างน้อย	2.5x4.5 ตารางเมตร 10 ตารางเมตร
10. ภาพจิตรกรรมฝาผนังจำลองเขียนลงบนผนัง 3 ด้าน (ผนังยาว 3 เมตร) ต้องการพื้นที่ต่อหน่วยอย่างน้อย	9 ตารางเมตร
11. ภาพจิตรกรรมฝาผนังจำลองเขียนลงบนผนัง 2 ด้าน (ผนังยาว 4-5 เมตร) ต้องการพื้นที่ต่อหน่วยอย่างน้อย	10 ตารางเมตร
12. แท่นแสดงรูปหกเหลี่ยม ต้องการพื้นที่ต่อหน่วยอย่างน้อย	10 ตารางเมตร
13. แท่นแสดง ขนาด ต้องการพื้นที่ต่อหน่วยอย่างน้อย	9 ตารางเมตร 12 ตารางเมตร
14. สไลด์มัลติวิชั่น จอภาพ ขนาด ต้องการพื้นที่ต่อหน่วยอย่างน้อย	2x2 เมตร 4 ตารางเมตร

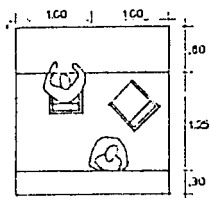
หมายเหตุ : พื้นที่ต่อหน่วยอย่างน้อยที่ต้องการ คิดจากระยะและมุมมองที่เหมาะสม

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

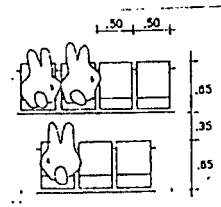
15. บานประตูจำลอง ขนาด	2x2.5	เมตร
ต้องการพื้นที่ต่อหน่วยอย่างน้อย	4	ตารางเมตร
16. แบบจำลองมุขด้านหน้าวัดหน้าพระเมรุ ขนาด	3x5	เมตร
ต้องการพื้นที่ต่อหน่วยอย่างน้อย	12	ตารางเมตร
17. ภาพถ่าย ขนาด	1.5x4	เมตร
ต้องการพื้นที่ต่อหน่วยอย่างน้อย	4.5	ตารางเมตร
18. ภาพถ่าย และภาพเขียนจำลอง ขนาด	2x4.5	เมตร
ต้องการพื้นที่ต่อหน่วยอย่างน้อย	6	ตารางเมตร
19. ไดโอรามา ขนาด	2.5x3	เมตร
ต้องการพื้นที่ต่อหน่วยอย่างน้อย	15	ตารางเมตร
20. แบบจำลองของมุขหน้าพระที่นั่งจักรีพิศาล ขนาด	3x4	เมตร
ต้องการพื้นที่ต่อหน่วยอย่างน้อย	9	ตารางเมตร
21. แบบจำลองผนังด้านข้างของโบสถ์วัดกษัตราธิราช		
ขนาด	4.25x5	เมตร
ต้องการพื้นที่ต่อหน่วยอย่างน้อย	15	ตารางเมตร
22. ภาพถ่ายของสิ่งเค็ดบนผนังโค้ง		
ต้องการพื้นที่ต่อหน่วยอย่างน้อย	12.5	ตารางเมตร
23. หน้าบันจำลอง		
ต้องการพื้นที่ต่อหน่วยอย่างน้อย	4	ตารางเมตร

หมายเหตุ : พื้นที่ต่อหน่วยอย่างน้อยที่ต้องการ คิดจากระยะและมุมมองที่เหมาะสม

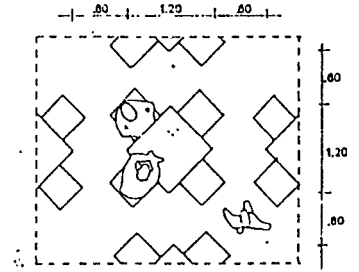
เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

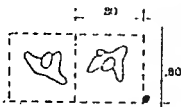
ประชาสัมพันธ์, ฝากของ
2.15 ตารางเมตร/คน

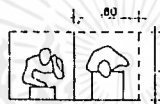
ที่นั่งชมภาพยนตร์, บรรยาย
0.50 ตารางเมตร/ที่นั่ง

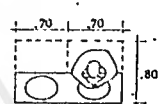
โต๊ะรับประทาน
อาหาร 4 ที่นั่ง
3.55 ตารางเมตร/โต๊ะ

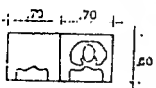
ทางสัญจรในโถงพักคอย
0.64 ตารางเมตร/หน่วย

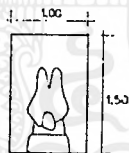
ตู้โทรศัพท์, ที่ดื่มน้ำ
0.64 ตารางเมตร/หน่วย

อ่างล้างมือ
1.56 ตารางเมตร/หน่วย

ที่ปัสสาวะชาย
0.42 ตารางเมตร/หน่วย

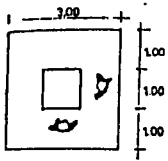

ห้องสุขา
1.50 ตารางเมตร/หน่วย

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

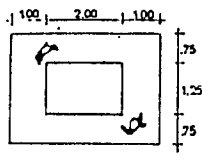
กรณีศึกษา อุปกรณ์ประกอบชุดกิจกรรมของผู้รับบริการ

1. ตั้งบนพื้นหรือแท่นแสดง

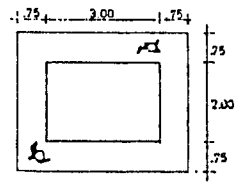
ขนาดเล็ก

9.00 ตารางเมตร/หน่วย

ขนาดกลาง

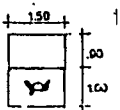
11.00 ตารางเมตร/หน่วย

ขนาดใหญ่

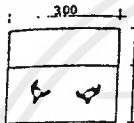
15.35 ตารางเมตร/หน่วย

2. ตั้งแสดงวัตถุ

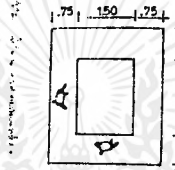
ขนาดเล็ก

2.85 ตารางเมตร/หน่วย

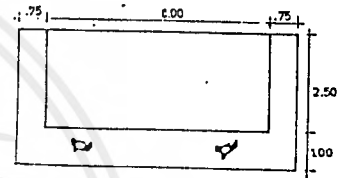
ขนาดใหญ่

7.50 ตารางเมตร/หน่วย

ชมโดยรอบ

7.50 ตารางเมตร/หน่วย

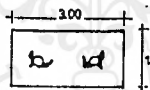
ตู้ดู 3 ด้าน ขนาดใหญ่

11.00 ตารางเมตร/หน่วย

3. บอร์ดแสดง

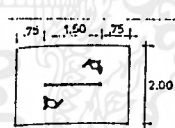
ขนาดเล็ก

1.20 ตารางเมตร/หน่วย

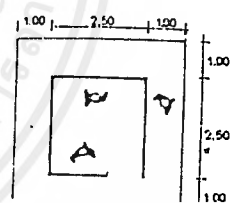
ขนาดใหญ่

4.50 ตารางเมตร/หน่วย

บอร์ดลอยตัวดู 2 ทง

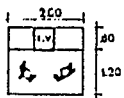
6.00 ตารางเมตร/หน่วย

บอร์ดแสดงเดินชมภายใน

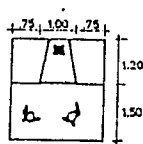
20.25 ตารางเมตร/หน่วย

4. โสตพัสดุ - ครุภัณฑ์

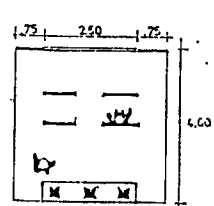
ทีวีและวิดีโอ

3.60 ตารางเมตร/หน่วย

สไลด์โปรเจกชั่น

6.35 ตารางเมตร/หน่วย

ส่วนฉายสไลด์

16.00 ตารางเมตร/หน่วย

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

5.1 ระบบแสงในอาคารนิทรรศการ

ระบบแสงสว่าง

1. DIRECT LIGHTING ให้ความเข้มของแสงสูงสุด เหมาะสำหรับห้องที่มีเพดานสูง ถ้าเพดานมีดวงโคมสว่างจะเกิดการ Contrast สูง
2. INDIRECT LIGHTING ให้แสงที่มีคุณภาพดี เพราะไม่ก่อให้เกิดความจ้าของแสงบน Working Plane เนื่องจากเป็นแสงสะท้อนทั้งสิ้น ดังนั้นระนาบสะท้อนจะต้องสะอาด และสะท้อนแสงได้ดี
3. DIRECT-INDIRECT LIGHTING เป็นระบบที่ให้แสงสม่ำเสมอที่สุด
4. SEMI-DIRECT LIGHTING แบบนี้ให้แสงสว่างมากกว่าแบบ INDIRECT LIGHTING และไม่ทำให้เกิด contrast ระหว่างดวงโคมกับฝ้าเพดาน ต้นทุนน้อยกว่าแบบ INDIRECT LIGHTING ไม่ว่าจะใช้ระบบใด สิ่งที่ต้องคำนึงถึงอีกอย่างหนึ่งก็คือความเข้มของแสงที่ต้องการบน Working Plane โดยใช้มาตรฐานต่อไปนี้

RECOMMENDED MINIMUM VALUES OF ILLUMINATION

	LOCATION LUX (LUMEN/M ²)	METRE-CANDLE
MUSEUM	GENERAL	200
ART	GALLERY GENERAL	200
OFFICE	GENERAL ,EXECUTIVE ,DRAWING OFFICE	400
	ENTRANCE ,RECEPTION ,HALL	200
	STAIR	100
HALL	AUDITORIUM	100
MACHINE	SHOP (ROUGH ,MED ,FINE WORK)	200 , 400 , 900
LOBBY	RECEPTION ,WAITING ROOM ,STAIR & COORIDOR	200

การสะท้อนของแสง

ปริมาณของแสง ขึ้นอยู่กับคุณภาพในการสะท้อนแสงของสี จากพื้น เพดาน และผนัง การออกแบบให้มีแสงสว่างที่เหมาะสม ไม่เคืองตา ควรมีค่าการสะท้อนดังนี้

เพดาน	80 %
ผนัง ตอนบนติดเพดาน ถึงขอบล่างหน้าต่าง	70-80 %
ผนัง ขอบล่างหน้าต่างลงมา	50-60 %

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

โต๊ะอุปกรณ์	25-40 %
กระดานเขียนชอล์ค	20 %
พื้น	20-30 %

ส่วนวัสดุต่าง ๆ ที่ใช้ในการก่อสร้างในส่วนงาน Finishing มีการสะท้อนแสงโดยคิดเป็นเปอร์เซ็นต์ได้ดังนี้

REFLECTANCE OF BUILDING MATERIALS AND FINISHING

MATERIAL	PERCENTAGE OF APPROXIMATE REFLECTION
WHITE EMULSION PAINT ON PLANE PLASTER	80
WHITE EMULSION PAINT ON ACCOUSTIC PERFORATED PLASTER BOARD	70
WHITE EMULSION PAINT ON VERMICULITE COME WALL	65
ASBESTOS CEMENT WHITE	40
BRICK ,CONCRETE ,LIGHT-DARD	40-20
CONCRETE ,SMOOTH-ROUGH FLOOR AND FURNITURE	30-20
CEMENT ,SCREED ,GRANOLITHIC	45
CLAY FLOORING TILES RED	10
CORK TILES POLISH	20
PLYWOOD ,LIGHT DARD	35-20
PVC TILES-CREAM ,BROWN ,LIGHT BROWN ,DARD	45,25,20,10
PVC SHEET-GREY ,CREAM	45-40
RUBBER TILES-BUFF MABLE GREY	35-30
WOOD-LIGHT OAK ,MED OAK ,DAED OAK	25-20-10

การเปรียบเทียบการสะท้อนของสีต่าง ๆ

สี	อัตราการสะท้อน (%)
ขาว	80-90
เหลือง ,ครีม	65-75
เหลืองน้ำตาล	55-65
ชมพู	40-70

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

เทา	35-50
เขียวอ่อน	25-50
เขียวแก่	15-25
น้ำเงินแก่	10-20
น้ำตาล	8-12
แดง	15-25
แดงเข้ม	7
ดำ	2-5

หลักทั่วไปของการให้แสงสว่าง

1. ควรจัดให้ความเข้มของแสงภายนอกและภายในมีปริมาณที่ไม่แตกต่างกันมาก
2. ค่าถึงปริมาณความร้อนและความจ้าของแสงสว่างให้มีน้อยที่สุด หรือไม่มีเลย
3. ขจัดแสงจ้า ทั้งทางตรงและทางอ้อม
4. จัดให้มีแสงส่องเข้าทุกส่วนของอาคาร โดยให้มีการกระจายของแสงที่สม่ำเสมอ กัน ไม่ควรให้มีแสงสว่างเข้าด้านใดด้านหนึ่งตลอดเวลา
5. ช่องแสงที่เปิดไม่ควรน้อยกว่า 20 % ของพื้นที่ห้อง
6. จัดปริมาณแสงสว่างให้เพียงพอ และถูกต้องตามชนิดและหน้าที่ใช้สอยของพื้นที่นั้น ๆ

การให้แสงสำหรับห้องแสดง

โดยทั่วไปการให้แสงสว่างในอาคารแสดงนิทรรศการ ก็เหมือนกับการให้แสงในอาคารอื่น ๆ เว้นแต่ส่วนแสดงงานเท่านั้นที่ต้องการลักษณะพิเศษซึ่งจะต้องจัดให้เหมาะสมกับการมองเห็นและบรรยากาศ นอกจากนี้การเลือกใช้ชนิดของแสงจะต้องไม่ทำลายสายตาของผู้เข้าชมและสิ่งแสดงด้วย

การให้แสงในส่วนแสดงงานยังไม่มีกฎเกณฑ์แน่นอน การเลือกให้แสงในแต่ละประเภทยังเป็นปัญหาที่ขบคิดกัน มีการคัดค้านอยู่มาก เพราะการให้แสงโดยวิธีใดวิธีหนึ่งย่อมมีทั้งข้อดีและข้อเสียอยู่เสมอ แสงธรรมชาติ เป็นแสงที่ยากต่อการควบคุมและเป็นไปไม่ได้ตลอดเวลา เนื่องจากแสงธรรมชาติจะเปลี่ยนไปตามวันและฤดู ส่วนแสงวิทยาศาสตร์เราสามารถควบคุมได้ตามความต้องการ ซึ่งก็ยังไม่แรงเท่าแสงธรรมชาติและทำให้นัยน์ตาเหนื่อยง่าย

เทคนิคเกี่ยวกับการให้แสงสว่าง

1. แสงธรรมชาติ ก่อให้เกิดบรรยากาศเป็นไปตามชาติ และมีชีวิตชีวาบังคับไม่ได้ เปลี่ยนแปลงไปตามวัน เวลา ฤดู เปลี่ยนทิศทางและตามอากาศ บางวันแดดจัด บางวันมีดครึ้ม แสงจากทิศต่าง ๆ ก็ไม่เหมือนกัน เช่น แสงจากทิศเหนือ จะให้สีน้ำเงินมากที่สุดในฤดูร้อน

การให้แสงสว่างธรรมชาติในห้องแสดงงานมี 4 วิธีคือ

1.1 การให้แสงสว่างจากด้านบน แสงที่มาจากเหนือศีรษะวิ่งเหมาะกับการแสดงทางวัตถุ แต่มีส่วนเสียคือแสงสว่างส่วนใหญ่จะตกลงที่พื้นมากกว่าผนัง และเกิดการสะท้อนที่ตู้กระจก ทำให้เกิดความรู้สึกว่าห้องแสดงแคบลงไป ลักษณะส่วนใหญ่ของการให้แสงจะได้จากหลังคากระจก แถบประเทศเขตร้อนไม่นิยมใช้แต่อาจใช้กระจกเล็กๆ ไม่เกิน 6% ของพื้นที่หลังคา

ข้อเสียของหลังคากระจก

-กระจกอ่อนไหวตัวง่าย เมื่อถูกความร้อนและความชื้น อาจทำให้เกิดการเสียหายแก่สิ่งแสดงได้

-ควบคุมปริมาณแสงได้ยาก จะทำให้เกิดมีดครึ้ม ถ้าแดดจัดแก้ไขโดยใช้ม่านปิดเปิดได้หลังคา ซึ่งบางที่ต้องใช้ ARC LIGHT ช่วย

-การกระจายแสงทางเหนือและทางใต้ มีปริมาณและคุณภาพไม่เหมือนกัน

-หลังคากระจกต้องทำสูงมากเพื่อกันนัยน์ตาพร่า เพราะแสงจ้ามากเกินไปทำให้ผู้ชมไม่เห็นที่มาของแสง แก้ไขโดยใช้แผ่นโลหะเล็ก ๆ เปลี่ยนแปลงตามแสงสว่างของวันและฤดู

1.2 การให้แสงสว่างด้านข้าง แสงสว่างจากหน้าต่างที่อยู่ในระดับต่ำทำให้ด้านหลังวัตถุรับแสงไม่เพียงพอ เกิดมีแสงสะท้อน ทำให้ผู้ชมนัยน์ตาพร่า เมื่อมองไปนอกหน้าต่างจะทำให้เงาผู้ชมปรากฏบนวัตถุ

การแก้ไขปัญหาเกี่ยวกับการใช้แสงสว่างแบบนี้

- ควรมีขอบหน้าต่างบานเดียว

- ขอบหน้าต่างควรอยู่สูงกว่านัยน์ตาผู้ชม

- กรอบหน้าต่างต้องลึกเพื่อไม่ให้มีแสงเฉพาะกลางห้อง

- หน้าต่างต้องกว้าง $1/2$ ของความกว้างของห้องและมีความสูง $1/2$ ของความลึก ห้อง

- ใช้กระจกหน้าต่างที่มีแก้วรูปสามเหลี่ยมเล็ก ๆ ยื่นออกไปแต่สิ้นเปลืองมาก

นอกจากวิธีดังกล่าวแล้ว เราอาจใช้วิธีอื่นที่ง่ายกว่า เพื่อให้แสงที่เข้ามาในห้องได้ผลดียิ่งขึ้นโดยการใส่กระจกแยกแสงหรือ THERMOLUM ตัดเฉพาะตอนส่วนบนของหน้าต่างหรือการทำหน้าต่างขนานกับผนังน้อยที่สุด

1.3 การใช้แสงสว่างจากหน้าต่างค่อนข้างสูง เป็นการใช้แสงที่เหมาะสมที่สุดแสงตกทำมุม 45 องศา และกระจายได้ทั่วห้อง หน้าต่างที่สูงมากจะไม่ทำให้เกิดแสงสะท้อนและนัยน์ตาพร่า อาจใช้ฉากหรือเพดานแขวนกลางห้องเพื่อการกระจายแสง แสงสว่างที่ส่องลงมาก็คจะเป็นแค่แสงสะท้อน ทำให้ได้แสงที่สม่ำเสมอ

1.4 การให้แสงสว่างจากธรรมชาติโดยทางอ้อมไม่เพียงแต่จะใช้กับแสงวิทยาศาสตร์เท่านั้น แต่ยังใช้กับแสงธรรมชาติได้เพื่อไม่ให้สายตาพร่า

-ให้แสงสว่างมายังผนังสะท้อนแสงรูปโค้ง ผนังจะกลืนแสงเสียส่วนมาก ถ้าทาสีขาว จะส่องสว่างมากถึง 68 % ปูนฉาบธรรมดาเพียง 64 %

-อาจใช้แสงที่ลอดจากหลังคาซึ่งซ่อนอยู่หลายชั้น แบบนี้เหมาะสำหรับประเทศที่แสงแดดจัด

2. แสงสว่างประดิษฐ์ แบ่งออกได้ 2 ชนิด

2.1 แสงไฟฟ้าธรรมดา มีความร้อนและมีกำลังส่องสว่างของแสงสีแดงยิ่งกว่าแสงจากดวงอาทิตย์ แสงจากดวงอาทิตย์มีสีน้ำเงินมากกว่า

2.2 แสงไฟฟลูออเรสเซนต์ ไม่เหมาะกับงานประติมากรรมเพราะเป็นแสงสว่างที่ไม่มีเงา สีของไฟทั่วไปคล้ายแสงธรรมชาติมากและอาจดัดแปลงให้เหมาะกับวัตถุได้ นับเป็นแสงที่เหมาะสมที่สุด

การใช้แสงประดิษฐ์ทางตรง แสงที่ส่องออกมาไม่เท่ากัน ทำให้เกิดแสงสะท้อนและตาพร่า โดยทั่วไปใช้กับแสงทางอ้อม เพื่อแก้ข้อเสียซึ่งกันและกัน

-ไฟฟ้าธรรมดา ที่มีโตะกัน มีข้อเสียมากทำให้ตาพร่าแสงกระจายไม่เท่ากัน

-ไฟฟ้าที่ส่องออกมาโดยเฉพาะถ้ามีโดยรอบจะเห็นวัตถุแสดงอย่างดี แต่ตำแหน่งของวัตถุจะต้องอยู่หน้าไฟ

วิธีที่ดีเกี่ยวกับไฟฟ้าธรรมดาและไฟฟ้าที่ส่องออกมาโดยเฉพาะ คือการทำแนวไฟฟ้าตามยาว ใช้ฉากกันระหว่างหลอดไฟฟ้าเพื่อมิให้นัยน์ตาพร่า

การปรับปรุงในทางไฟฟ้า ในศตวรรษที่ 20 ได้ใช้แสงธรรมชาติทางด้านข้างและปรับปรุงให้แสงทาง SKY LIGHT แสงธรรมชาติจากแสงกลางวันได้ทดลองมาใช้ได้ผลมากขึ้น

ทำให้มองเห็นสีธรรมชาติของวัตถุ และเห็นได้ชัดวิ้งไม่สามารถมองเห็นได้จากแสงวิทยาศาสตร์

ความเข้มของแสงในระดับธรรมดา แสงจะต้องดีกว่าระดับสูงขึ้นไป จากการค้นคว้าภายหลัง แสดงให้ทราบถึงการมองตัวพิมพ์สีดำบนพื้นขาว จะต้องใช้แสงประมาณ 25-30 แรงเทียน ถ้าต้องการความชัดมากก็ต้องเพิ่มความเข้มเข้าไป

การใช้แสงวิทยาศาสตร์ต้องระวังไม่ให้เกิดการเบื่อน่ายในการชมนิทรรศการ ควรมีจุดพักสายตาให้มองไปยังภายนอกได้เพื่อรับแสงธรรมชาติและทัศนียภาพ

5.2 ระบบเสียงในอาคารนิทรรศการ

เสียงและการได้ยิน

1. เป็นพลังงานไม่สามารถผ่านสุญญากาศได้ ต้องผ่านตัวกลาง
2. หูคนโดยทั่วไปได้ยินเสียงที่มีความถี่ 16-2000 Hz
3. ความเข้มของเสียงที่ได้ยินตั้งแต่ 40 Db ที่ 50 Hz จนถึง 4 Db ที่ 3000 Hz
4. ความเข้มของเสียงที่ทำลายระบบประสาท 130 Db ที่ 50 Hz
5. TONE SEPERATION เสียงสองเสียงจะต้องมีความเร็วต่างกัน 30 MILLISECOND หูจึงจะแยกเสียงทั้งสองออกจากกันได้
6. DIRECTION ลักษณะการเปลี่ยน PHASE ของเสียงทำให้เราทราบว่าเสียงมาจากทางใด แต่ถ้าเสียงมีความถี่มากกว่า 1500 Hz หูจึงจะรู้สึกได้ ถ้าต่ำมาก ๆ หูจะไม่สามารถจำแนกทิศทางได้
7. เสียงรบกวน (NOISE) คือเสียงที่ดังเกิน 100 Db ขึ้นไปเป็นเสียงที่ไม่ต้องการเสียงรบกวนทำให้ประสิทธิภาพในการทำงานลดลงประสาทหูเสื่อมลง เกิดผลเสียทางด้านอารมณ์และเป็นโรคประสาทได้

ปรากฏการณ์ของเสียงใน ENCLOSED SPACE

1. การสะท้อน (REFLECT) เกิดจาก SOID RIGID ความกว้างช่วงคลื่นเสียงของเสียง ต้องมีค่าน้อยเมื่อเทียบกับค่าของตัวกลางที่เสียงตกกระทบลงไป
2. การดูดกลืน (ABSORB) จะเกิดกับวัตถุที่ค่อนข้างอ่อน และมีรูพรุนอยู่ภายในแบบ INTERCONNECTION POROUS เช่น ฝ้าย ใยแก้ว พรม ยิปซัมบอร์ด แอคคูสติคบอร์ด เป็นต้น วัสดุทั่วไปมีค่า SOUND ABSORPTION COEFFICIENT จาก 0-1
3. การกระจาย (DIFFUSION) เป็นตัวบ่งบอกคุณภาพของเสียง เกิดจาก
 - พื้นผิววัสดุที่เป็น SURFACE REGULARITY เป็นผิวที่ก่อให้เกิดการ SCATTER
 - ใส่วัสดุที่มีการสะท้อน และการดูดกลืนที่เหมาะสม
 - วัสดุพวก SOUND ABSORPTIVE ต่าง ๆการจัดห้องให้มี SOUND ABSORPTIVE ที่เพียงพอ ก็เพื่อผลของเสียงที่เหมาะสม เฉลี่ยพลังงานให้มีค่าเสมอกันทั่วห้อง AVERAGE ENERGY และ DENSITY ของเสียงเท่ากันทุก ๆ จุดในห้อง
4. การเลี้ยวเบน (DIFFRACT) มักเกิดเมื่อเสียงมีความถี่ต่ำ สิ่งกีดขวางที่มีขนาดเล็กกว่าช่วงคลื่น จะก่อให้เกิดการเลี้ยวเบนของเสียงเสมอ

STRUCTURE-BOURNE SOUND และ AIR-BOURNE SOUND TRANSMISSION

เสียงเมื่อเกิดขึ้น จะถูกส่งผ่านมาพร้อมกันทั้งทางอากาศ และโครงสร้างของอาคาร โดยสามารถนำมาเป็นข้อพิจารณาในการออกแบบได้ดังนี้

1. ความเข้มของเสียงจะลดลงเมื่อไกลออกไป เมื่อระยะเพิ่มขึ้นเป็น 2 เท่า ความเข้มของเสียงจะลดลง 6 เดซิเบล
2. เครื่องปรับอากาศทำให้เกิดเสียง และการสั่นสะเทือนของโครงสร้าง
3. เบนส่วนไวเสียงออกจากต้นกำเนิด
4. ควรระวังการส่งผ่านเสียงทาง ฝา เพดาน พื้น ในลักษณะ SOLID-BOURNE WAVE มีการลดพลังงานลงเล็กน้อย ในกรณีนี้ BOURNE-ARM SURFACE ทำหน้าที่เป็น SOUND RADIATOR คือเป็นตัวก่อให้เกิด AIR-BOURNE เข้าสู่ห้อง
5. หลักที่เสียงผ่านตามาตามโครงสร้าง คือ
 - โดยตรง คือ ผ่านมาทางช่องเปิด และรอยแยกของโครงสร้าง
 - โดยการสั่นสะเทือนของฝา พื้น หรือ เพดาน ในลักษณะของ DIAPHRAM ปกติมักเกิดกับเสียงที่มีความถี่ต่ำ และปานกลาง
 - การสั่นสะเทือนที่เกิดขึ้นในตัววัสดุเอง ปกติมักเกิดกับเสียงที่มีความถี่สูงการสั่นสะเทือนขึ้นอยู่กับลักษณะของวัสดุ เนื้อวัสดุ ความแข็ง ความหยุ่น และความหนาแน่นของวัสดุ การป้องกัน AIR-BOURNE SOUND ปกติมักใช้ฝ้าเพดาน ถ้าน้ำหนักฝ้า และพื้น ต่อพื้นที่หนึ่งหน่วย เพิ่มเป็นสองเท่า การกันเสียงจะเพิ่มขึ้นได้ประมาณ 5 เดซิเบล

ความบกพร่องของเสียง (ACOUSTIC DEFECT)

ความบกพร่องของเสียงจะเกิดจาก

1. เสียงก้อง (ECHO) เกิดขึ้นได้จากเสียงสะท้อน
2. SOUND FOCUS เสียงสะท้อนที่มารวมกัน เกิดจากพื้นเว้าเป็นเสียงที่ดังเกือบเท่าเสียงเดิม จุดที่รวมจึงได้รับเสียงมากในเวลาเดียวกัน จุดอื่น ๆ ที่อยู่รอบ ๆ เกือบจะไม่มีเสียงเลยจึงเกิดจุดอับเสียง (DEAD SPOT) พร้อม ๆ กันไปด้วย เมื่อคนคนหนึ่งที่นั่งอยู่ได้ยินดัง คนที่นั่งใกล้ ๆ บางทีจะไม่ได้ยินเสียงเลย พื้นเว้าจึงเป็นพื้นที่ต้องระวังมาก ถ้าไม่มีได้ยั้งดี
3. เสียงวิ่งไปวิ่งมาในห้อง (ROOM FLUTTER ECHOS) มักเกิดจากห้องที่มีผนัง 2 ข้างขนานกัน เสียงวิ่งไปวิ่งมาระหว่างกำแพง 2 ข้างทำให้เกิดเสียง ECHO ได้
4. WHISPERING GALLERIES เกิดจากปรากฏการณ์ของเสียงอันเกิดจากพื้นที่โค้ง
5. SOUND CONCENTRATION เกิดจากพื้นผิวเว้าเข้า ซึ่งจะ FOCUS มารวมกัน เกิดเสียงดับ

ไม่สม่ำเสมอ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

6. COUPLE SPACE เกิดจากการเชื่อมต่อของ SPACE เช่น ห้องประชุมกับโถงบันได

7. SOUND SHADOW ผู้ที่อยู่ในบริเวณที่เกิดจะได้ยินไม่ชัด มักเกิดในที่ยื่นออกมามากกว่า

ความสูง 2 เท่า

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

5.3 ระบบควบคุมอุณหภูมิและกาปรับอากาศ

ระบบปรับอากาศให้เย็นลงมีอยู่หลายระบบ แต่ระบบที่นิยมใช้กันโดยทั่วไปมีดังนี้

1. ระบบทำความเย็นโดยตรง (DIRECT REFRIGARATION-SYSTEM) เป็นระบบที่ให้อากาศที่จะถูกนำไปใช้ในการทำความเย็นพัดผ่านหน่วยทำความเย็นของเครื่องปรับอากาศโดยตรง เช่น เครื่องปรับอากาศที่ติดตั้งห้องมีขนาดเล็ก ซึ่งเรียกว่า “แบบหน้าต่าง”

2. ระบบทำความเย็นโดยอ้อม (INDIRECT REFRIGARATION-SYSTEM) เป็นระบบที่มีหน่วยทำความเย็นดูดความร้อนจากตัวกลาง ซึ่งอาจจะเป็นน้ำ หรือ เกลือ ทำให้ตัวกลางเย็นลงเสียก่อนแล้ว จึงนำตัวกลางนี้ไปหมุนเวียนทำความเย็นให้แก่อากาศที่จะถูกนำไปใช้อีกทีหนึ่ง หลังจากที่เลือกระบบของการทำความเย็นเรียบร้อยแล้วต่อมาก็ต้องนึกถึงระบบการส่งจ่ายอากาศไปยังบริเวณที่จะทำความเย็นต่อไป การติดตั้งระบบส่งจ่ายอากาศไปยังบริเวณนี้มีความสำคัญมาก มีผลต่อการปรับอากาศในสถานที่ที่ต้องการเป็นอย่างยิ่ง ตัวอย่างเช่น ตัวพ่น (Air Duct) ที่เราจะให้ส่งจ่ายอากาศไปนั้น ถ้าไม่มีฉนวนหุ้มความร้อนจากภายนอกก็จะทำให้ท่ออากาศเย็นภายในท่อร้อนขึ้น ทำให้เราไม่สามารถควบคุมอุณหภูมิของสถานที่ให้เป็นไปตามต้องการได้

สำหรับสถานที่ซึ่งมีขนาดเล็ก ๆ ไม่จำเป็นจะต้องมีระบบท่อส่งจ่ายเพราะอาจใช้เครื่องปรับอากาศแบบหน้าต่างมาติดตั้งได้โดยตรง

อุปกรณ์ ระบบการทำงาน และความรู้เกี่ยวกับเครื่องปรับอากาศ

หลักการทั่วไปของเครื่องปรับอากาศ

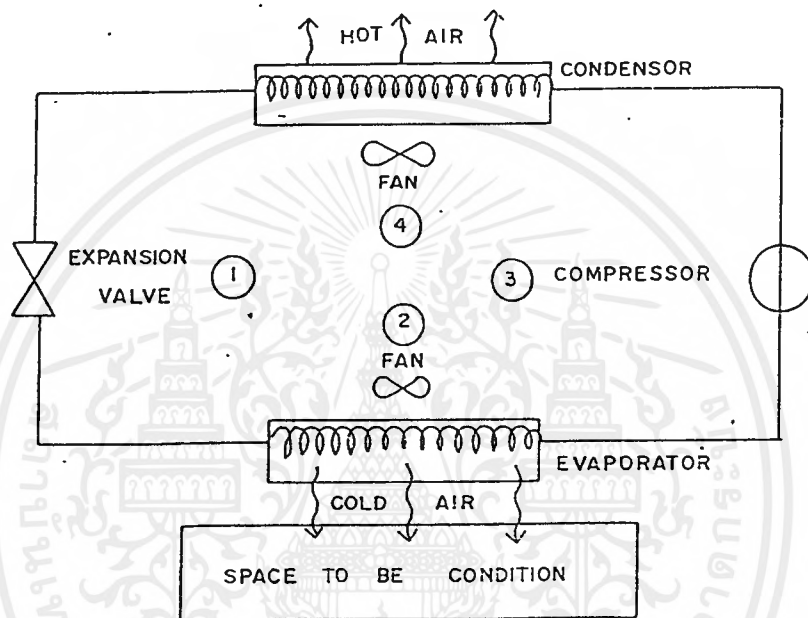
ก่อนที่จะทำความเข้าใจถึงหลักการของการทำความเย็นนั้น ก็ต้องทราบถึงคุณสมบัติทางธรรมชาติบางประการของของเหลวไว้เสียก่อนว่า ของเหลวนั้นที่ความดันสูงจะมีจุดเดือดสูง และที่ความดันต่ำก็จะมีจุดเดือดต่ำ (จุดเดือดก็คือ อุณหภูมิที่ของเหลวจะเปลี่ยนสภาวะกลายเป็นไอน้ำ) เรานำคุณสมบัติของของเหลวอันนี้ไปใช้ในการทำเครื่องปรับอากาศ ของเหลวที่ถูกนำไปใช้ในเครื่องปรับอากาศนี้เรียกว่า REFRIGERENT ซึ่งในปัจจุบันนิยมใช้สารที่ไอไม่เป็นพิษและไม่ติดไฟ ซึ่งก็นิยมใช้ ฟร็อน (FREON) เป็นส่วนมาก

ระบบการทำงานของเครื่องปรับอากาศ

คือ การทำให้น้ำยามีความดันต่ำลงมาก ๆ ซึ่งที่ความดันต่ำมากนั้นก็จะมีจุดเดือดต่ำมากด้วย ทำให้ของเหลวกลายเป็นไอที่อุณหภูมิ ต่ำกว่าอุณหภูมิโดยรอบ การกลายเป็นไอของของเหลวน้ำยานี้จะดูดความร้อนจากบริเวณรอบ ๆ ทำให้ส่วนของ บริเวณนั้นเย็นลง

ต่อไปนี้จะแสดงวงจรราย ๆ และลักษณะการทำงานของเครื่องปรับอากาศ
อุปกรณ์สำคัญในเครื่องปรับอากาศ

- วาล์วลดความดัน (EXPANSION VALVE)
- ขดท่อทำความเย็น (EVAPORATOR)
- เครื่องอัดความดัน (COMPRESSOR)
- ขดท่อระบายความร้อน (CONDENSER)

จากรูป

จะเริ่มจากจุดที่ 1 ก่อน น้ำยาจะถูกส่งผ่านวาล์วลดความดันเพื่อลดความดันให้ต่ำลงมาก จากจุด 1 ก็ไหลไปเข้าจุดที่ 2 ซึ่งเป็นส่วนของขดท่อทำความเย็นที่ขดท่อทำความเย็นนี้ น้ำยาที่มีความดันต่ำลงก็จะกลายเป็นไอดูดความร้อนจากตัวท่อและบริเวณข้างเคียงทำให้ขดท่อของขดท่อทำความเย็นเย็นลง ด้านหลังของขดท่อเหล่านี้จะมีลมพัดเป่าให้อากาศผ่าน อากาศที่ผ่านออกมาก็จะเย็นและถูกนำไปใช้งานต่อไป จากนั้นน้ำยาที่กลายเป็นไอก็จะผ่าน จุด 3 เข้าเครื่องอัดความดันเพื่ออัดให้มีความดันสูงมาก จากที่ได้กล่าวมาแล้วว่าที่ความดันสูงของของเหลวจะมีจุดเดือดสูง แต่ที่อุณหภูมิรอบ ๆ นั้นยังสูงพอที่จะทำให้ไอที่มีความดันสูงขนาดนั้นคงสภาพเป็นไอได้ ไอก็จะเกิดการกลั่นตัวกลายเป็นของเหลวที่ขดท่อระบายความร้อน (จุด 4-1 ใหม่) การกลั่นตัวก็จะคายความร้อนออกมาซึ่งจะมีพัดลมเป่าระบายความร้อนออกไปภายนอก จากขดท่อระบายความร้อน น้ำยาที่กลั่นตัวแล้วก็จะผ่านไปเข้าขดวาล์วลดความดันเพื่อลดความดันต่อไป วงจรของการทำงานของเครื่องปรับอากาศก็จะหมุนเวียนอย่างนี้ตลอดเวลา

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สรุปแล้ว เราอาจกล่าวได้ว่าเครื่องปรับอากาศแบบทำความเย็น คือเครื่องที่ทำหน้าที่ดูดความร้อนจากที่หนึ่งไปทิ้งยังอีกที่หนึ่ง

ชนิดของเครื่องปรับอากาศ

เครื่องปรับอากาศที่นิยมใช้กันอยู่ในปัจจุบันมี 3 แบบ คือ

1. แบบหน้าต่าง (WINDOW TYPE)
2. แบบแยกส่วน (SPLIT TYPE)
3. แบบศูนย์รวม (CENTRAL SYSTEM)

1. แบบหน้าต่าง เป็นที่นิยมมากในปัจจุบันสำหรับห้องหรือสถานที่ซึ่งมีขนาดเล็ก เช่น บ้านพักอาศัย ส่วนประกอบของเครื่องปรับอากาศจะรวมอยู่ในกล่องเดียว สะดวกมากในการติดตั้ง

2. แบบแยกส่วน มีขนาดใกล้เคียงแบบหน้าต่างแบบนี้จะมีหน่วยทำความเย็นแยกต่างหากจากหน่วยทำความร้อน และการติดตั้งก็สะดวกเช่นกัน

3. แบบศูนย์รวม เครื่องปรับอากาศแบบนี้มีขนาดใหญ่มากใช้สำหรับสำนักงานหรืออาคารขนาดใหญ่ ๆ ส่วนประกอบต่าง ๆ แต่ละอย่างจะตั้งอยู่อย่างโดด ๆ มีท่อต่อถึงกัน และอากาศที่ใช้ในการนำความเย็นจะถูกส่งออกทางท่อไปยังส่วนต่าง ๆ ของสถานที่ตามระบบส่งจ่าย ดังที่ได้กล่าวถึงแล้ว

การเลือกใช้เครื่องปรับอากาศ

โดยทั่วไปจะต้องคำนึงถึงเรื่องราคา คุณภาพ อายุการใช้งาน ค่าใช้จ่ายในการบำรุงรักษา และความเหมาะสมสำหรับสถานที่ที่จะใช้งาน ซึ่งจะแสดงให้เห็นถึงข้อดีและข้อเสียของเครื่องปรับอากาศดังตารางต่อไปนี้

การเปรียบเทียบข้อดีและข้อเสียของเครื่องปรับอากาศแต่ละชนิด

ชนิด	ข้อดี	ข้อเสีย
แบบศูนย์รวม	<ol style="list-style-type: none"> มีขนาดใหญ่มากเหมาะสำหรับอาคารที่มีขนาดใหญ่ ไม่มีเสียงดัง มีท่ออากาศต่ออย่างทั่วถึงไปทั้งอาคารทำให้การกระจายเป็นไปอย่างสม่ำเสมอ สามารถควบคุมความเย็นได้ตลอดทั้งอาคาร 	<ol style="list-style-type: none"> ต้นทุนและค่าใช้จ่ายในการติดตั้งสูงมาก มีความร้อนแทรกซึมเข้าไป ค่าใช้จ่ายในการบำรุงรักษาสูงมาก
แบบหน้าต่าง	<ol style="list-style-type: none"> มีขนาดเล็ก ติดตั้งง่าย มีราคาถูกเหมาะที่จะนำไปใช้ตามบ้านเรือนหรืออาคารขนาดเล็ก 	<ol style="list-style-type: none"> ถูกจำกัดให้ใช้กับห้องที่มีขนาดเล็ก การติดตั้งเครื่องปรับอากาศจำเป็นจะต้องเจาะผนังเพื่อติดตั้ง ทำให้อาคารขาดความสวยงามไป และถ้าติดเป็นจำนวนมากก็จะทำให้อาคารขาดลักษณะเด่นของความสวยงามไปเช่นกัน มีเสียงดังกว่าแบบอื่นเพราะอุปกรณ์ทุกอย่างรวมอยู่ในกล่องเดียวกัน
แบบแยกส่วน	<ol style="list-style-type: none"> มีหลายขนาดตั้งแต่เล็กไปจนถึงขนาดใหญ่ เครื่องเดินเงียบเพราะอุปกรณ์บางส่วนอยู่ภายนอกตัวอาคาร หน่วยทำความเย็นสามารถออกแบบให้สวยงามเป็นอุปกรณ์ตกแต่งภายในได้ 	<ol style="list-style-type: none"> มีท่อน้ำยาต่อระหว่างหน่วยทำความเย็นกับหน่วยระบายความร้อนทำให้ต้องเจาะผนังอาคาร ความร้อนสามารถแทรกซึมเข้าไปตามท่อต่าง ๆ ได้ ทำให้ประสิทธิภาพลดลง การกระจายอากาศไม่ทั่วถึง

การปรับอากาศด้วยระบบ (WATER COOLED CHILLER WATER SYSTEM)

ระบบการทำงานแบ่งเป็น 2 ส่วนดังนี้

1. ส่วนที่ทำหน้าที่ทำความเย็น COMPRESSOR จะอัดน้ำยาทำให้ CONDENSER COIL มีความดันสูงกลั่นตัวเป็นหยดน้ำ โดยมี CONDENSER TUBE ซึ่งได้รับน้ำจาก COOLING TOWER ผ่าน PUMP อัดเข้ามาเป็นตัวระบายความร้อนให้น้ำยาใน CONDENSE COIL เย็นลง แล้วส่งน้ำกลับไปยัง COOLING TOWER อีกทีหนึ่งเมื่อน้ำยาใน CONDENSER COIL กลั่นเป็นหยดน้ำส่งต่อไปยัง FILTER DRICE (ทำหน้าที่กรองไอที่ยังเหลือค้างให้เป็นหยดน้ำเพิ่มขึ้นพร้อมกับกรองฝุ่นละอองที่ผสมอยู่ในน้ำยา) ผ่าน EXPANSION VALVE มายัง COOLER TUBE ในส่วนนี้น้ำยาจะรับเอาความร้อนมาจาก EVAPORATOR COIL แล้วกลับไปยัง COMPRESSOR

2. เป็นส่วนที่ต่อไปยังห้องต่าง ๆ โดยที่น้ำเย็น (อุณหภูมิ 45 องศาฟาเรนไฮด์) จะผ่าน VALVE ออกจาก COOLER TUBE ไหลไปตามท่อที่มีฉนวนหุ้ม เพื่อไม่ให้ความเย็นสูญเสียไปในขณะเดินทางไปยังห้องต่าง ๆ ซึ่งจะมี FAN COIL อยู่ประจำแต่ละห้อง น้ำจะผ่านเข้าไป และส่งผ่านความเย็นออกสู่ออกห้อง และรับความร้อนจากภายนอกเข้าสู่ภายในห้องทำให้อุณหภูมิของน้ำภายในสูงขึ้น ผ่านกลับมายัง COOLER TUBE อีกทีโดยมี PUMP ดูดกลับและในแต่ละจุดจะมี THERMO STAT ควบคุมปริมาณน้ำที่จะผ่าน FAN COIL (ควบคุมอุณหภูมิ)

การติดตั้งเครื่อง

จัดให้ห้องโดยเฉพาะ และตั้งอยู่ประมาณส่วนกลางของอาคาร ห้องที่ใช้ปรับอากาศต้องมีปริมาณที่เหมาะสม ไม่ควรมีที่ว่างมากเกินไปเกินความความต้องการ เพื่อความประหยัดและความสะดวกในการจ่ายไปยังส่วนต่าง ๆ ของอาคารอีกด้วย

ระบบการถ่ายเทอากาศในห้อง ลมเย็นจะไปตาม SUPPLY AIR DUCT และไปช่วยระบายความร้อนภายในห้องและอากาศเสียผสมกับลมเย็นจะถูกดูดกลับมาทาง AIR RETURN และที่นั่นจะมี FILTER กรองอากาศเสีย จึงปล่อยแต่ลมเย็นประมาณ 75% ผสมกับอากาศบริสุทธิ์จากภายนอกอีก 25% และผ่านไปยังความเย็นที่เกิดจากน้ำกลายเป็นลมเย็นออกไป

DUAL DUCT คือ สำหรับไอร้อนและไอเย็น ท่อคู่ซึ่ง ATTENUATOR UNIT ซึ่งไอร้อนและไอเย็นผสมกันใน ATTENUATOR และนำกลับไปใช้ยังเนื้อที่ที่ต้องการ

DIFFUSION เป็นสิ่งจำเป็นมากในเรื่อง AIR CONDITION ถ้าการกระจายไม่ดี ก็จะไม่เป็นผล แม้ระยะของ AIR CONDITION จะมีเพียงใดก็ตาม

การติดตั้งเครื่อง แแบ่งออกเป็น

1. SIDE WALL UNIT ติดตั้งขนานกับกำแพงภายในห้อง
2. UNDER THE WINDOW ติดตั้งได้หน้าต่าง
3. CEILING UNITS ใช้กระจายออกทางเพดานซึ่งอาจทำท่อกระจายได้ทั้งกลมและสี่เหลี่ยมจัตุรัส เป็นวิธีที่ดีและนิยมใช้กันมากสำหรับอาคารขนาดใหญ่ ๆ

สำหรับการพิจารณาว่าองค์ประกอบใดควรจะใช้ระบบปรับอากาศ จะพิจารณาถึงการใช้งาน ความสะดวกสบาย และความเหมาะสมในด้านต่าง ๆ ดังนี้

1. ส่วนจัดแสดง เป็นส่วนที่มีพื้นที่มากที่สุดของโครงการ และต้องการความเงียบสงบ เพื่อสมาธิของผู้ชม ตลอดจนต้องการป้องกันความเสียหายที่จะเกิดกับศิลปวัตถุอันเนื่องมาจากการเปลี่ยนแปลงของอุณหภูมิ ความชื้น ฝุ่นละออง เชื้อโรคต่าง ๆ และ ปฏิกิริยาเคมี
2. ห้องสมุด ห้องบรรยาย ต้องการความสงบปราศจากเสียงรบกวน และความสะดวกสบาย โดยเฉพาะห้องสมุด การใช้ระบบปรับอากาศสามารถช่วยรักษานั่งสัปดาห์ให้อยู่ในสภาพที่ดีได้

5.4 ระบบป้องกันอัคคีภัย

ระบบป้องกันเพลิงอัตโนมัติ (AUTOMATIC FIRE CONTROL SYSTEM)

ประกอบด้วย 2 ส่วนใหญ่ ๆ คือ

- ส่วนเตือนภัย (FIRE ALARM SYSTEM)
- ส่วนดับเพลิง (FIRE EXTINGUISHING SYSTEM)

หากแบ่งตามชนิดของสารดับเพลิง จะได้เป็น 4 ชนิด

1. ใช้น้ำ เหมาะกับสถานที่ทำงาน ห้างสรรพสินค้า
2. ใช้ผงเคมี ใช้ในโรงงานทำสี อบสี ดึงเก็บน้ำมัน โกดังสารไวไฟ
3. ใช้คาร์บอนไดออกไซด์ ใช้ในโรงงานต่าง ๆ ห้องเครื่อง
4. ใช้ก๊าซฮาโลน 1301 ใช้ในห้องที่เก็บเครื่องมือราคาแพง เช่น คอมพิวเตอร์

ระบบสปริงเกอร์ แบ่งออกเป็น 5 แบบ คือ

1. แบบท่อเปียก (WET PIPE SYRINKLER) นิยมมากที่สุด เพราะติดตั้งง่ายที่สุด ประหยัด และได้ผลดี

2. แบบท่อแห้ง (DRY PIPE SPRINKLER SYSTEM) นิยมใช้กันมากในเมืองหนาว

3. แบบพรีแอคชั่น (PRE - ACTION SYSTEM) นิยมใช้กันมากในเมืองหนาวเช่นกัน แต่ทำงานเร็วกว่า

4. แบบดีลัดจ์ (DELUDGE SYSTEM) คล้ายแบบพรีแอคชั่น โดยหัวสปริงเกอร์ทุกหัวเปิดอยู่พร้อมที่จะฉีดได้ตลอดเวลา ทันทีที่อุปกรณ์ตรวจจับเพลิงส่งสัญญาณ

5. แบบแหล่งน้ำจำกัด (LIMITED WATER SUPPLY SYSTEM) คือแบบใดก็ตามทั้ง 4 แบบที่กล่าวมาแล้ว มีแต่การจำกัดแหล่งน้ำให้เป็นจุดสำคัญในอาคาร เช่น ดึงเก็บสารเคมี ฯลฯ

ลักษณะของหัวสปริงเกอร์ แบ่งเป็น 3 ลักษณะ คือ

1. ชนิดหัวทิม นิยมใช้กันทั่วไป

2. ชนิดหัวนางาย ใช้ในที่ที่มีเครื่องหรือของวางสูง ๆ ถ้าใช้หัวทิมจะโดนกระแทกเสียหาย เช่น โรงงานต่าง ๆ

3. ชนิดฝังในฝ้า (FLUSH TYPE) สำหรับอาคารที่ต้องการที่ ต้องการความสวยงาม

หัวสปริงเกอร์ที่นิยมใช้กันมากที่สุด จะมีเส้นผ่านศูนย์กลางของท่อที่หัว 1 1/2 นิ้ว ความดันน้ำที่หัวประมาณ 15 ปอนด์ / ตารางนิ้ว ปริมาณของน้ำที่ฉีดประมาณ 22 แกลลอน / นาที รัศมีที่ทำการฉีดประมาณ 2.50 - 3.00 เมตร

ขนาดของแหล่งน้ำ

สิ่งที่ใช้ในการพิจารณาขนาดของแหล่งน้ำ มีดังนี้ คือ

- จำนวนหัวสปริงเกลอร์ที่คาดว่าจะทำงาน
 - ปริมาณน้ำที่ต้องการให้แต่ละหัวฉีดออก
 - ปริมาณน้ำที่คาดว่าจะใช้กับพวกสายฉีดน้ำซึ่งประกอบอยู่ในระบบท่อของสปริงเกลอร์ด้วย
- ว่า จะต้องใช้เท่าไร

การเลือกใช้แหล่งน้ำ

1. แหล่งน้ำประปา ควรมีขนาดไม่ต่ำกว่า 6 นิ้ว และไม่ควรเป็นบริเวณปลายท่อเมนจำเป็นต้องมีปั๊ม เพราะความดันในท่อต่ำ
2. ถังน้ำสูง เอาความสูงของแหล่งสำคัญ ปริมาณในถังสูงจ่ายน้ำได้เป็นเวลา 60 นาที สำหรับเพลิงประเภทเบา
3. ถังน้ำอัดความดัน ไม่ค่อยนิยม เพราะราคาสูง
4. หัวสยาม (SIAMESE CONNECTION) เป็นหัวที่เตรียมไว้สำหรับรดดับเพลิงมาต่อ และใช้ปั๊มของรดดับเพลิงช่วยอัดน้ำเข้าระบบ

ระบบเตือนภัยแบบอัตโนมัติ

เป็นส่วนหนึ่งของอุปกรณ์ไฟฟ้าของอาคาร มีความสำคัญ ในการป้องกันชีวิตและทรัพย์สิน อันอาจเกิดจากอัคคีภัย ประกอบด้วยอุปกรณ์ต่าง ๆ รวมขึ้นเป็นระบบ คือ CONTROL PANEL , DETECTOR , FIRE ALARM STATION เป็นต้น อุปกรณ์ เหล่านี้จะทำหน้าที่เตือนภัยและป้องกันการเกิดอัคคีภัยได้อย่างรวดเร็ว ทั้งนี้ต้องขึ้นอยู่กับการออกแบบที่เหมาะสม การติดตั้งอุปกรณ์ที่ถูกต้อง และการบำรุงรักษาที่ดี จึงจะทำให้ระบบการทำงานมีประสิทธิภาพและมีสมรรถนะสูง ชนิดและอุปกรณ์ของระบบเตือนอัคคีภัยอัตโนมัติ สามารถแบ่งอุปกรณ์ที่จำเป็นออกเป็น 6 รายการดังนี้

1. แผงควบคุม (CONTROL PANEL)

ทำหน้าที่เป็นตัวจ่ายกระแสไฟฟ้าให้กับระบบทั้งหมดและเป็นตัวรับสัญญาณจาก CONTROL PANEL แผงควบคุมนี้จะแจ้งสัญญาณทั้งเสียงและแสง แสดงตำแหน่งของหนานที่ที่เกิดอัคคีภัยขึ้น ทำให้สามารถดับไฟได้ทัน ขนาดการใช้งานของแผงควบคุม แบ่งออกเป็นโซน จำนวนโซนที่ใช้ขึ้นอยู่กับขนาดของอาคาร โดยปกติแล้ว แต่ละโซนจะควบคุมพื้นที่อาคารประมาณ 500 - 600 ตรม.

2. REMOTE ANNUNCIATOR

เป็นแผงเชื่อมจาก CONTROL PANEL ไปยังจุดอื่นที่ต้องการ เช่น ห้องยามรักษาความปลอดภัย หรือไปยังห้อง OPERATOR รับโทรศัพท์ เป็นต้น เพื่อรับสัญญาณไฟ และเสียง บอกจุดที่เกิดอัคคีภัยพร้อมกัน

3. FIRE DETECTOR

ชนิดของ CONTROL PANEL แบ่งออกได้เป็นหลายชนิดด้วยกัน ขึ้นอยู่กับความไวในการแจ้งสัญญาณซึ่งต้องคำนึงถึงความจำเป็นในการใช้ให้ถูกต้องกับสภาพของห้อง

4. MANUAL FIRE STATION

เป็นแบบสวิตช์ ธรรมดาที่ใช้สำหรับในกรณีที่เกิดอัคคีภัยแล้วมีบุคคลเห็นก่อน ก็สามารถกดปุ่มสวิตช์แจ้งเหตุได้ การติดตั้งอุปกรณ์นี้ จะติดตั้งไว้ใกล้ทางออกหรือทางหนีไฟ

5. BELL

กระดิ่งแจ้งเหตุสัญญาณอัคคีภัย กระดิ่งจะทำงานโดยอัตโนมัติในกรณีที่เกิดอัคคีภัย อาจจะได้รับแจ้งจาก DETECTOR ต่าง ๆ หรือจาก MANUAL FIRE STATION อย่างหนึ่งอย่างใด กระดิ่งจะดังทันที หนี้อาจยังไม่ทันที่ก็ได้ โดยสามารถตั้งการทำงานของกระดิ่งได้หลายขั้นตอนด้วยกัน คือ

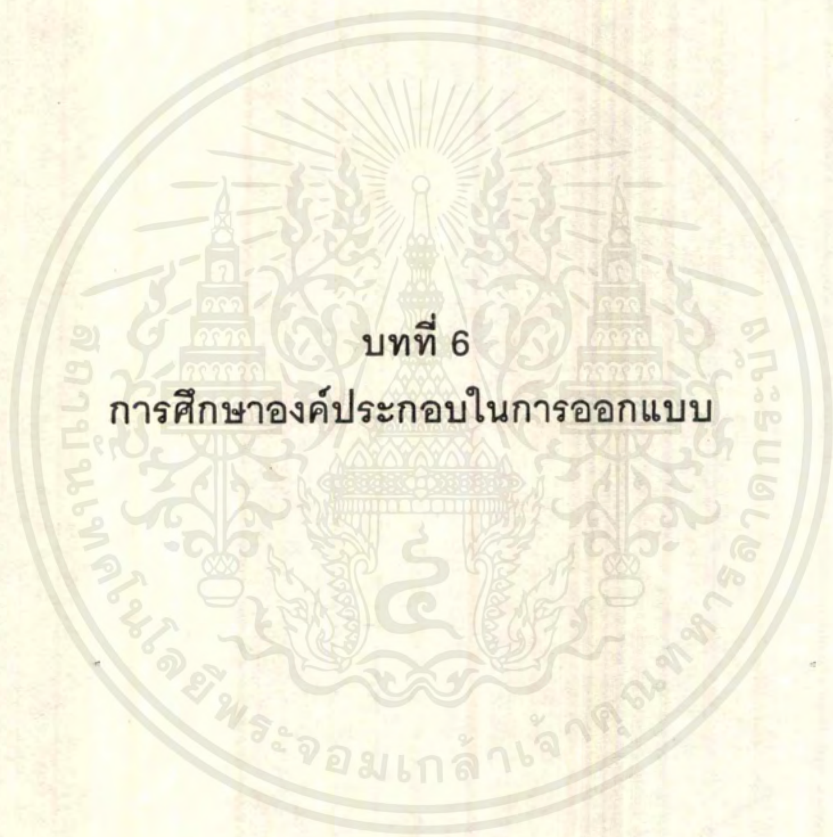
- จะดังเมื่อได้รับการตรวจสอบแล้วจากเจ้าพนักงานดับเพลิง ว่าจะต้องย้ายคนในชั้นที่เกิดเหตุออกไปเฉพาะชั้นนั้นชั้นเดียว

- จะดังเมื่อตรวจสอบแล้วว่า จะต้องแจ้งสัญญาณกระดิ่งให้กับชั้นที่เกิดอัคคีภัยพร้อมกับชั้นที่เหนือกว่า และชั้นที่อยู่ใต้

- จะดังทุกชั้นของอาคาร

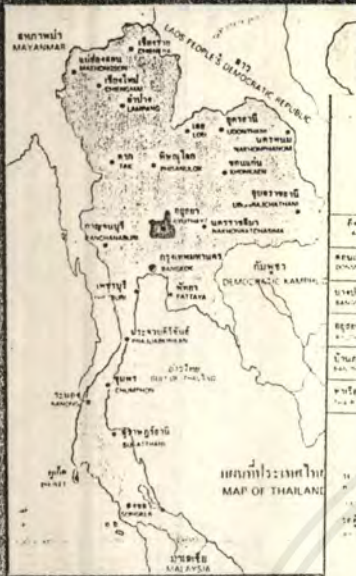
6. ระบบไฟฉุกเฉิน

ในกรณีที่เกิดอัคคีภัยลุกลามขึ้น ไฟฟ้าภายในอาคารจำเป็นต้องดับลง รวมทั้งระบบไฟฉุกเฉินจากเครื่องกำเนิดไฟฟ้าสำรองก็อาจดับด้วย เมื่อเป็นดังนั้นระบบไฟฉุกเฉินนี้จะติดได้เองโดยอัตโนมัติด้วยไฟสำรองจากแบตเตอรี่ เพื่อส่องทางสำหรับหนีไฟซึ่งระบบนี้จะติดตั้งไว้บริเวณบันไดหนีไฟ และ ทางเดินเท่านั้น ซึ่งจะต้องสว่างอย่างน้อย 12 ลักซ์

บทที่ 6
การศึกษาองค์ประกอบในการออกแบบ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

การเดินทางไปจังหวัดอยุธยา
TRAVELLING TO AYUTTHAYA

ตารางเวลารถไฟ
TRAIN TIME TABLE

สถานีรถไฟอยุธยา
AYUTTHAYA RAILWAY STATION

ตารางเวลาขบวนรถ
TRAIN TIME TABLE

สถานี	ระยะทาง ไมล์	ชั้น 1	ชั้น 2	ชั้น 3
STATION	DISTANCE MILES	1st CLASS	2nd CLASS	3rd CLASS
ดอนเมือง	22	18	10	5
บางเขน	58	49	26	12
อยุธยา	71	60	31	15
บ้านไผ่	90	76	40	19
พนาภิรมย์	103	88	46	22

กรมรถไฟหลวง
RAILWAYS DEPARTMENT

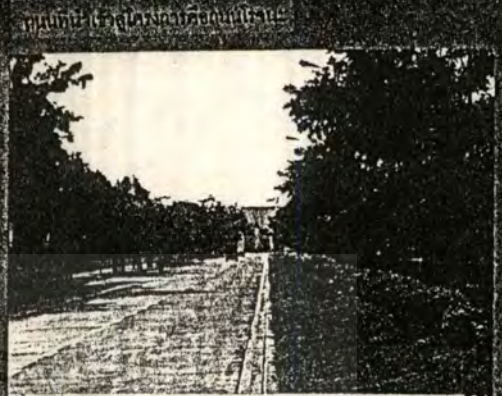
สถานีรถไฟอยุธยา
AYUTTHAYA RAILWAY STATION

โทรเลข
TELEGRAMS

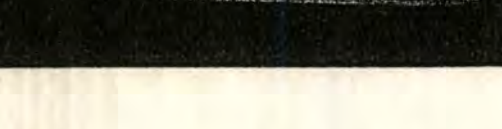
โทรเลข
TELEGRAMS

โทรเลข
TELEGRAMS

ตัวหนังสือจังหวัดอยุธยา
และภาพถนนในจังหวัดอยุธยา

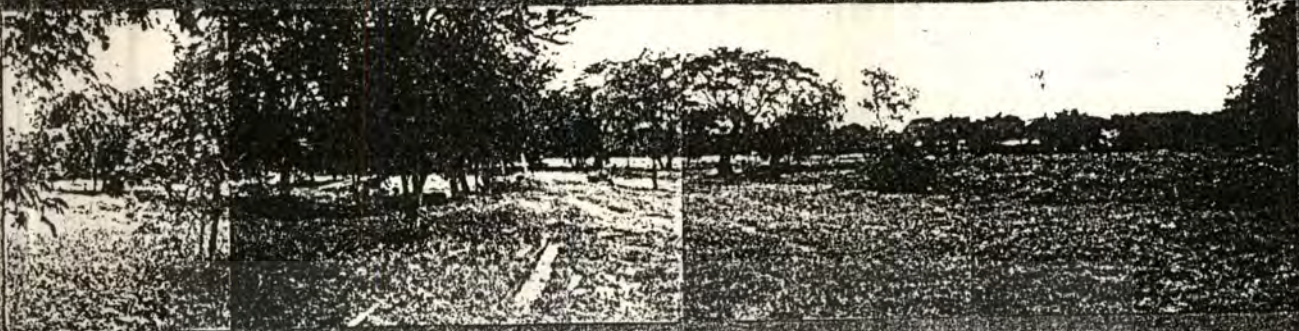

ถนนศรีสุพรรณ เป็นถนนที่ผ่านหน้าโครงการในแนวคิดหนึ่ง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ชีวิตที่เมืองหลวงของภาค

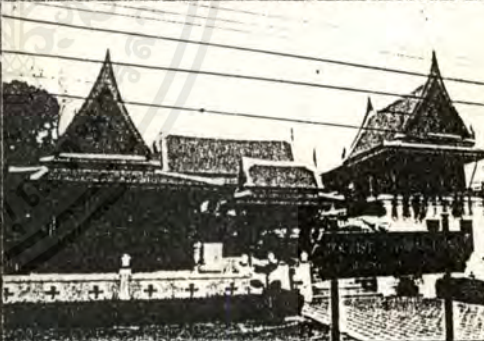
บริเวณที่ดินหลังอาคาร ศาลากลางจังหวัดหลังเก่าซึ่งอยู่ด้านหน้าโครงการ

คูน้ำแนวร่องอยู่ในบริเวณที่พิภพเกษตรสถานแห่งชาติเจ้าสามพระยา

สภาพแวดล้อมโดยรอบในที่ดินมีต้นไม้ใหญ่ ไร่น้ำ แต่ไม่เป็นที่อุปสรรคต่อโครงการ ศูนย์ศึกษา หรือการวางตัวอาคาร กลับเป็นผลดีก่อให้เกิดความร่มรื่น เย็นสบาย
ตัวอาคารหันหน้าไปทางทิศตะวันออก ทำให้อาคารรับแดดในตอนเช้า ด้านหลังของอาคารเป็นทิศตะวันตก ซึ่งรับแดดในตอนเย็น ทางด้านขวาของอาคารเป็นทิศใต้จะได้รับแดดและความร้อนด้วย เนื่องจากประเทศไทยดวงอาทิตย์โคจรอ้อมใต้

สถานที่ใกล้เคียงได้แก่ วัดบรมพุทธาราม เป็นโบราณสถานที่สำคัญ พิพิธภัณฑสถานชาติสามพระยา และศูนย์บริการนักท่องเที่ยวจังหวัดพระนครศรีอยุธยา

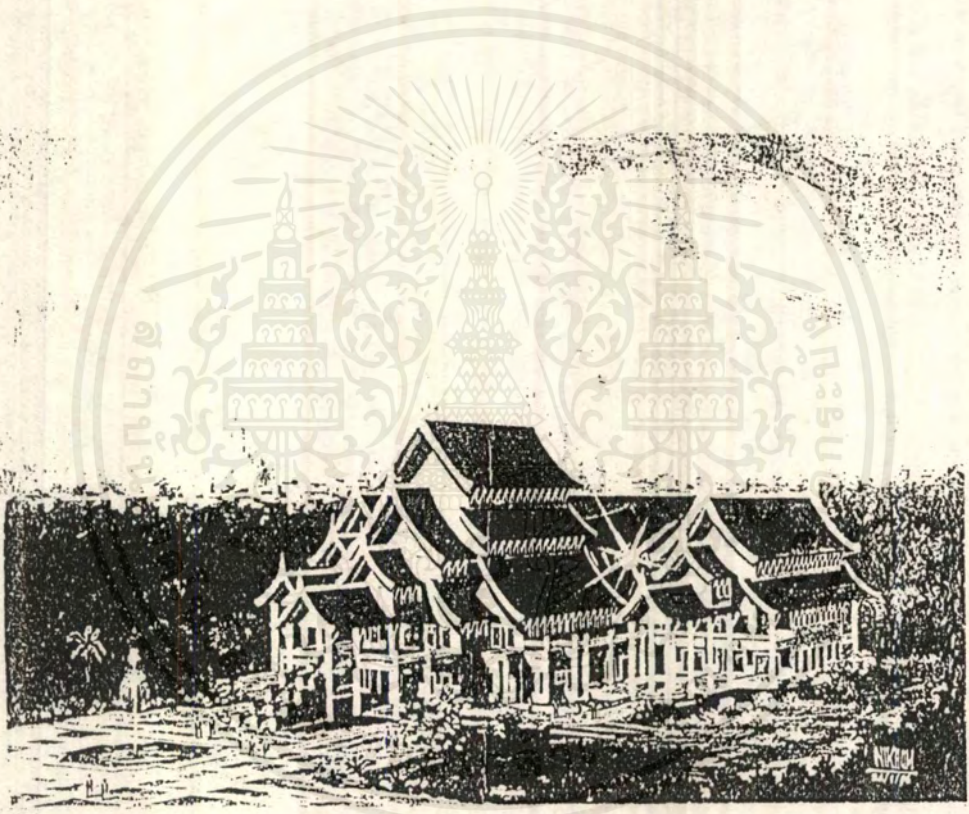
ถนนโรจนะซึ่งเป็นถนนสายตรงมาจากสะพานประดิธารงหรือสะพานเสวธรรมหาราช ทำให้เกิดความเด่นเป็นสง่าของโครงการแสดงความเป็นสัญลักษณ์ได้เป็นอย่างดี และถนนโรจนะนี้ก็ไม่มีปัญหาการจราจรแม้ในช่วงเร่งด่วน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

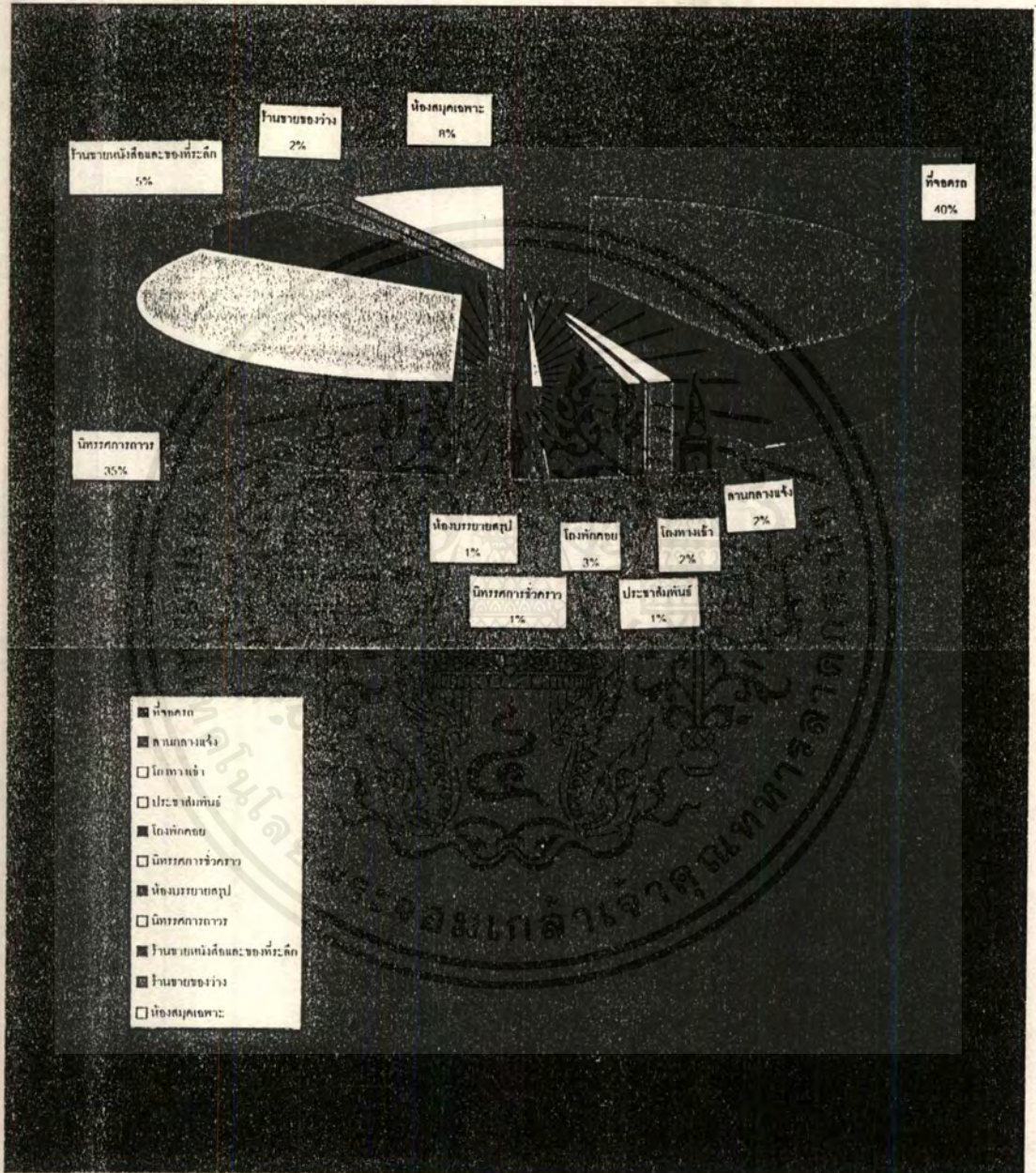
6.2 การวิเคราะห์ตัวอาคาร

เหตุผลในการเลือกอาคาร

1. เป็นอาคารที่มีลักษณะสถาปัตยกรรมแบบไทย สอดคล้องกับความต้องการทั้งภายในและภายนอก
2. SPACE ภายในเอื้ออำนวยต่อการจัดนิทรรศการ
3. มีความต่อเนื่องของทางสัญจร

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

6.4 แนวความคิดในการออกแบบ

เริ่มต้นจากการศึกษางานที่เป็นงานสถาปัตยกรรมไทยสมัยอยุธยา ทั้งงานสถาปัตยกรรมภายนอกและงานสถาปัตยกรรมภายใน จนได้ IDEA DESIGN โดยมีหัวข้อหลักดังนี้

1. การกำหนดกรอบ
2. ทำให้เกิดความรู้สึกเบา ลอยตัว
3. การเจาะ VOID และใช้แสงธรรมชาติ
4. การลื่นไหลของ SPACE
5. การสอดประสานของ FORM
6. DYNAMIC SPACE
7. การใช้จุดอ้างอิงลากเส้น
8. การคลี่คลาย
9. FORM และ SPACE อย่างไทย
10. การนำสายตา
11. การใช้ FORM ทำให้เกิด SPACE
12. FORM และ SPACE ที่เกี่ยวเนื่อง ต่อเนื่อง สามารถมองเห็นได้ทั้งถึง

ทั้งหมดนี้สรุปออกมาเป็น DESIGN CONCEPT คือ ความสงบนิ่ง แต่เมื่อได้สัมผัสแล้วจะรู้สึกถึงความยิ่งใหญ่ ได้ความต่อเนื่องจากภายนอกสู่ภายใน ใช้ SPACE ทำให้เกิดการลื่นไหล เชื่อมต่อจากที่หนึ่งไปสู่อีกที่หนึ่งด้วยความกลมกลืน

6.5 การออกแบบ และเลือกใช้วัสดุ

โถงทางเข้า

พื้น	เป็นทรายล้างแสดงถึงความเป็นสถาปัตยกรรมภายนอกของตัวอาคาร
ผนัง	เป็นผนังเดิมของตัวอาคาร

โถงพักคอย

พื้น	แกรนิตสีแดงอินเดีย แสดงถึงความเป็นจุดศูนย์กลาง เน้นความสำคัญของโถงตรงกลาง มีแถบไม้สักทองวงศาลดความเป็นผิวของแกรนิตสีแดง และแทนค่าสัญลักษณ์ของความเป็นทอง
ผนัง	แกรนิตสีน้ำเงิน เปรียบเสมือนน้ำที่ล้อมรอบอยู่ เชื่อมต่อจากสระน้ำด้านนอกอาคาร และเป็นลักษณะของที่ตั้งกรุงศรีอยุธยา ทองแดง แสดงถึงความทันสมัย ไม้โอ๊ค แสดงถึงการเลือกใช้วัสดุที่มีคุณค่า ผนังสีขาว หมายถึงความสบาย สะอาดตา ดูสงบนิ่งและยิ่งใหญ่

ห้องสมุดและร้านขายของที่ระลึก ขายหนังสือ ขายของว่าง

พื้น	แกรนิตสีน้ำเงิน แสดงถึงความสงบเยียบ เรียบ มีสมาธิ แถบไม้สักทอง ลดความเป็นแผ่นผิว
ผนัง	สีขาว นิ่ง สงบ สบายตา

ส่วนทางเดินโดยรอบชั้น 1

พื้น	ทรายล้าง สัญลักษณ์แสดงถึงความเป็นภายนอกที่อยู่ภายในอาคาร แยกระดับความสำคัญได้
------	---

ส่วนนิทรรศการ

พื้น	แกรนิตสีแดง แสดงถึงสีที่เป็นเอกลักษณ์ของไทย เป็นสีเชื่อมกับโถงชั้นล่างมีเส้นแกรนิตสีเขียววงเพื่อเป็นเส้นนำสายตา
ผนัง	ทองแดง แสดงถึงความทันสมัย ไม้โอ๊ค แสดงถึงการเลือกใช้วัสดุที่มีคุณค่า และเป็นการใส่กรอบให้กับงานแสดง ผนังสีขาว หมายถึงความสบาย สะอาดตา ดูสงบนิ่งและยิ่งใหญ่

โครงงาน 2

พื้น ทรายล้าง สัญลักษณ์แสดงถึงความเป็นภายนอกที่อยู่ภายในอาคาร แยกระดับ
ความสำคัญได้

ผนัง สีขาว แสดงถึงความสงบนิ่ง ยิ่งใหญ่

บทที่ 7

ผลงานการออกแบบ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

งานทัศนศิลป์ในสมัยอยุธยา

งานสถาปัตยกรรม

งานจิตรกรรม

การตั้งศูนย์ศึกษาทัศนศิลป์ในอยุธยา มีเพื่อที่จะเป็นแหล่งรวมความรู้ไว้สำหรับนักปราชญ์ นักศึกษา และประชาชนทั่วไปที่สนใจ ใฝ่ใจทางด้านศิลปวิทยาการทางด้านศิลปกรรมศาสตร์ในสมัยอยุธยา โดยเน้นศึกษาเกี่ยวกับศิลปกรรมกรรมศิลป์และศิลปวิทยาการของท้องถิ่นซึ่งมีชื่อเสียง สามารถนำมาประยุกต์ใช้กับชีวิตและสภาพแวดล้อมในสังคมปัจจุบันได้ จึงเป็นแหล่งศึกษา ค้นคว้า วิจัย ขุดคุ้ย สืบเสาะ อนุรักษ์ศิลปกรรมภาคภูมิใจในความรู้สึกรักอยุธยา ภูมิใจและรักในศิลปวิทยาการด้านศิลปกรรมภาคศิลป์ของไทย

ศูนย์ศึกษาศิลปศิลป์อยุธยา
 ANUTHAHA VISUAL ART STUDY CENTER
 หมายเลขโทร ๐๖-๓๗๖๖ ๓๖๑ ๗๕๖๓๕๕

งานปฏิมากรรม

งานประติมากรรม

วัตถุประสงค์ของโครงการ

1. เพื่อเป็นสถานที่ให้ความรู้ ความเข้าใจที่ถูกต้อง โดยทางจัดนิทรรศการและตั้งศูนย์ศึกษาศิลปกรรม
2. เพื่อให้ชุมชนท้องถิ่นได้ประจักษ์ในความงามและความพิถีพิถันของศิลปกรรมอยุธยา
3. เพื่อเป็นศูนย์ศึกษาในทางศิลปวิทยาการและศิลปกรรมท้องถิ่น
4. เพื่อเป็นสถานที่ท่องเที่ยวพักผ่อน หย่อนใจที่ได้ความรู้และเพลิดเพลิน

ศูนย์ศึกษาศิลปศิลป์อยุธยา
 ANUTHAHA VISUAL ART STUDY CENTER
 หมายเลขโทร ๐๖-๓๗๖๖ ๓๖๑ ๗๕๖๓๕๕

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนลิขสิทธิ์การสงวนเพื่อการศึกษาเท่านั้น เมื่ออนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ศูนย์ศึกษาศิลปวัฒนธรรมอยุธยา คือศูนย์วิจัยเกี่ยวกับศิลปวัฒนธรรมของอยุธยาและบริเวณโดยรอบ ซึ่งตั้งอยู่ในบริเวณวัดสุทัศน์เทพวราราม ภายใต้งานบูรณะปฏิสังขรณ์ของกรมศิลปากร โดยศึกษาวิจัยเกี่ยวกับศิลปวัฒนธรรมของอยุธยาและบริเวณโดยรอบ ซึ่งตั้งอยู่ในบริเวณวัดสุทัศน์เทพวราราม ภายใต้งานบูรณะปฏิสังขรณ์ของกรมศิลปากร

ศูนย์ศึกษาศิลปวัฒนธรรมอยุธยา
AYUTTHAYA VISUAL ART STUDY CENTER
มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร

ทัศนียภาพบริเวณวัดสุทัศน์เทพวราราม

บริเวณวัดสุทัศน์เทพวราราม ภายใต้งานบูรณะปฏิสังขรณ์ของกรมศิลปากร

สถานที่ตั้งวัดสุทัศน์เทพวราราม เป็นโบราณสถานสำคัญที่มีพระพุทธรูปขนาดใหญ่ประดิษฐานอยู่ และศูนย์บริการนักท่องเที่ยวของกรมศิลปากร

พระที่นั่งสุทไธสวรรย์ปราสาท เป็นโบราณสถานสำคัญที่มีพระพุทธรูปขนาดใหญ่ประดิษฐานอยู่ และศูนย์บริการนักท่องเที่ยวของกรมศิลปากร

พระที่นั่งสุทไธสวรรย์ปราสาท เป็นโบราณสถานสำคัญที่มีพระพุทธรูปขนาดใหญ่ประดิษฐานอยู่ และศูนย์บริการนักท่องเที่ยวของกรมศิลปากร

ศูนย์ศึกษาศิลปวัฒนธรรมอยุธยา
AYUTTHAYA VISUAL ART STUDY CENTER
มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนลิขสิทธิ์ของศูนย์ศึกษาศิลปวัฒนธรรมอยุธยา หากมีข้อผิดพลาดประการใดขออภัยเป็นอย่างสูง และขอเชิญทุกท่านไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

แผนผังพื้นที่ก่อสร้าง

พื้นที่	เนื้อที่	พื้นที่	เนื้อที่	พื้นที่	เนื้อที่
พื้นที่	100	100	100	100	100
พื้นที่	100	100	100	100	100
พื้นที่	100	100	100	100	100
พื้นที่	100	100	100	100	100
พื้นที่	100	100	100	100	100

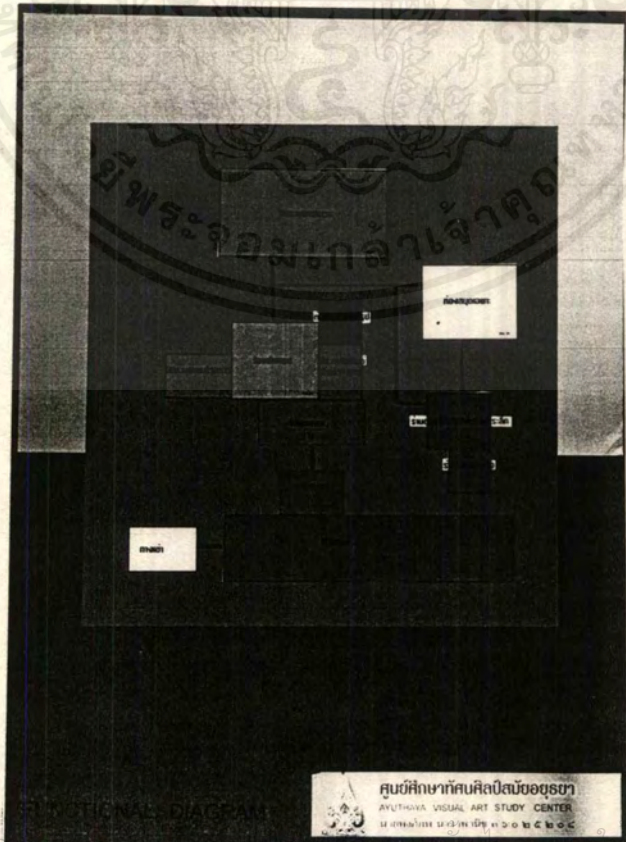
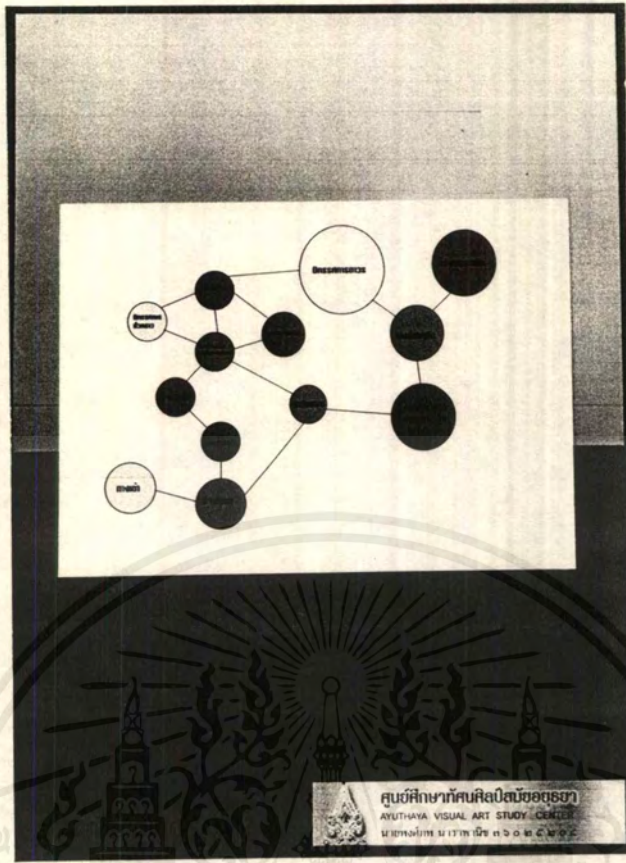
ศูนย์ศึกษาศิลปะทัศนศิลป์ของอยุธยา
AYUTHAHA VISUAL ART STUDY CENTER
นันทนาการ นันทนาการ พ.ศ. ๒๕๖๕

เหตุผลในการเลือกอาคาร

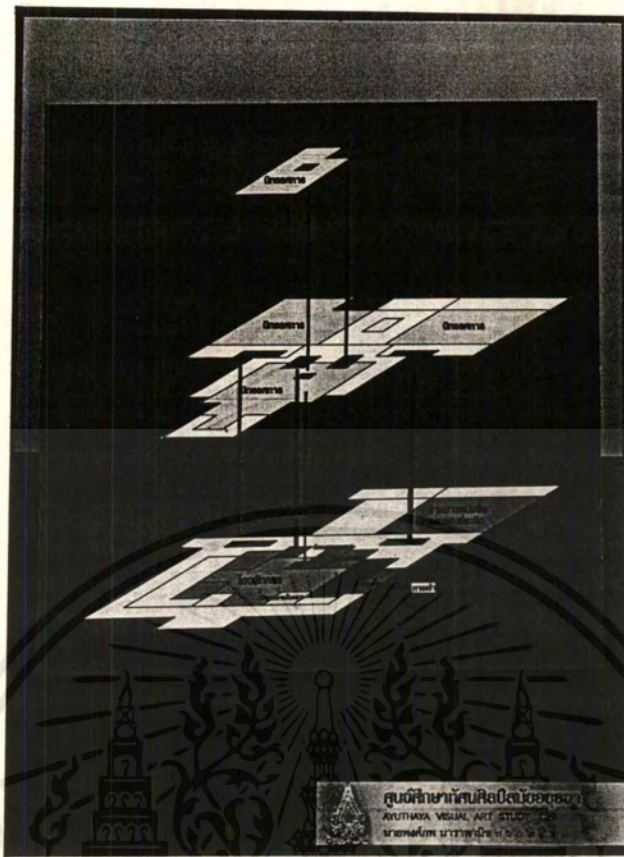
1. เป็นอาคารที่มีลักษณะสถาปัตยกรรมแบบไทย สอดคล้องกับความต้องการทั้งภายในและภายนอก
2. SPACE ภายในเอื้ออำนวยต่อการจัดนิทรรศการ
3. มีความต่อเนื่องของทางสัญจร

ศูนย์ศึกษาศิลปะทัศนศิลป์ของอยุธยา
AYUTHAHA VISUAL ART STUDY CENTER
นันทนาการ นันทนาการ พ.ศ. ๒๕๖๕

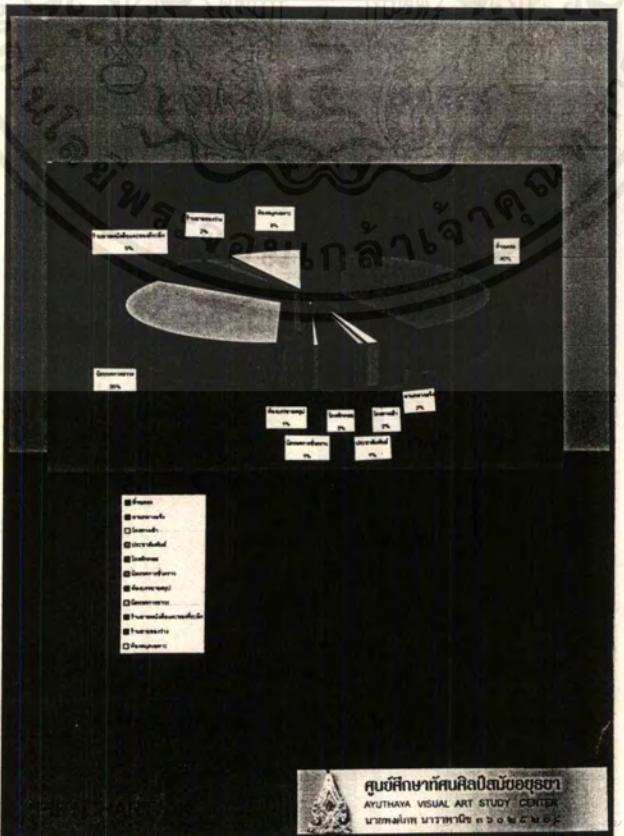
เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนลิขสิทธิ์หรือการสงวนลิขสิทธิ์เพื่อการศึกษาเท่านั้น เมื่ออนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนลิขสิทธิ์ของเจ้าของลิขสิทธิ์ ซึ่งผู้จัดทำได้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ศูนย์ศึกษาศิลปะทัศนศิลป์อยุธยา
 AYUTHAYA VISUAL ART STUDY CENTER
 นานาชาติ นนทบุรี ๓๑๑๙๕

ศูนย์ศึกษาศิลปะทัศนศิลป์อยุธยา
 AYUTHAYA VISUAL ART STUDY CENTER
 นานาชาติ นนทบุรี ๓๑๑๙๕

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนลิขสิทธิ์หรือการแจ้งในเพื่อการค้าเท่านั้น เมื่ออนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

พื้นที่ส่วนใต้ถุน

พื้นที่ส่วนใต้ถุนของอาคารเป็นพื้นที่ที่มีลักษณะพิเศษ โดยสามารถใช้งานได้หลากหลายรูปแบบ ทั้งเป็นพื้นที่จอดรถ พื้นที่สำหรับจัดกิจกรรม หรือพื้นที่สำหรับพักผ่อนหย่อนใจ

พื้นที่ใช้งานบน

พื้นที่ใช้งานบนอาคารประกอบด้วยห้องเรียน ห้องปฏิบัติการ ห้องสมุด ห้องโถง และพื้นที่สำหรับจัดกิจกรรม

พื้นที่จอดรถ

พื้นที่จอดรถของอาคารมีจำนวน 10 คัน และมีการจัดวางพื้นที่จอดรถอย่างมีประสิทธิภาพ

พื้นที่ส่วนใต้ถุน

พื้นที่ส่วนใต้ถุนของอาคารมีลักษณะพิเศษ โดยสามารถใช้งานได้หลากหลายรูปแบบ ทั้งเป็นพื้นที่จอดรถ พื้นที่สำหรับจัดกิจกรรม หรือพื้นที่สำหรับพักผ่อนหย่อนใจ

พื้นที่ใช้งานบน

พื้นที่ใช้งานบนอาคารประกอบด้วยห้องเรียน ห้องปฏิบัติการ ห้องสมุด ห้องโถง และพื้นที่สำหรับจัดกิจกรรม

พื้นที่จอดรถ

พื้นที่จอดรถของอาคารมีจำนวน 10 คัน และมีการจัดวางพื้นที่จอดรถอย่างมีประสิทธิภาพ

ศูนย์ศึกษาศิลปะทัศนศิลป์อยุธยา
AYUTHAYA VISUAL ART STUDY CENTER
มหาวิทยาลัย นเรศวร นครสวรรค์

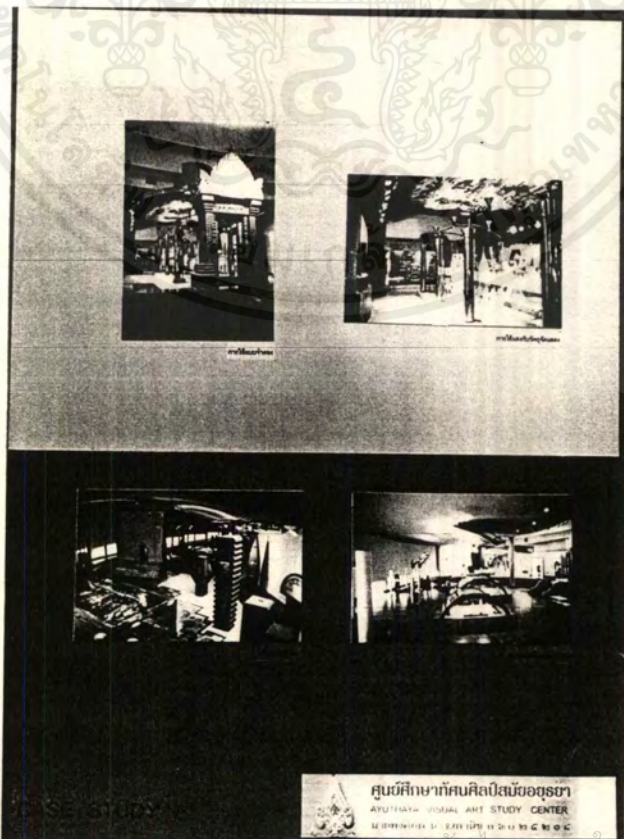
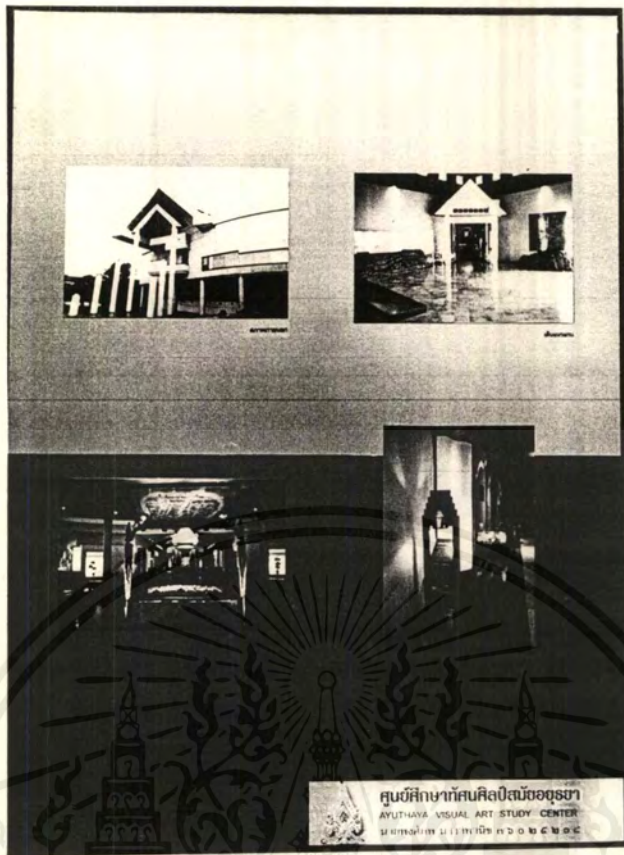
ศูนย์ศึกษาศิลปะทัศนศิลป์อยุธยา

ศูนย์ศึกษาศิลปะทัศนศิลป์อยุธยา มีโครงสร้างองค์กรดังนี้

- ผู้อำนวยการศูนย์
- รองผู้อำนวยการ
- ผู้อำนวยการฝ่ายบริหาร
- ผู้อำนวยการฝ่ายวิชาการ
- ผู้อำนวยการฝ่ายศิลปกรรม
- ผู้อำนวยการฝ่ายบริการ
- ผู้อำนวยการฝ่ายช่างเทคนิค
- ผู้อำนวยการฝ่ายช่างศิลป์
- ผู้อำนวยการฝ่ายช่างเทคนิคช่างศิลป์
- ผู้อำนวยการฝ่ายช่างศิลป์ช่างเทคนิค
- ผู้อำนวยการฝ่ายช่างศิลป์ช่างเทคนิคช่างศิลป์
- ผู้อำนวยการฝ่ายช่างศิลป์ช่างเทคนิคช่างศิลป์ช่างศิลป์

ศูนย์ศึกษาศิลปะทัศนศิลป์อยุธยา
AYUTHAYA VISUAL ART STUDY CENTER
มหาวิทยาลัย นเรศวร นครสวรรค์

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่ส่งมอบให้ทางโรงเรียนเพื่อใช้ในการศึกษาและเผยแพร่ข้อมูลเท่านั้น ไม่ควรนำเอกสารนี้ไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนลิขสิทธิ์หรือสงวนเพื่อการศึกษาเท่านั้น เมื่อผู้เผยแพร่เห็นว่าไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

Sveboda/Orgatec '94
 Architecture: 1994, Cologne, Germany
 Commissioned: German municipality and private company
 Architect: Norman Foster
 Architects: Norman Foster, German Architects, London, England
 Description: The international Sveboda Orgatec value and quality competition with the benefit of 100% coverage of possible functions. To create a wide variety of facilities in the German office buildings.
 Commission: It was a path led the customer through a series of stages, which included Norman Foster's facilities. The lighting was defined by the existing and new nature of the display panel for each an arrangement of performance and flexibility commission for display.

Sveboda/Orgatec '94
 1. การออกแบบที่เน้นการใช้งาน
 2. การออกแบบที่เน้นประสิทธิภาพ
 3. การออกแบบที่เน้นความยืดหยุ่น
 4. การออกแบบที่เน้นความสวยงาม
 5. การออกแบบที่เน้นความคุ้มค่า
 6. การออกแบบที่เน้นความยั่งยืน

Fulgury
 Architecture: 1991, New York, New York, USA
 Commissioned: The City
 Architect: Norman Foster
 Architects: Norman Foster, German Architects, London, England
 Description: It was a hard to determine through a series of stages, which included Norman Foster's facilities. The lighting was defined by the existing and new nature of the display panel for each an arrangement of performance and flexibility commission for display.

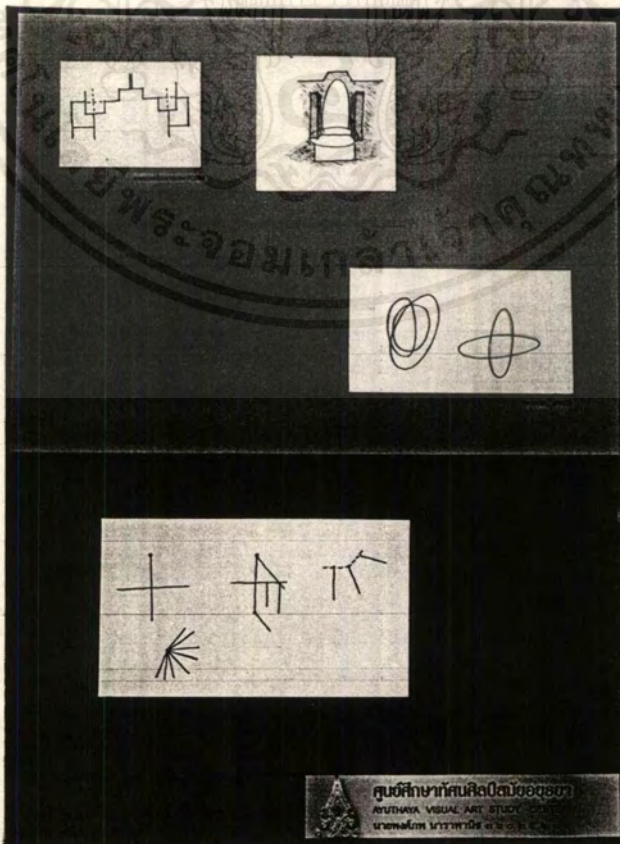
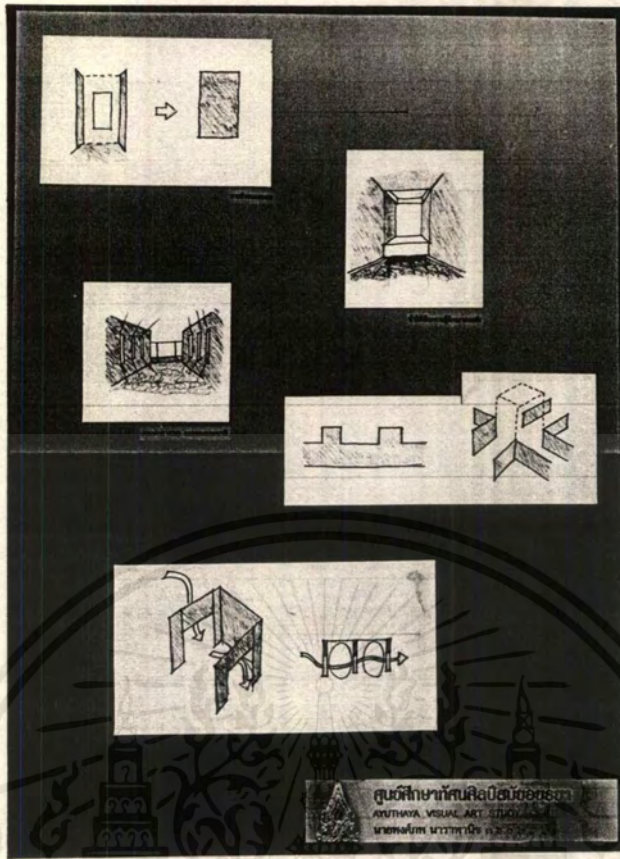

Fulgury
 1. การออกแบบที่เน้นการใช้งาน
 2. การออกแบบที่เน้นประสิทธิภาพ
 3. การออกแบบที่เน้นความยืดหยุ่น
 4. การออกแบบที่เน้นความสวยงาม
 5. การออกแบบที่เน้นความคุ้มค่า
 6. การออกแบบที่เน้นความยั่งยืน

ศูนย์ศึกษาศิลปะทัศนศิลป์ของอยุธยา
 AYUTHAHA VISUAL ART STUDY CENTER
 นานาชาติ นนทบุรี ๑๑๑ ๒๕๕๕

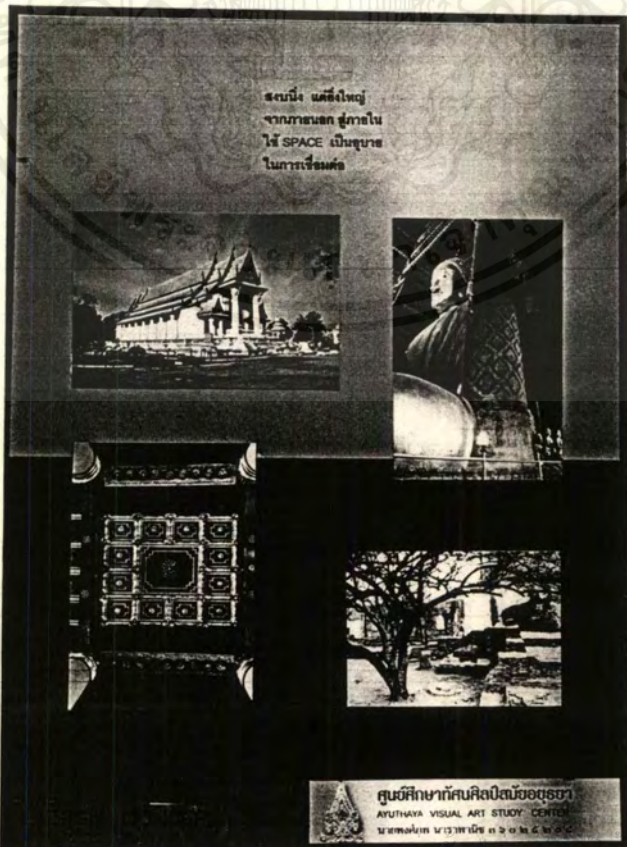
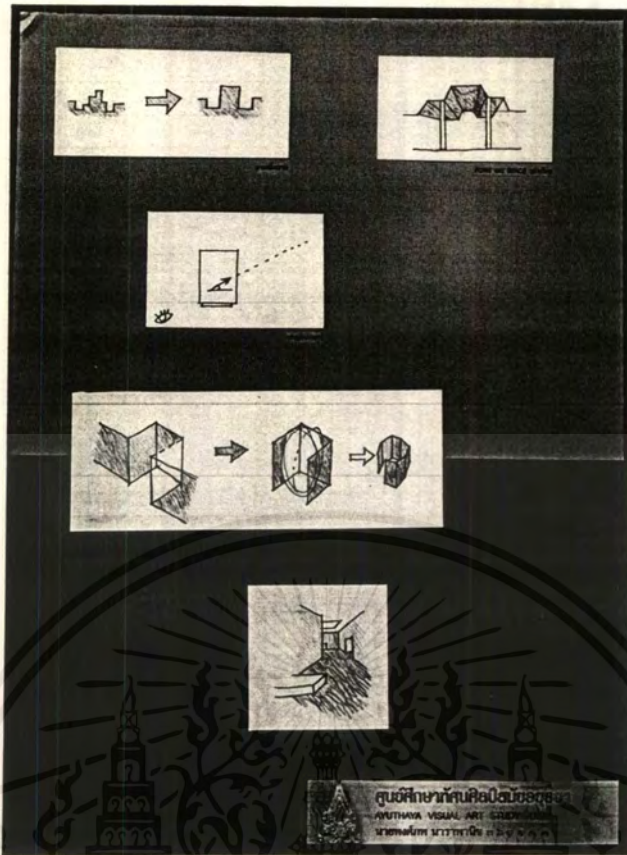

ศูนย์ศึกษาศิลปะทัศนศิลป์ของอยุธยา
 AYUTHAHA VISUAL ART STUDY CENTER
 นานาชาติ นนทบุรี ๑๑๑ ๒๕๕๕

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่ส่งมอบแก่ผู้บริหารของงานเพื่อการศึกษาเท่านั้น เมื่อผู้ดูแลเห็นว่าไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
 ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

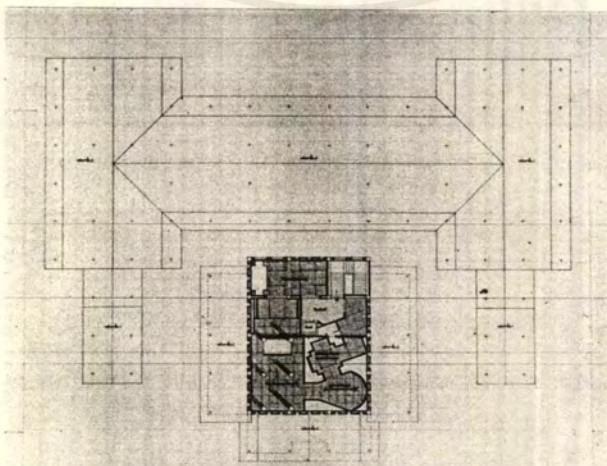
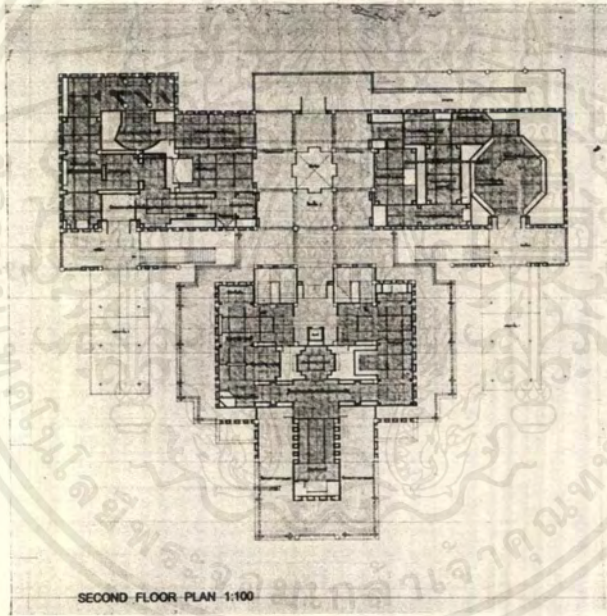
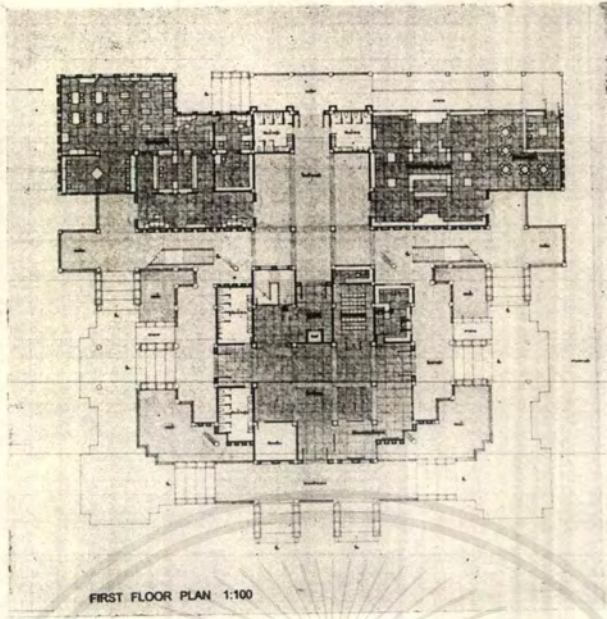

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนลิขสิทธิ์หรือการเชิงพาณิชย์หรือการลิขสิทธิ์เฉพาะอื่น เมื่อผู้เผยแพร่เห็นนำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

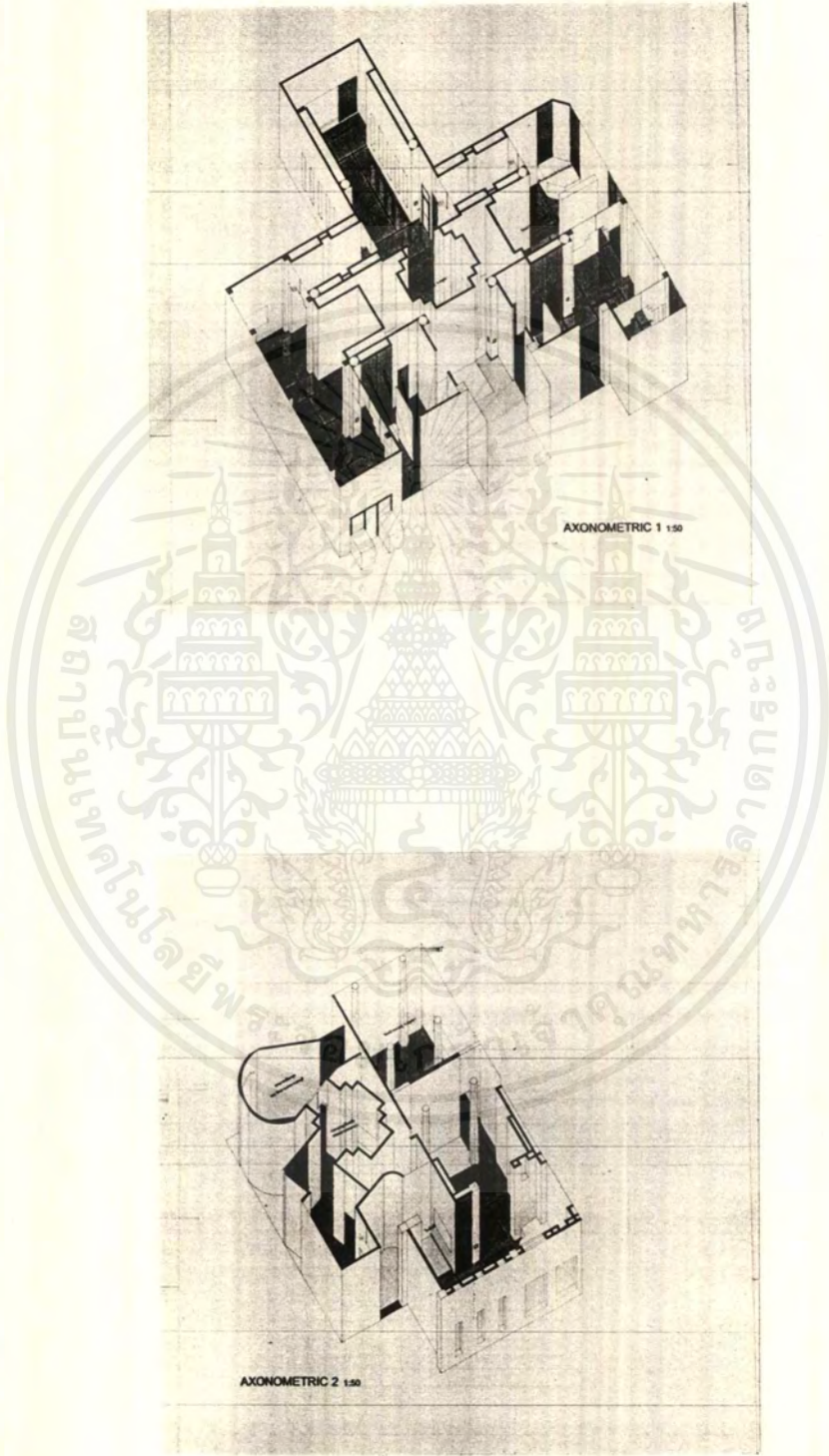
เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนลิขสิทธิ์หรือการขงานเพื่อการศึกษาเท่านั้น เมื่ออนุญาตเห็นนำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

แปลน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมีเหตุที่เปลี่ยนแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

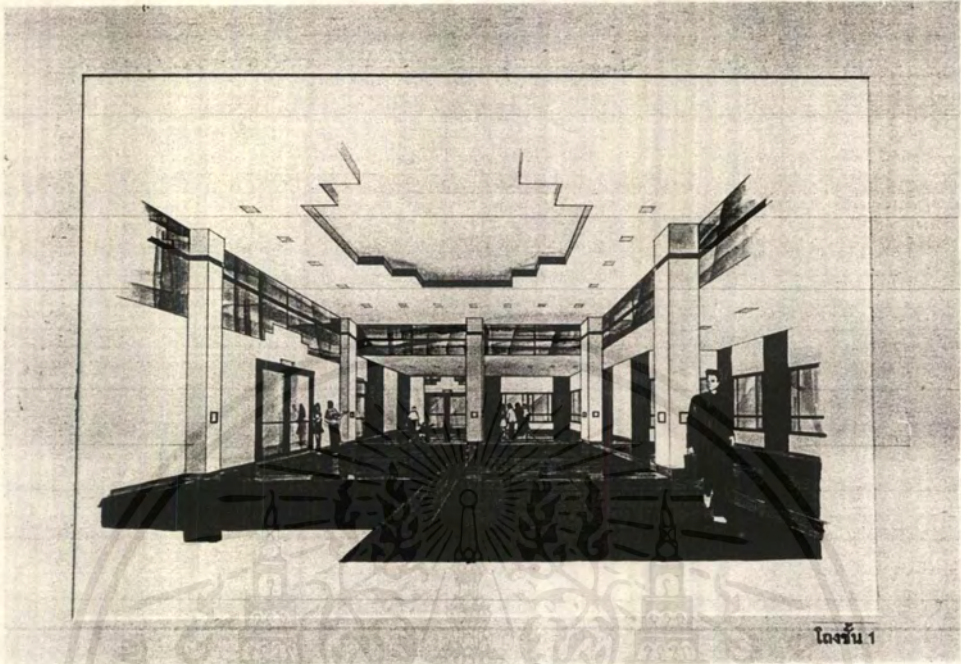
AXONOMETRIC

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

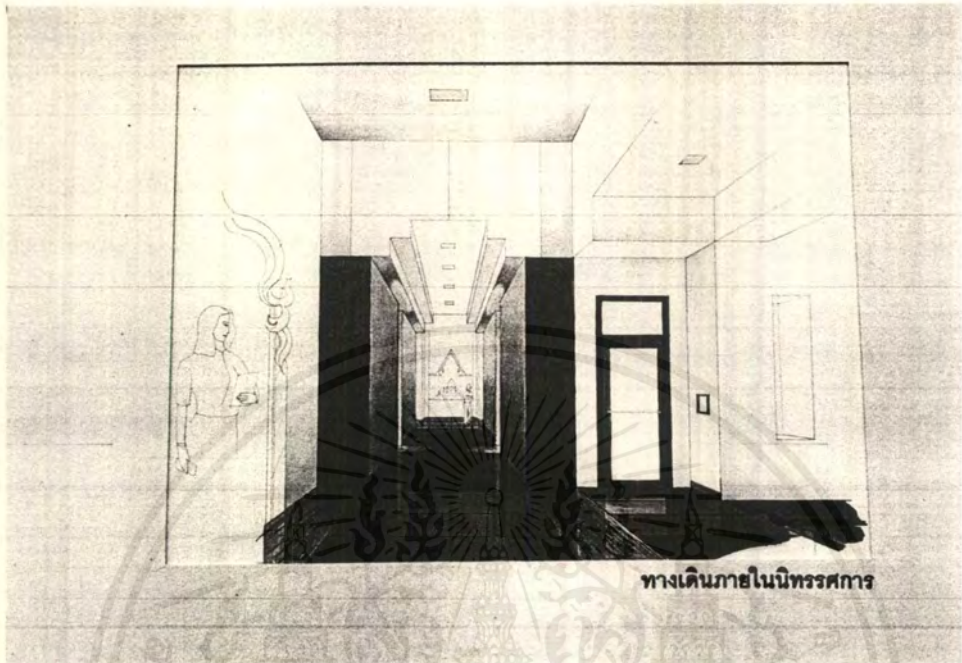

โดงชั้น 1

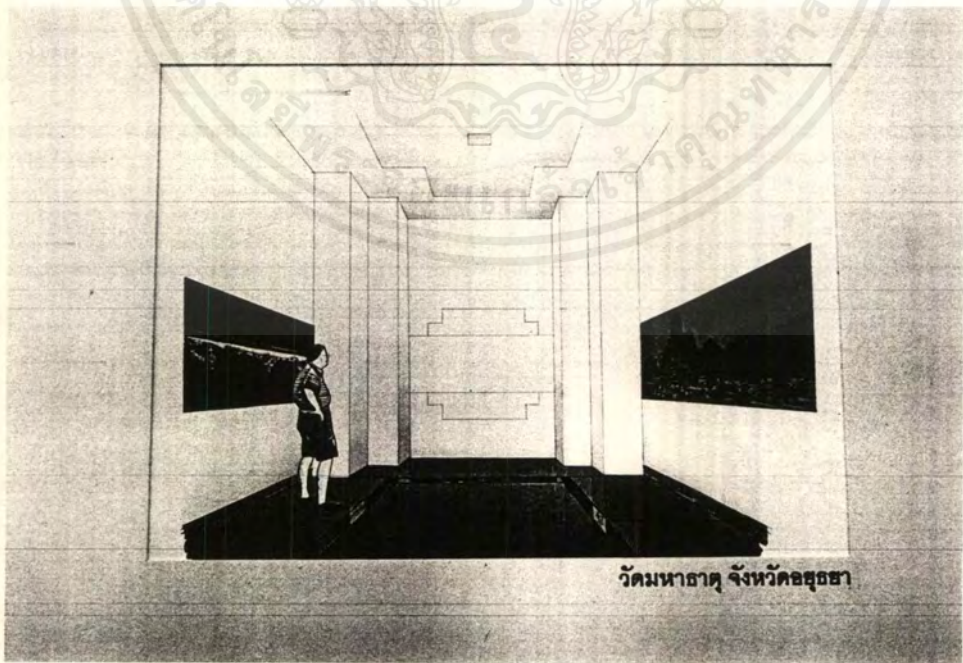

ประติมากรรมส่วนมุขด้านหน้าวัดโศภิตา กรุงเทพมหานคร

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

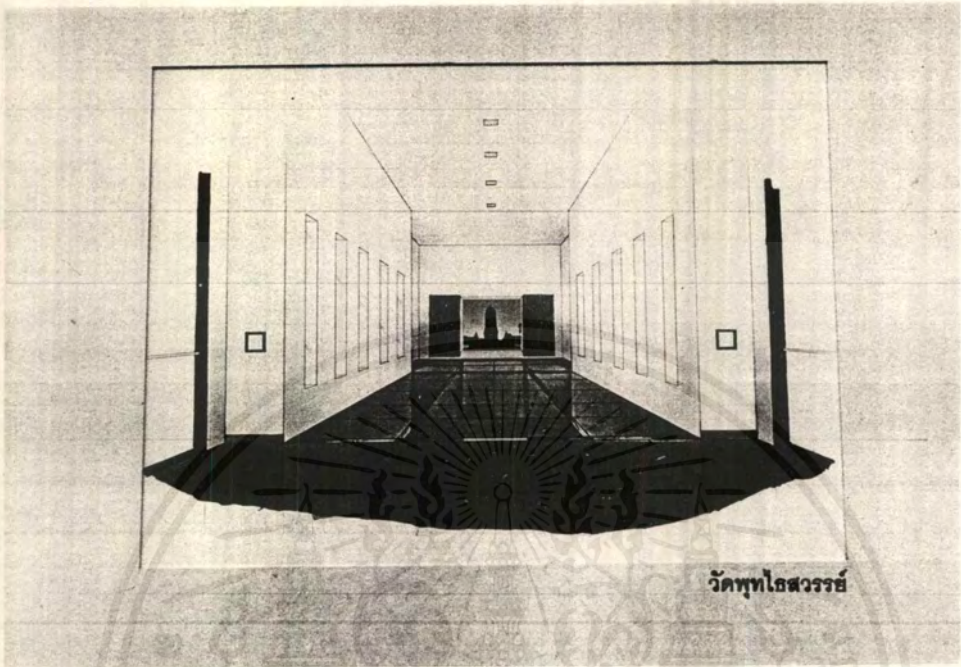

ทางเดินภายในพระศากง

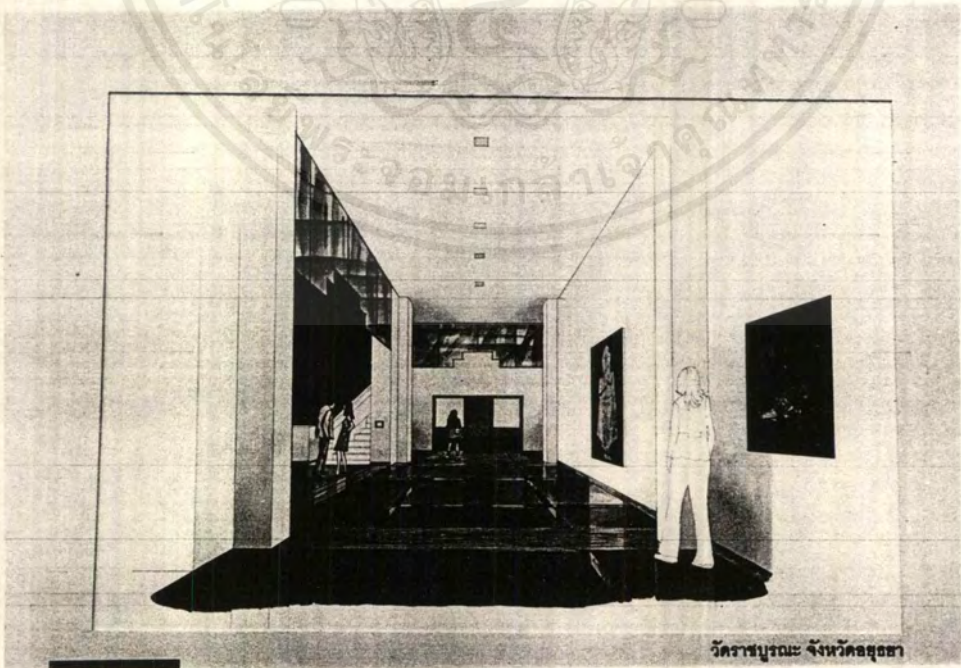

วัดมหาธาตุ จังหวัดอยุธยา

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับกรใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

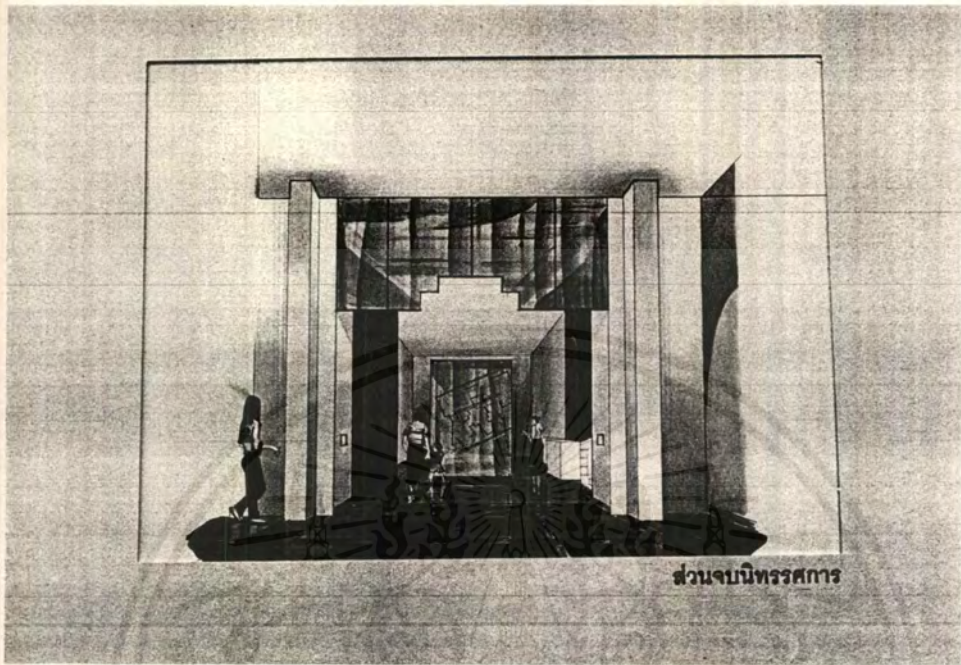

วัดพุทธโสธรวรย์

วัดราชบูรณะ จังหวัดสุพรรณบุรี

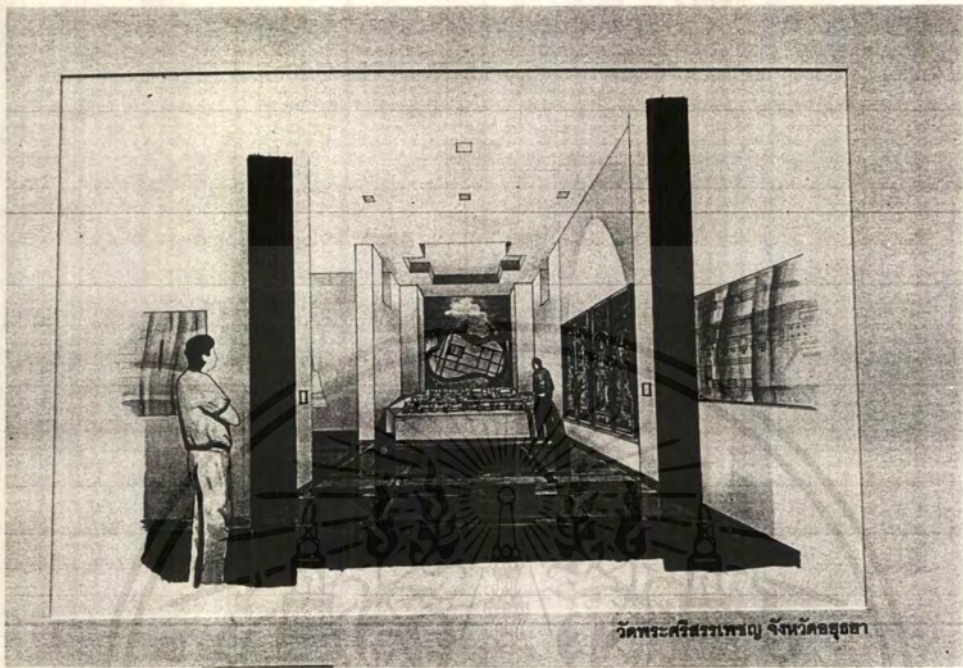
เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

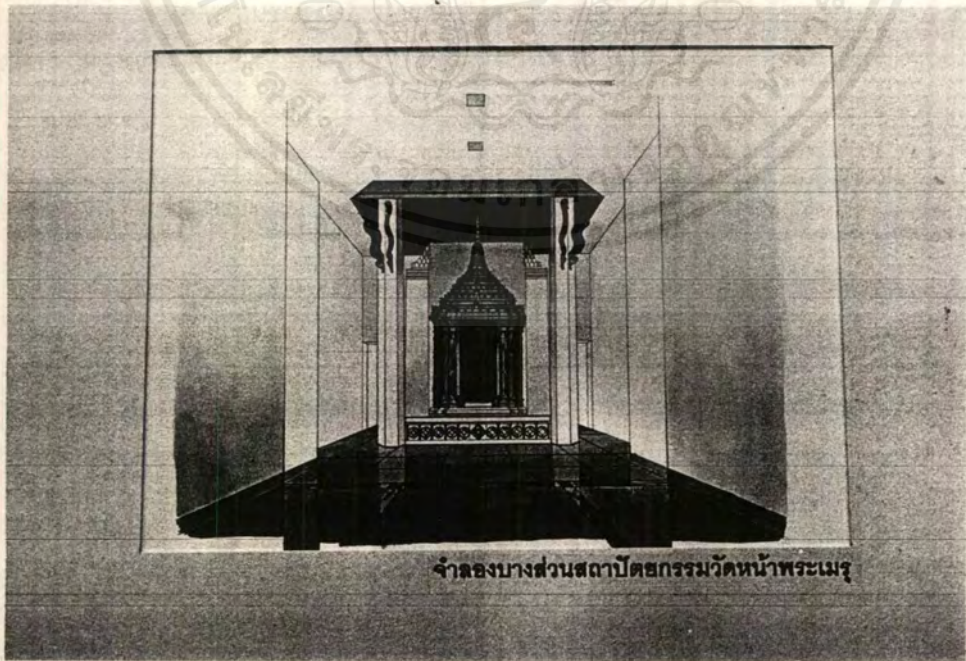
ส่วนจบนิทรรศการ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

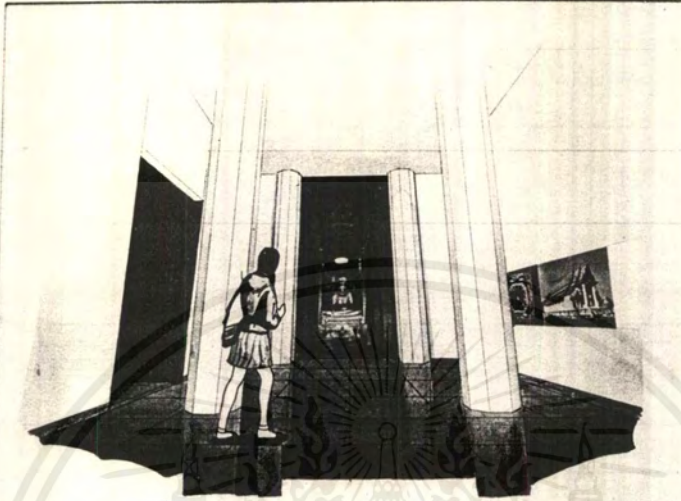

วัดพระศรีรัตนมหาธาตุ จังหวัดสุโขทัย

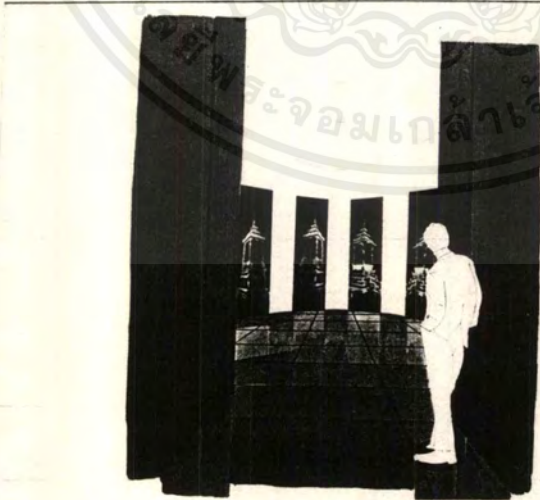

จำลองบางส่วนสถาปัตยกรรมวัดหน้าพระเมรุ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

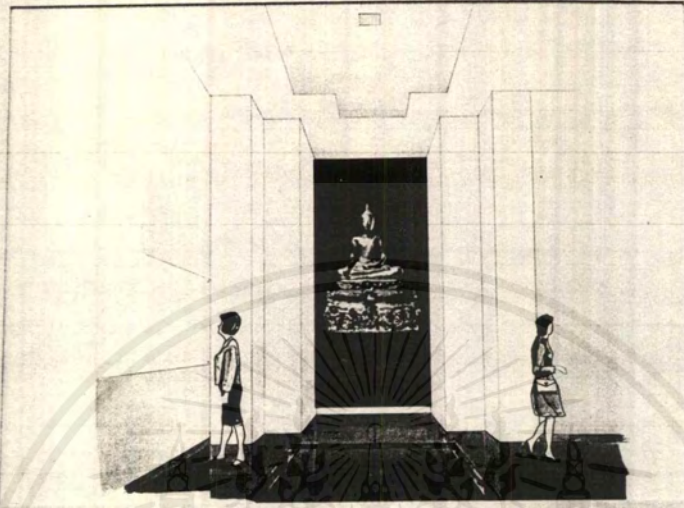

สถาปัตยกรรมภายในวัดหน้าพระเมรุ

ธรรมาสน์วัดครุฑ และ วัดเสาธงทอง จังหวัดลพบุรี

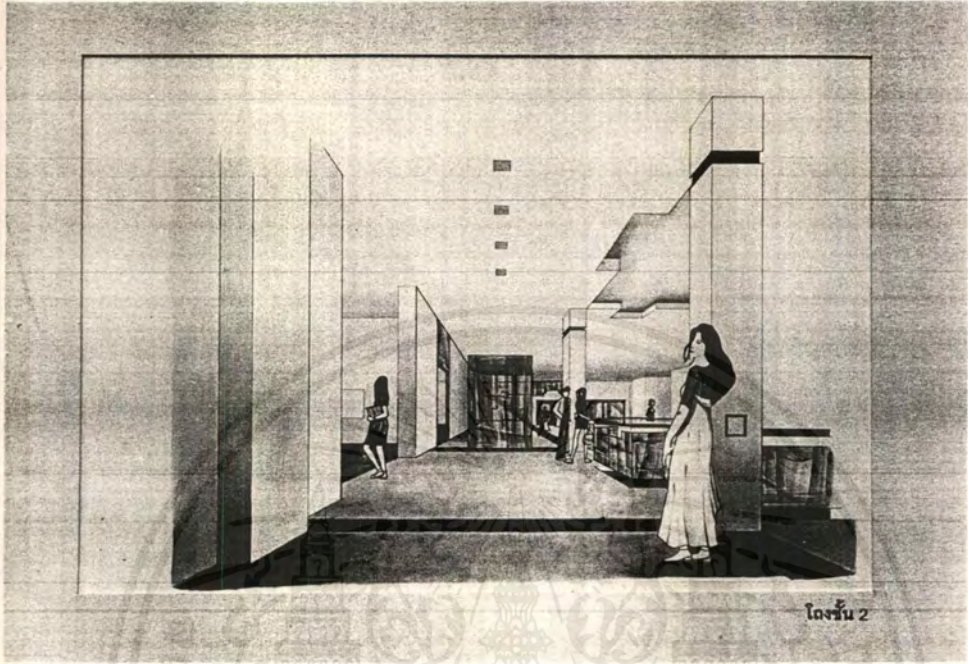
เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

พระพุทธรูปสมัยพระมหาธรรมราชา

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

โถงรับ 2

วัดไร่ขันธ์นาราม จังหวัดสุพรรณบุรี

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

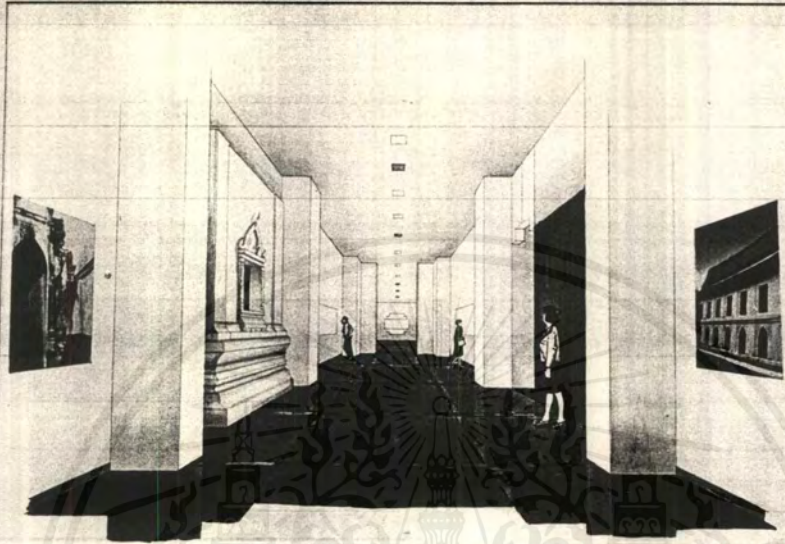

จิตรกรรมฝาผนังวัดเขียน จังหวัดอ่างทอง

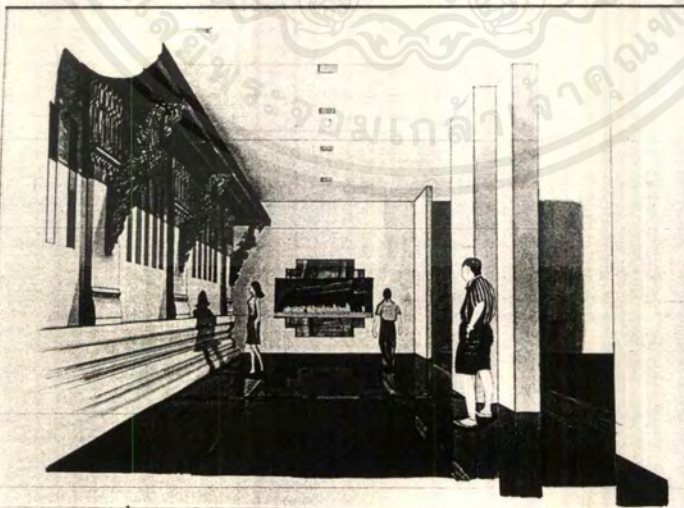

พระพุทธรูปทรงเครื่องสมัยพระเจ้าปราสาททอง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

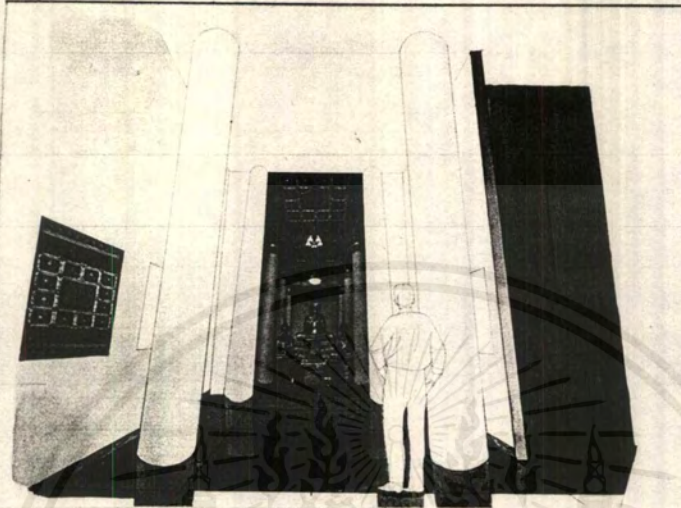

งานทัศนศิลป์ในสมัยสมเด็จพระนารายณ์มหาราช

คันทวยวัดกษัตราธิราช

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

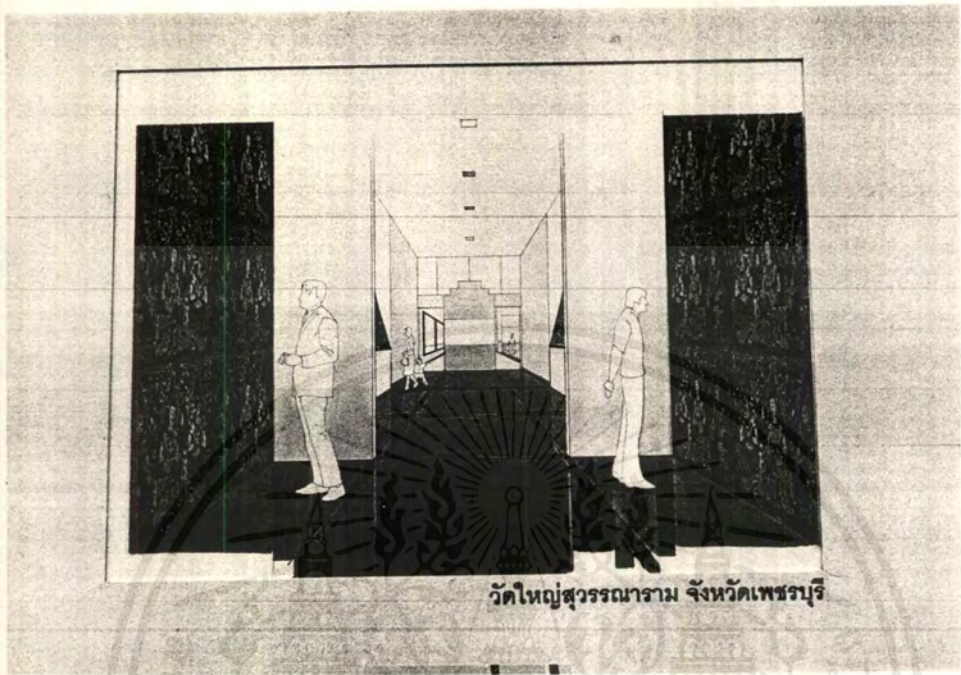

สถาปัตยกรรมภายในวัดกษัตราธิราช

ธรรมาสน์สวด (สังเค็ด) วัดเชิงท่า

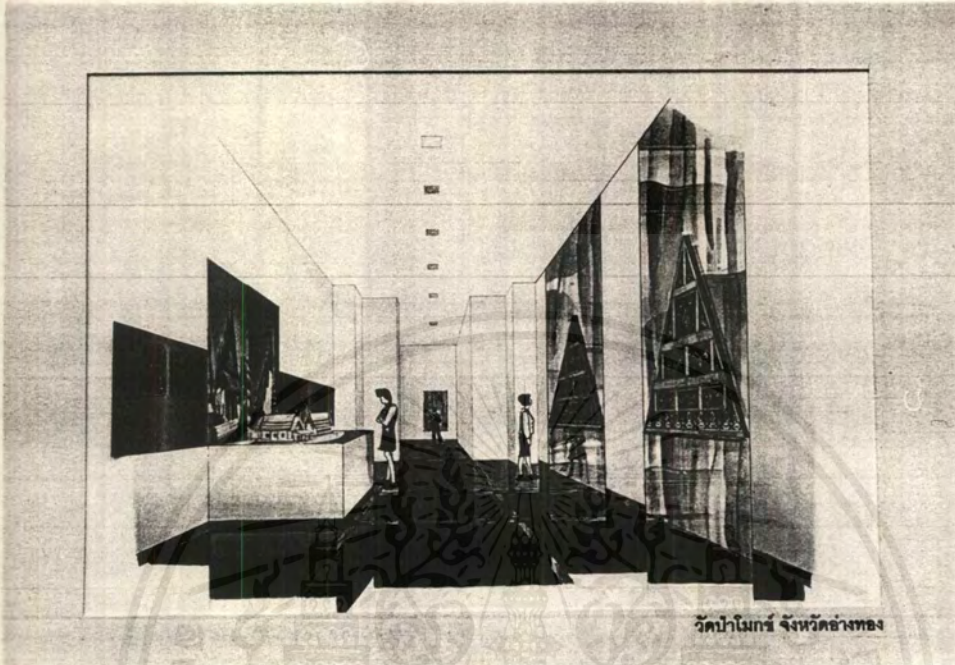
เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

วัดใหญ่สุวรรณาราม จังหวัดเพชรบุรี

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

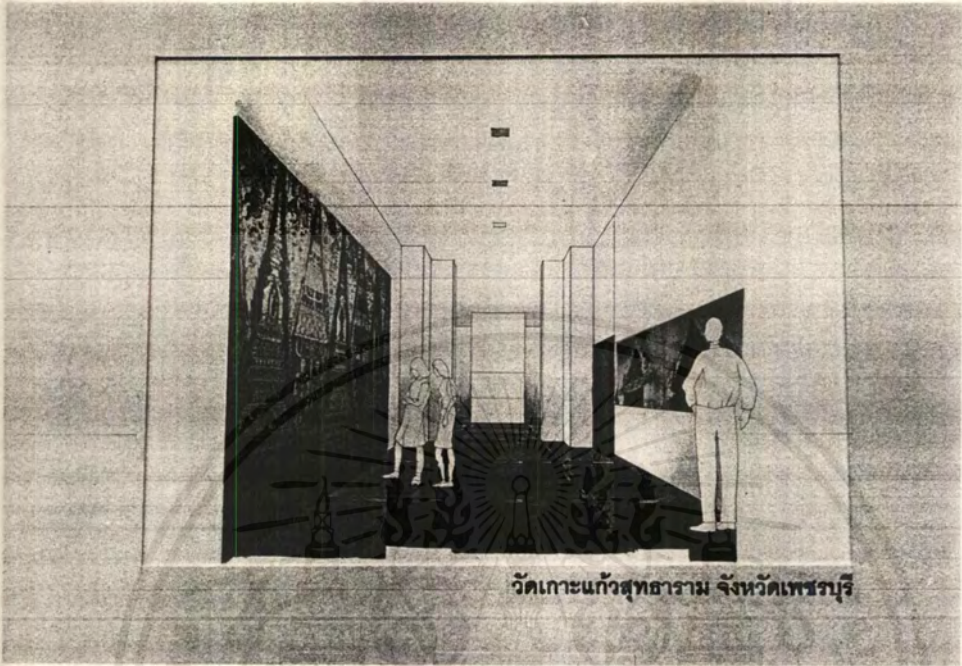

วัดป่าโมกข์ จังหวัดอ่างทอง

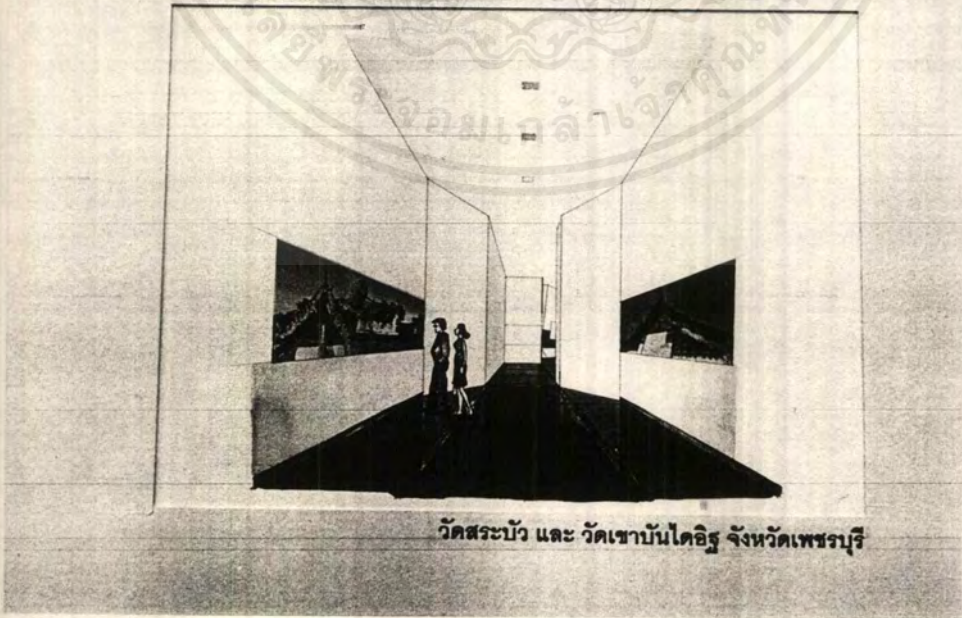

พระพุทธรูปแบบนั่งคู่ 2 องค์ ร่วมสมัยพระเจ้าอยู่หัวบรมโกศ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

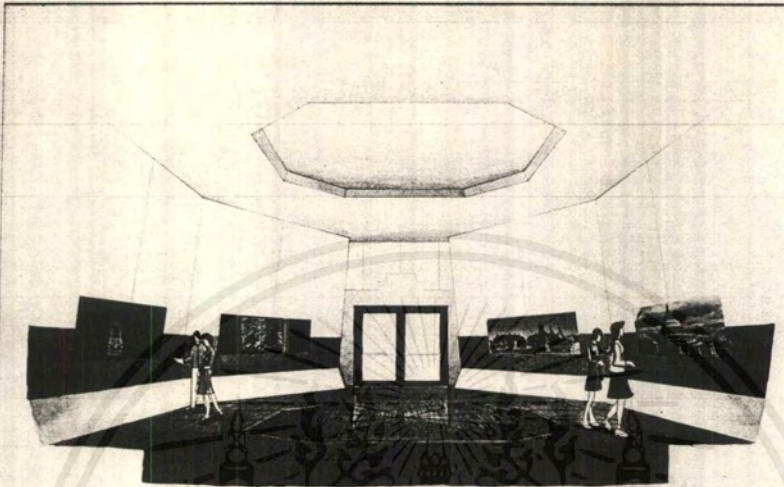

วัดเกาะแก้วสุทธาราม จังหวัดเพชรบุรี

วัดสระบัว และ วัดเขานันไดอิฐ จังหวัดเพชรบุรี

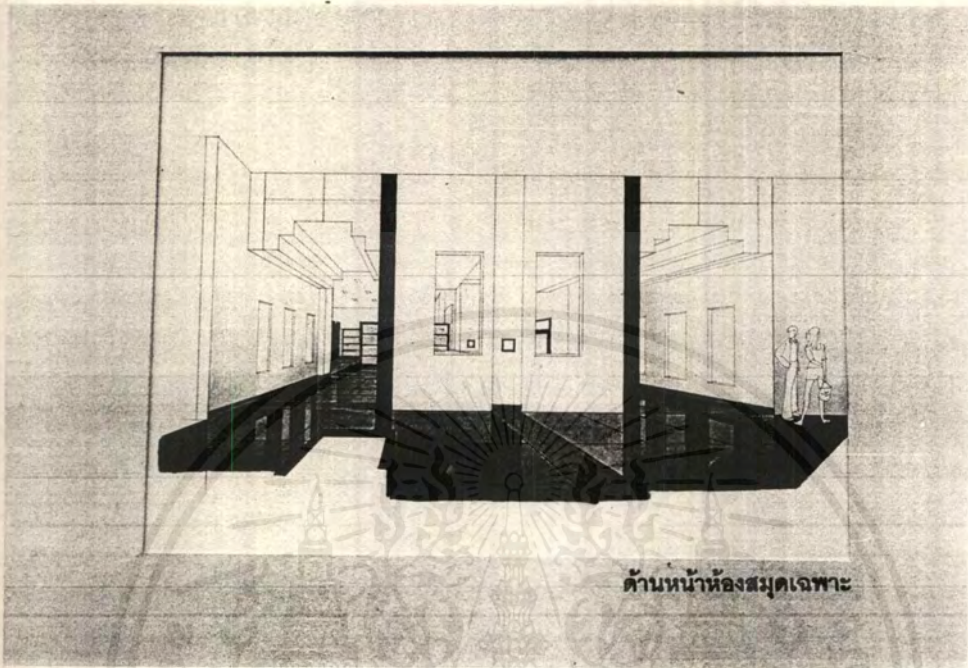
เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

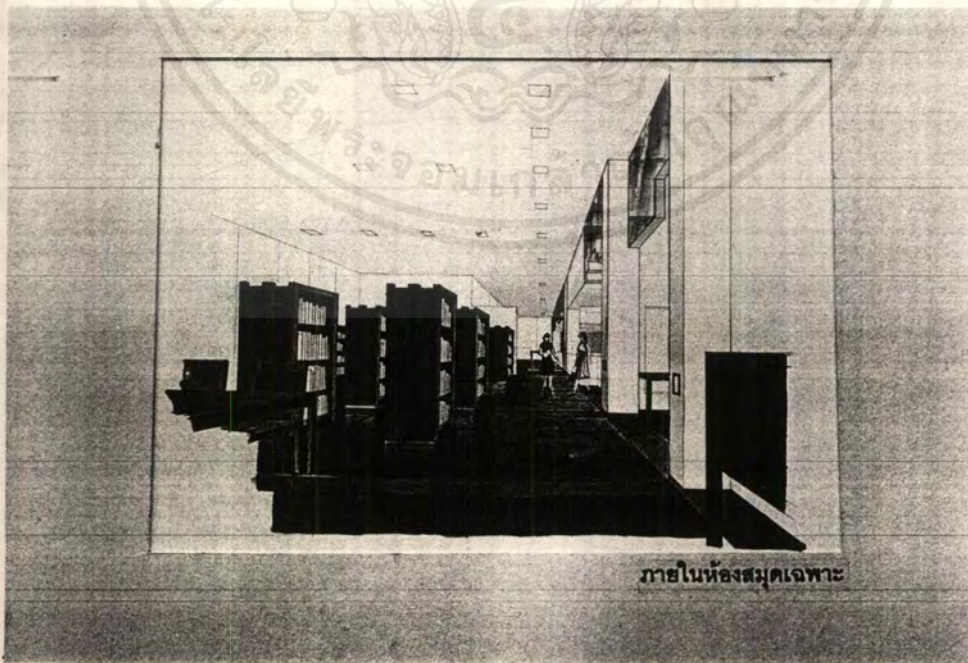
ส่วนสรุปผลงานทัศนศิลป์สมัยอุตสาหกรรมที่ต่อเนื่องมายังสมัยรัตนโกสินทร์

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

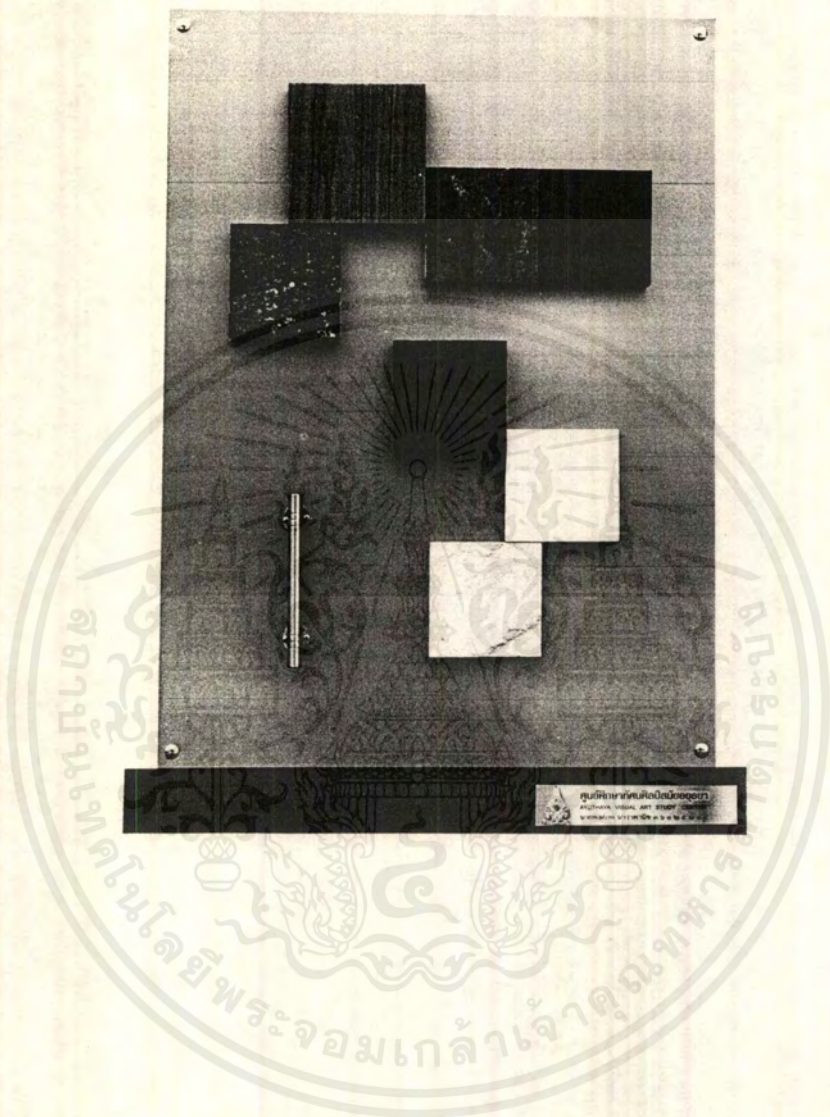

ด้านหน้าห้องสมุดเฉพาะ

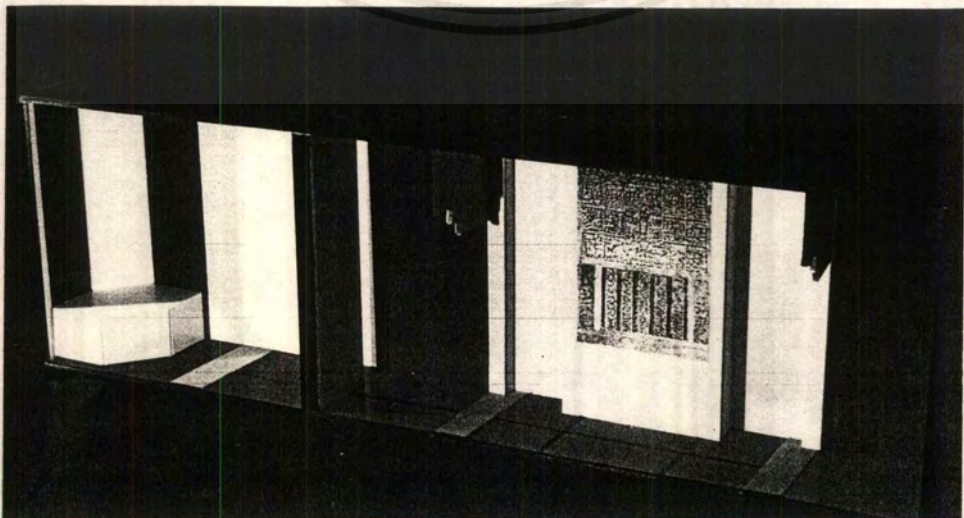
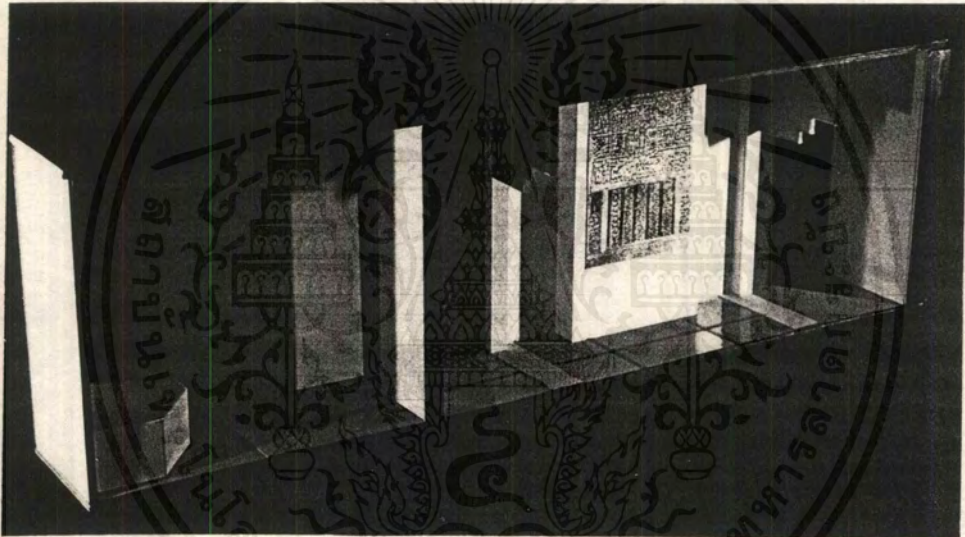
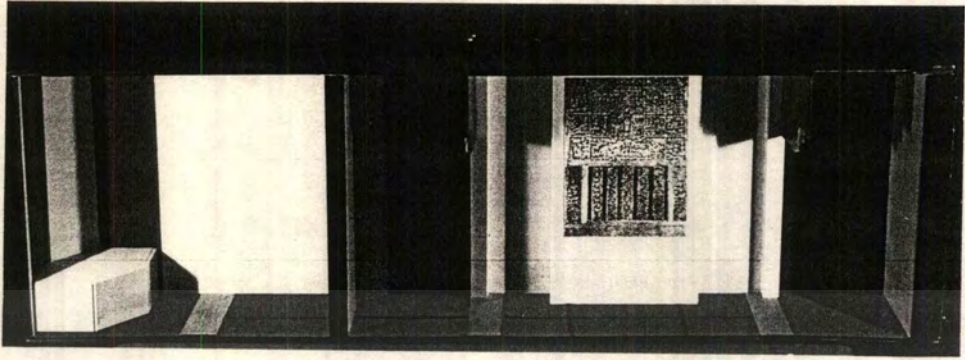
ภายในห้องสมุดเฉพาะ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

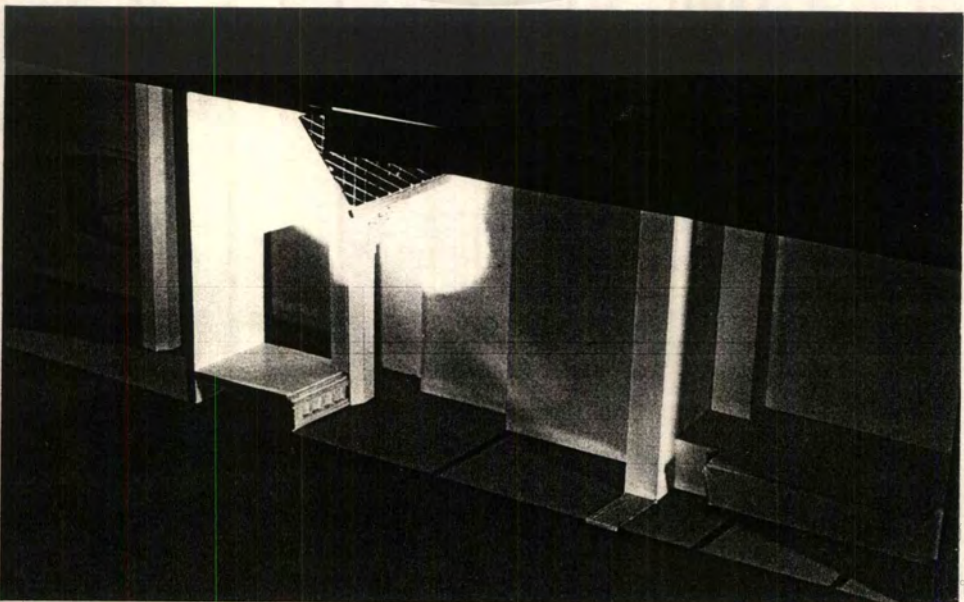
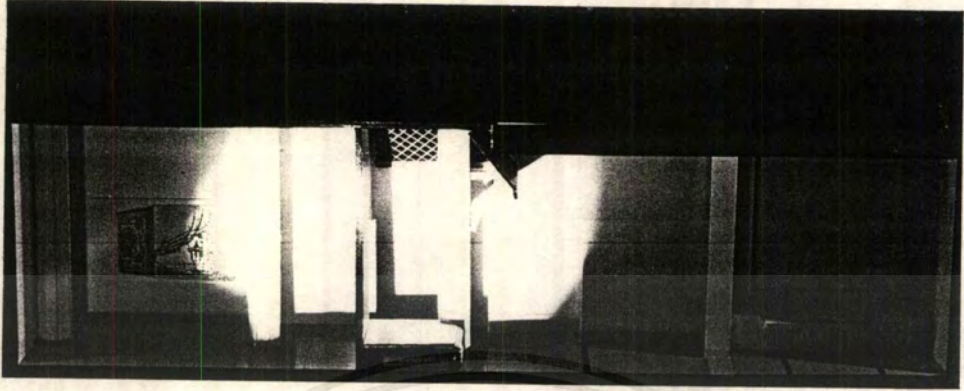

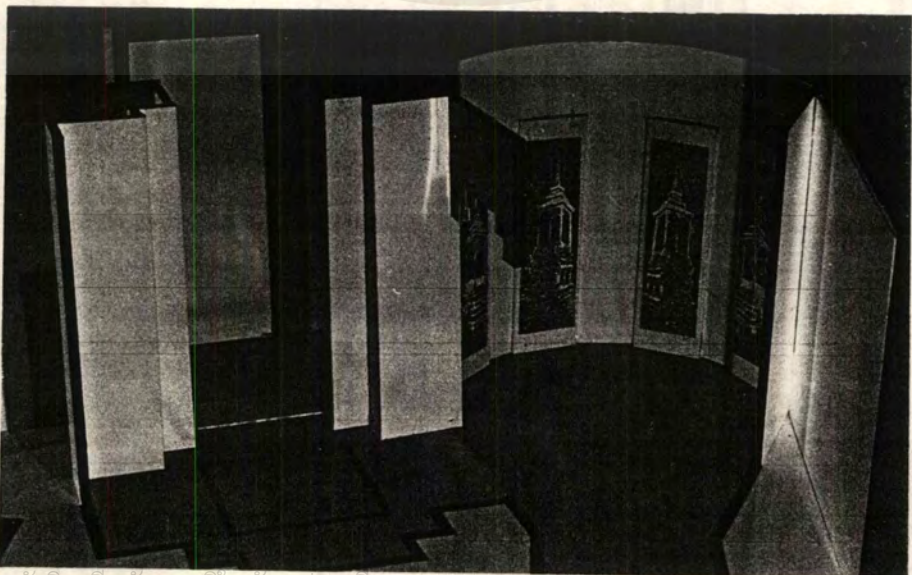
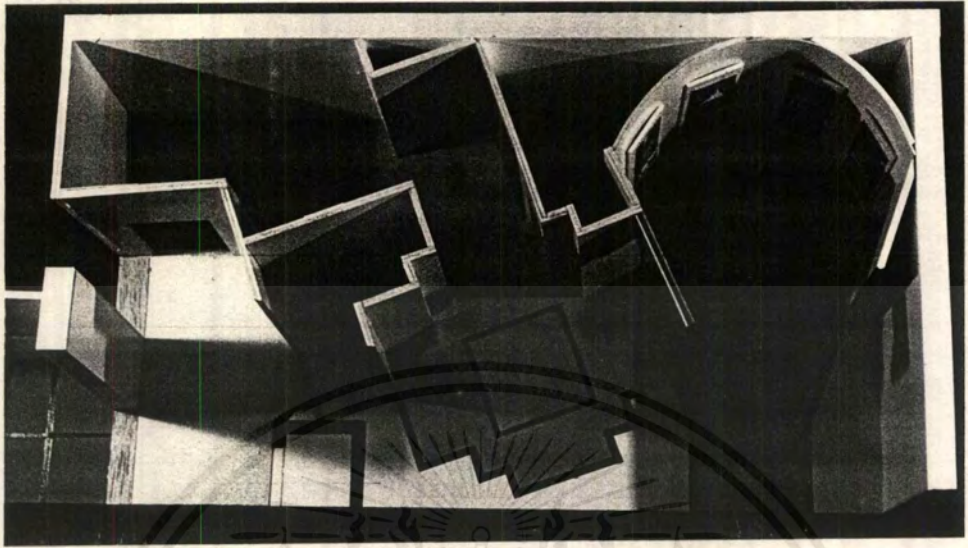
เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

MODEL

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

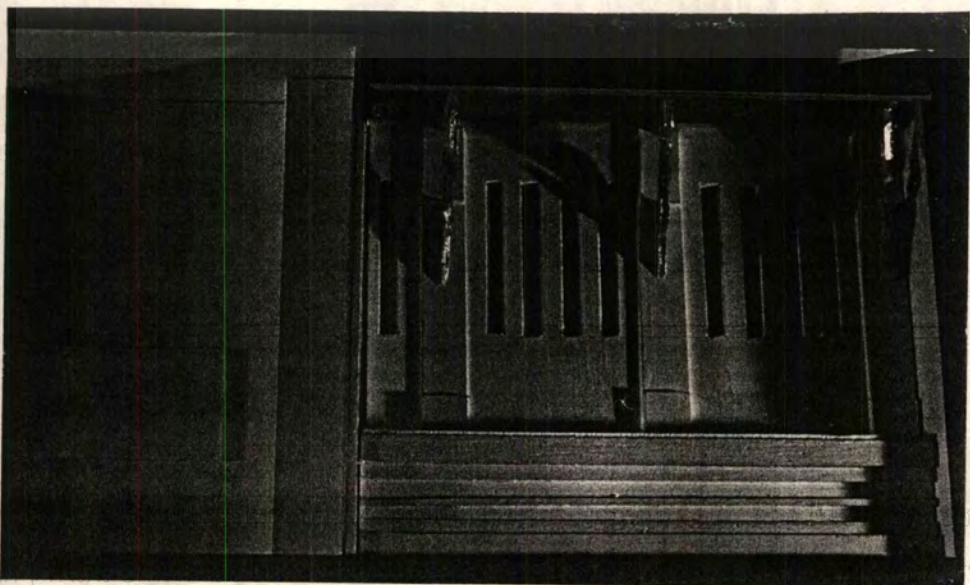
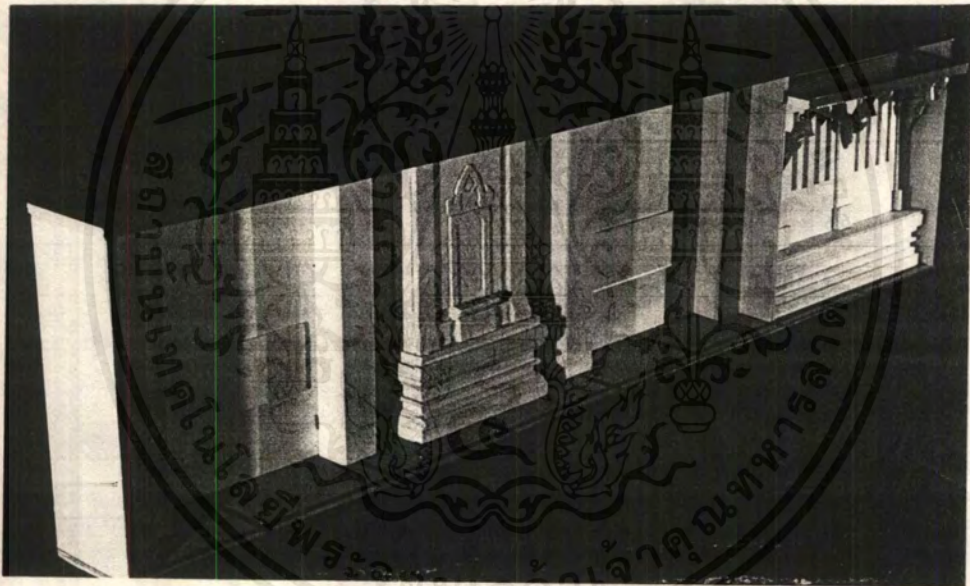
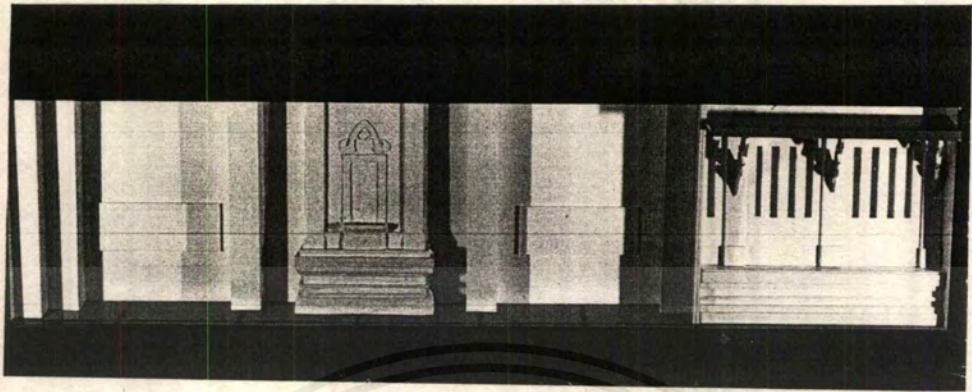

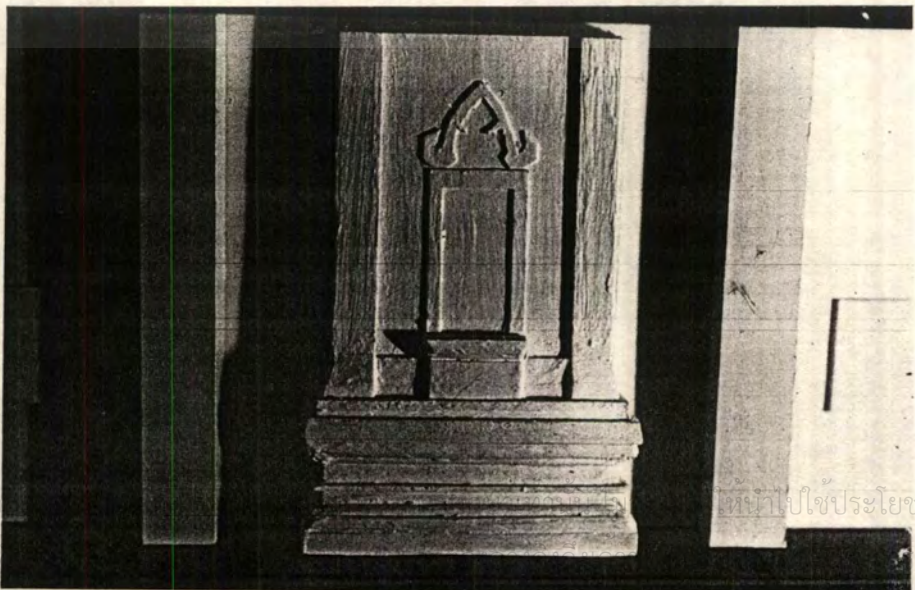
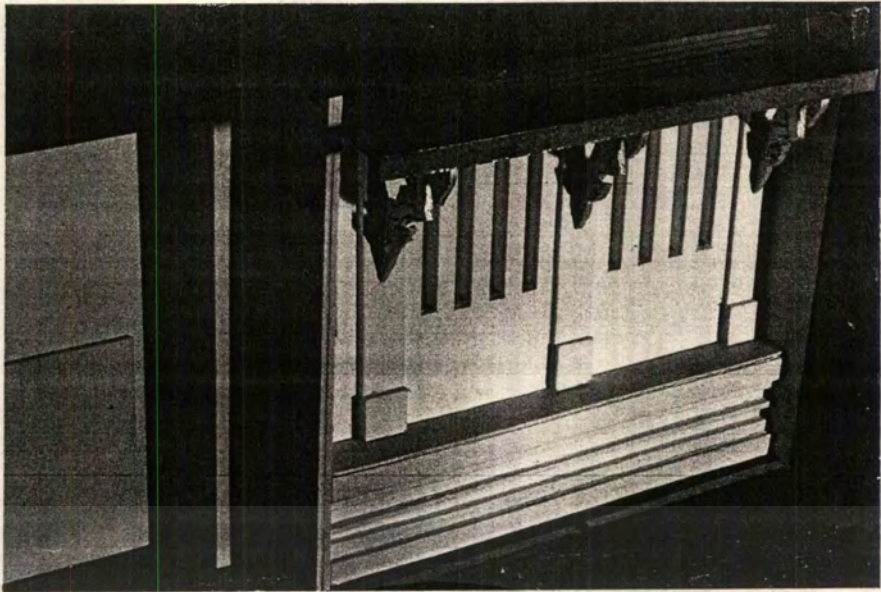

เอกสารนี้เป็น

ยชนด้านการค้า

ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

เอกสารนี้เป็นเอกสาร
ไม่ว่ากรณีใดๆ

พื้นที่ไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
นำไปใช้

บรรณานุกรม

สุดารา สุขฉายา , เพื่อความเข้าใจในแผ่นดินอยุธยา , สำนักพิมพ์สารคดี พิมพ์ครั้งที่ 1 ,2538

สมเกียรติ โล่ห์เพชรรัตน์ , พระพุทธรูปศิลปะสมัยอยุธยา , บริษัทวัตถุโบราณ

กรมศิลปากร ,สถาปัตยกรรมไทย , อัมรินทร์พริ้นติ้ง พิมพ์ครั้งที่ 1 , 2538

สันติ เล็กสุขุม ,ลวดลายปูนปั้นแบบอยุธยาตอนปลาย (พ.ศ.2172-2310) , อัมรินทร์พริ้นติ้ง ,2532

สันติ เล็กสุขุม และ กมล ฉายาวัดมนะ , จิตรกรรมฝาผนังสมัยอยุธยา ,เจริญวิทย์การพิมพ์

พิมพ์ครั้งที่ 1 ,2524

น. ณ ปากน้ำ ,งานจำหลักไม้ ศิลปะและสถาปัตยกรรมไทย ,ด้านสถาปัตยกรรม พิมพ์ครั้งที่ 1 ,

2537

น. ณ ปากน้ำ ,ศิลปะพิเศษสยามประเทศ : สูดยอดศิลปะไทยในสายตาศิลปินแห่งชาติ ,ด้านสถา

การพิมพ์ พิมพ์ครั้งที่ 1 ,2536

อัชฎาภรณ์ ศรีสถิตย์ธรรม , วิทยานิพนธ์โครงการตกแต่งภายในศูนย์ศึกษาประวัติศาสตร์อยุธยา ,

สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง ,คณะสถาปัตยกรรม

ศาสตร์ ,ภาควิชาสถาปัตยกรรมภายใน ,ปีการศึกษา 2531-2532

ศราวดีม์ ด่านอุดมกิจ ,วิทยานิพนธ์โครงการพิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติ หอศิลป์ร่วมสมัย ,สถาบัน

เทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง ,คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ ,ภาค

วิชาสถาปัตยกรรม ,ปีการศึกษา 2536-2537